

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

กรณีศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ไพโรพนา จำเริญอร่าม

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์การเกษตร
กรณีศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ไพโรพนา จำเริญอรุณ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2548

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูรูกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
กรณีศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

โดย

ไพโรพนา จำเริญนุรา

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ)

วันที่ ๒๗ เดือน ๖-๖ พ.ศ. ๔๙

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ)

วันที่ ๒๗ เดือน ๖-๖ พ.ศ. ๔๙

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์นันทิพร วินิจชัยกุล)

วันที่ ๒๗ เดือน ๖-๖ พ.ศ. ๔๙

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ ๒๗ เดือน ๖-๖ พ.ศ. ๔๙

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทรงวุฒิ เพ็ชรประดับ)

รองประธานกรรมการโครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๒๙ เดือน ๖-๖ พ.ศ. ๔๙

ชื่อเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
กรณีศึกษา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ชื่อผู้เขียน นางไพรพนา จำเริญอุรา

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด 2) ศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด และ 3) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามตามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่านการทดสอบความเที่ยงตามเนื้อหาแล้ว ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการรวบรวมเอกสารข้อมูลวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับ และจากการสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) จำนวน 276 คน คณะกรรมการดำเนินการจำนวน 15 คน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อจำนวน 3 คน ที่เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) ผลการวิจัยมีดังนี้

ข้อมูลทั่วไป พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 53.17 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 85.51 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 67.75 ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 56.80 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 12.48 ปี มีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 50.36

การใช้เงินกู้ของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 43.48 สมาชิกไม่สามารถส่งชำระคืนเงินกู้ได้เลย ร้อยละ 78.26 โดยให้เหตุผลของการที่ไม่สามารถส่งชำระคืนเงินกู้ไว้ว่า เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 40.58

สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่ ร้อยละ 60 ไม่เคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ คณะกรรมการ

ดำเนินการร้อยละ 100 ไม่เคยออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ และไม่เคยติดตามการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามกำหนด

สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากเจ้าหน้าที่ พบว่า ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ร้อยละ 100 ไม่มีการวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิก เพื่อเสนอเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการ ไม่ตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการธุรกิจสินเชื่อ ด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกประกอบอาชีพขาดทุนมากที่สุด ร้อยละ 57.61 ด้านคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า การประกอบอาชีพของคณะกรรมการทำให้ไม่มีเวลามาปฏิบัติงานของสหกรณ์ ร้อยละ 60 ปัญหาขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 53.33 ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีจำนวนน้อย เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจธุรกิจสินเชื่อที่ทันสมัย และไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการติดตามหนี้สิน

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ มีดังนี้ คือ 1) สหกรณ์ควรทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสมาชิก มากที่สุด ร้อยละ 61.95 2) ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการดำเนินการเข้ารับการศึกษาดูงานเรื่องธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 93.33 และ 3) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่มและควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพที่มีความรู้ ความสามารถ และจัดให้มีการอบรมในเรื่องบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ 1) จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ ได้แก่ โครงการจัดชั้นสมาชิก โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการส่งเสริมการออมทรัพย์ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โครงการโอนที่ดินให้สหกรณ์แทนการชำระหนี้ 2) เสนอให้สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ธุรกิจของสหกรณ์ในหลายช่องทาง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ผ่านประธานกลุ่ม-เลขานุการกลุ่ม ใช้หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ใช้ห้องสมุดชุมชน ใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ตามชุมชน ใช้แผ่นพับ ใช้วิทยุชุมชน 3) ให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเป็นรายบุคคล 4) สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกควบคู่กับการให้สินเชื่อ และ 5) สหกรณ์ควรมีการดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระโดยไม่มีเหตุผลอันควร

Title	Problem Development Direction of Credit Business for Agricultural Cooperatives a Case Study: Sainoi Agricultural Cooperative Ltd.
Author	Mrs.Pripana Chamyenura
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Prayong Saiprasert

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the credit operation of Sainoi Agricultural Cooperative Limited; 2) study the problem and obstacles of its credit operation; and 3) suggest the problem solving and the ways to develop the credit operation. The data were collected by means of questionnaires set according to the research purposes and inspected the content validity. The data used were from the reports concerning the credit operation of Sainoi Agricultural Cooperative Limited including cooperative's standing orders. In addition, they were gathered from interviewing three sample groups concerning the credit operation: 256 cooperative's members chosen by multi-stage sampling who had accrued liabilities; 15 persons from Board of Director; and the manager and 3 credit staff chosen by purposive sampling. Finally, all data were analyzed as frequency distribution, percentages, and means.

It was found that most respondents were male with the average age of 53.17 years and graduated from elementary school (85.51%). Each family had 3-4 persons (67.75%) and there were no children in school (56.38%). The respondents were the cooperative's members for 12.48 years on average and 50.38% had their own land.

Concerning the loan uses of the cooperative's members, it was found that less than half of the members (43.38%) did not use the loan in accordance with their loan purposes. Moreover, the great majority (78.56%) could not pay their debts on time; 40.58% said that they had high expenses.

About the credit problems regarding to the cooperative board of director, it was found that most of them (60%) had never evaluated the members' securities. Furthermore, all

committee had never inspected whether the members could pay their debts on time or not. They had never followed up the members' payment on loan either.

About the credit problems regarding to the credit staff, it was found that the manager and the staff had not analyzed the members' loan plan in order to be help in coming to the committee's consideration. In addition, they had not inspected whether the members used their loan in accordance with their purposes or not.

On the obstacles concerning credit processing, it was found that 57.61 of the cooperative members were lost in their careers. In addition, because of the board of director occupation, 60% of them had no time to process the cooperative's work. More than half of the respondents (53.33%) lacked knowledge and understanding about loan business. Also, there was a few credit staff. Furthermore, the staff lacked knowledge and understanding modern loan business and loan payment processing.

Regarding the improvement, firstly, 61.95% of the respondents suggested that the cooperative should set the projects concerning the improvement of loan structures. Secondly, 93.33% thought that the board of director should be trained about credit processing. Finally, the cooperative should have more credit staff and extension staff that had ability and knowledge. Also, the staff should be trained about their roles and responsibilities.

Based on the board of director and staff's opinion about the development of credit processing, it was suggested that firstly the cooperatives should have the projects regarding to the accrued liabilities: setting the stratified members; and transferring the members' lands instead of debt payment. Secondly, the cooperative should have several public relations processes – public relating through the group leader and the secretary of each group, using villages' announcing halls, using community libraries, using the cooperative's billboards, brochures and community radios. Thirdly, the credit staff should make basic information of each member. Next, the cooperative should have promoting the members' occupations as well as giving loan. Finally, the cooperative should sue the members who had accrued liabilities without appropriate reasons.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปัญหาและแนวทางการพัฒนา ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจากประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ และอาจารย์น้ำเพชร วินิจญ์กุล ซึ่งได้กรุณาชี้แนะจุดบกพร่อง ตลอดจนแนะนำเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงให้ผลการศึกษาฉบับนี้สมบูรณ์ จึงได้ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สถาบันที่ให้โอกาสของการศึกษา และขอกราบขอบพระคุณสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ที่เป็นแรงผลักดันให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโทเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ รุ่นที่ 2 (ภาคสมทบ) สัณจรกรุงเทพมหานคร และเพื่อนร่วมงานทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย พี่สาว และคู่วิดของนักศึกษา ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน และเป็นผู้ให้กำลังใจให้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ไพรพนา ฉ่ำเย็นอุรา

ธันวาคม 2548

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย	6
นิยามศัพท์ทั่วไป	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ	9
ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
ภาคสรุป	38
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
สถานที่ดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	41
ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	45
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	46
การทดสอบแบบสอบถาม	46
วิธีการรวบรวมข้อมูล	47
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	47

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	48
ตอนที่ 1 วิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	49
1.1 เปิดโอกาสให้สมาชิกกู้ได้ตลอดเวลา	49
1.2 วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน	50
1.3 ความสามารถในการชำระหนี้	51
1.4 หลักประกันเงินกู้	51
1.5 การชำระคืนเงินกู้ตรงตามเวลา	51
ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากสมาชิก	54
ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	54
ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิก	60
วิธีการใช้สินเชื่อของสมาชิก	71
ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากคณะกรรมการดำเนินการ	75
ข้อมูลพื้นฐาน	75
วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก	77
ตอนที่ 4 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากฝ่ายจัดการ	80
ข้อมูลพื้นฐาน	80
วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก	80
ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา	83
และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ	
5.1 ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ	83
5.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา	86
5.3 แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก	89
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการศึกษา	92
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	94
วิธีการแก้ไขปัญหา	94
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	97

บรรณานุกรม

98

ภาคผนวก

99

ภาคผนวก ก แบบสอบถามโครงการวิจัย

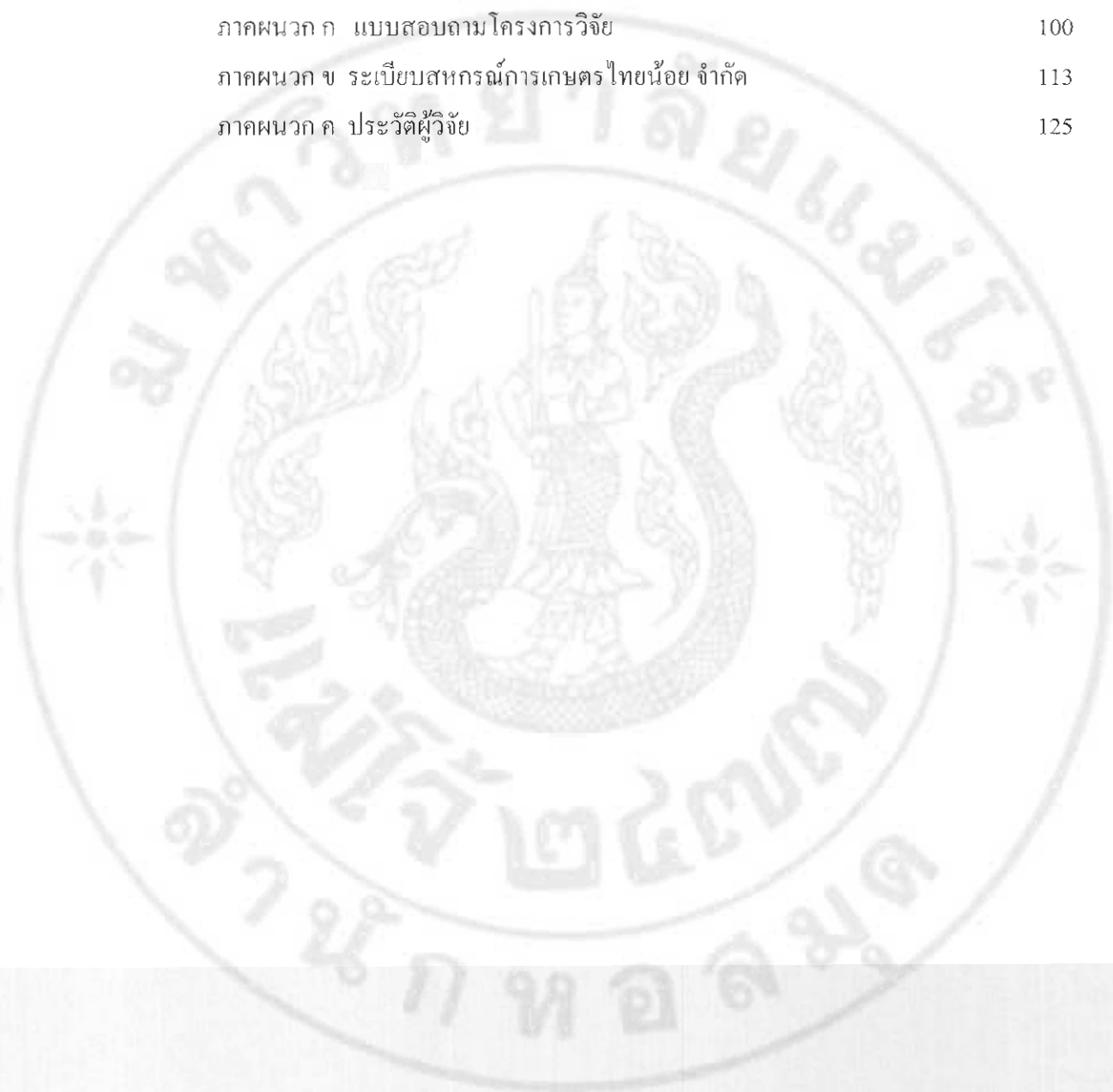
100

ภาคผนวก ข ระเบียบสหกรณ์การเกษตรไทยน้อย จำกัด

113

ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย

125

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลเบื้องต้นของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	3
2 ความสามารถในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดของสมาชิกปีบัญชี 2542-2546	4
3 จำนวนกลุ่ม กลุ่มที่ และจำนวนสมาชิกจำแนกตามตำบลต่าง ๆ	16
4 จำนวนประชากรแบ่งตามประเภทหนี้ค้างชำระ	42
5 ประเภทหนี้ที่ค้างชำระแบ่งตามช่วงระยะเวลาที่ค้างชำระ	43
6 การพิจารณาให้เงินกู้	52
7 การตรวจสอบการใช้เงินกู้	53
8 การติดตามการชำระคืนเงินกู้	54
9 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ	57
10 จำนวนและร้อยละของอาชีพทางการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์	60
11 จำนวนและร้อยละของรายได้ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ของสมาชิกสหกรณ์	61
12 จำนวนและร้อยละของรายได้ในภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์	61
13 จำนวนและร้อยละของรายได้นอกภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์	62
14 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร	63
15 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายในภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์	64
16 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายนอกภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์	65
17 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีเงินออม	66
18 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามแหล่งเงินออม	66
19 จำนวนและร้อยละของเงินออมของสมาชิกสหกรณ์	67
20 จำนวนและร้อยละของแหล่งหนี้สินอื่นของสมาชิกสหกรณ์	67
21 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามเงินกู้จากสหกรณ์	68
22 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะสั้น	69
23 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะปานกลาง	70
24 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้จากญาติพี่น้องของสมาชิก	71
25 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้จากพ่อค้าของสมาชิก	72
26 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่ได้รับการตรวจสอบการเงินกู้	73

ตาราง	หน้า
27 จำนวนร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการใช้เงินกู้	72
28 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการชำระเงินกู้	73
29 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามสาเหตุของการไม่ส่งชำระต้นเงินต้น	73
30 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการชำระดอกเบี้ยเงินกู้	74
31 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามสาเหตุของการไม่ส่งชำระดอกเบี้ย	74
32 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการตัดสินใจชำระหนี้ของสมาชิก	75
33 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการ	76
34 การพิจารณาให้เงินกู้	78
35 การตรวจสอบการใช้เงินกู้	79
36 การติดตามการชำระเงินกู้ของสมาชิก	82
37 การพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิก	81
38 การตรวจสอบการใช้เงินกู้	82
39 การติดตามการชำระเงินกู้ของสมาชิก	82
40 ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ	84
41 ปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานธุรกิจสินเชื่อ	85
42 ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่	86
43 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก	87
44 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาระบบธุรกิจสินเชื่อ	88
45 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา	89
46 แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก	90
47 แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการ	90
48 แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	91

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	19
2	ผังแสดงขั้นตอนการดำเนินธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด กรณีใช้บุคคลค้ำประกัน (วงเงินกู้ไม่เกิน 60,000 บาท)	25
3	ผังแสดงขั้นตอนการยื่นคำขอกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด กรณีใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน	26
4	ผังการดำเนินธุรกิจรับเงินรับฝาก	27
5	ผังแสดงขั้นตอนการฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	28
6	ผังแสดงขั้นตอนการดำเนินธุรกิจซื้อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	29
7	ผังการดำเนินงานธุรกิจขายสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด	31
8	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	40

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรถึงร้อยละ 60 รัฐบาลจึงได้ใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น และวิธีการสหกรณ์ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่รัฐบาลได้นำมาใช้ในการพัฒนาฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน

สหกรณ์การเกษตรมีวิวัฒนาการมาจากสหกรณ์หาทุนและสหกรณ์เครดิต รัฐบาลได้ควบสหกรณ์หาทุนเข้าด้วยกันเป็นสหกรณ์การเกษตร มีสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร จัดตั้งด้วยความสมัครใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมอาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมอาชีพและการครองชีพของสมาชิก การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ได้แก่ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย ธุรกิจบริการ เป็นต้น

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ถือว่ามีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร เพราะสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำที่สมาชิกสามารถใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพได้ แต่หากสมาชิกต้องใช้เงินทุนนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงในการประกอบอาชีพก็จะทำให้เกษตรกรจึงต้องมีต้นทุน สมาชิกต้องแบกรับภาระในเรื่องของค่าใช้จ่าย จึงมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้เกษตรกรไม่หลุดพ้นจากการมีภาระหนี้สิน ส่งผลให้เกษตรกรบางรายต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินเนื่องจากต้องขายกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อให้ตนเองหมดภาระหนี้สิน หรือบางรายต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินเนื่องจากไม่มีเงินทุนไปไถ่ถอนที่ดินคืนจากนายทุน ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนก่อให้เกิดปัญหาความยากจนในชุมชน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะใช้สหกรณ์การเกษตรเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจาก สหกรณ์เป็นองค์กรที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าสามารถช่วยแก้ไข ปัญหา เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยได้

สถาบันสหกรณ์ เป็นสถาบันที่เป็นนิติบุคคล ที่เกิดจากการรวมตัวกันที่มีความเชื่อพื้นฐานอยู่ 2 ประการ คือ ต้องการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อสังคม ซึ่งภารกิจหลักของสหกรณ์ในภาคการเกษตร ที่เห็นได้หรือเป็นจริงได้ในปัจจุบันสามารถกำหนดภารกิจขึ้น เพื่อแสดงวิธีการดำเนินงานให้บรรลุสิ่งที่กำหนดได้ก็คือ ส่งเสริมเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรกลางของเกษตรกรอย่างแท้จริง

ความสำคัญของปัญหา

104 สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 โดยการควบสหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ที่ดินเข้าด้วยกัน เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2517 เป็นต้นมา โดยการก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด เป็นสหกรณ์เอนกประสงค์ประกอบด้วยธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจรวบรวม ธุรกิจแปรรูป การส่งเสริมการเกษตร แต่ปัญหานักที่ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ต้องประสบอยู่ก็คือปัญหาด้านธุรกิจสินเชื่อที่สมาชิกไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ให้สหกรณ์ได้ตามที่คาดหวัง ถึงแม้ทางสหกรณ์จะตระหนักดีว่าสินเชื่อมีความสำคัญ เนื่องจากสินเชื่อการเกษตรเป็นปัจจัยหลักในการที่จะช่วยขยาย และรักษาระดับการผลิตทางการเกษตรและการใช้เทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่จะช่วยเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยของพื้นที่ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่ขาดแคลนในระยะแรก ๆ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาเมื่อประสบภัยธรรมชาติอีกด้วย และจากการที่สมาชิกสหกรณ์จำนวนมากมีภาระที่ต้องเผชิญอยู่กับหนี้สิน ก่อให้เกิดหนี้สินและดอกเบี้ยค้างชำระเป็นจำนวนมากทำให้สหกรณ์ขาดแคลนเงินทุนที่จะนำไปให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อขยายการประกอบการเกษตร โดยไม่สามารถปลดปล่อยหนี้สินได้โดยง่ายนี้เองทำให้สมาชิกสหกรณ์เกิดความวิตกกังวลและท้อถอย และ สหกรณ์ฯ ก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้เวลา และเจ้าหน้าที่ในการติดตามและเร่งรัดหนี้สินเป็นส่วนใหญ่

ปัญหาธุรกิจสินเชื่อในสหกรณ์ เป็นปัญหาที่สำคัญและสร้างความหนักใจ ให้แก่สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด เป็นอย่างมาก เพราะมีลูกหนี้ค้างชำระเกินกำหนดอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งลูกหนี้เงินกู้ และลูกหนี้การค้า การได้รับชำระหนี้ล่าช้ากว่ากำหนด หมายถึง ต้นทุนทางธุรกิจเพิ่มขึ้นในการดำเนินงานของสหกรณ์นอกจากใช้เงินทุนของตนเอง และเครดิตจากการซื้อสินค้าเชื่อจากห้างร้าน บริษัท และสถาบันต่าง ๆ แล้ว ยังต้องอาศัยเงินสินเชื่อจากแหล่งเงินกู้อื่นมาให้กับสมาชิกกู้ต่อด้วย เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งสินเชื่อที่สำคัญในการจัดหาสินเชื่อดังกล่าว สหกรณ์ต้องมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ และยังมีค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ดอกเบี้ยค้างชำระ และหนี้สูญที่ติดตามมาอีก สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ ซึ่งสามารถดูได้จากข้อมูลเบื้องต้นของสหกรณ์ ดังนี้

ตาราง 1 ข้อมูลเบื้องต้นของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	เฉลี่ย
จำนวนสมาชิก	1,990	2,029	2,038	2,033	2,043	2,026.60
จำนวนกลุ่ม	47	47	47	47	47	85,409,347.14
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	83,772,789.75	89,803,309.80	83,796,138.20	84,307,990.15	85,366,507.80	16,489,314.20
ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง	13,027,185.00	15,141,993.00	18,602,839.00	18,406,628.00	17,267,926.00	20,712,432.58
ดอกเบี้ยค้างรับ	14,949,773.32	19,570,457.05	21,977,406.71	23,646,773.01	23,417,752.85	18,287,036.00
ทุนเรือนหุ้น	16,466,250.00	17,927,240.00	18,338,840.00	18,844,040.00	19,858,810.00	23,294,037.36
เงินสำรอง	17,252,393.35	20,348,048.53	23,857,617.45	26,925,872.72	28,086,254.77	31,883,932.02
เงินรับฝาก	23,972,737.03	30,545,902.18	30,718,346.70	30,164,909.16	44,017,765.42	51,702,986.05
เงินกู้ ธ.ก.ส.	64,014,930.25	60,000,000.00	50,000,000.00	47,500,000.00	37,000,000.00	166,948,298.21
ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	176,359,345.95	177,020,732.40	172,975,524.78	163,240,842.49	145,145,045.44	31,969,420.00
จ่ายเงินกู้ระหว่างปี	22,526,000.00	32,304,552.00	37,908,666.00	37,672,198.00	29,435,684.00	67,426,474.51
รายได้	82,705,020.85	79,022,439.30	83,967,908.62	52,454,234.45	38,982,769.35	63,062,868.65
รายจ่าย	77,368,099.56	73,575,718.38	78,891,243.88	49,507,113.43	35,972,168.03	
กำไรสุทธิ	5,336,921.18	5,446,720.92	5,076,664.74	2,947,120.98	3,010,601.32	4,363,605.82

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด (2542; 2543; 2544; 2545; 2546)

จากตาราง 1 พบว่าสหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้จำนวนมาก และยังมีดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างชำระที่มีอัตราที่สูงขึ้นในทุก ๆ ปี ซึ่งลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างนี้จัดอยู่ในประเภททรัพย์สินหมุนเวียน หากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อกของสหกรณ์ยังดำเนินไปในรูปแบบนี้ ถือว่าสหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจสินเชื่อถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2546 สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีสมาชิกจำนวน 2,043 คน แบ่งเป็น 47 กลุ่ม ในระหว่างปีทางบัญชี 2546 สหกรณ์ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิกทั้งเงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลาง รวม 406 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.87 ของสมาชิกทั้งหมด เป็นเงินทั้งหมด 29,435,684 บาท โดยแบ่งเป็นเงินกู้ระยะสั้น 10,939,784 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.16 เป็นเงินกู้ระยะปานกลาง 18,495,900 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.83 ในปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2546 สมาชิกจำนวน 2,043 คน ในจำนวนนี้มีสมาชิกที่มีเงินกู้ถึงกำหนดชำระคิดเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 76,274,134.00 บาท จำนวน 1,197 สัญญา โดยมีสมาชิกจำนวน 347 สัญญา คิดเป็นร้อยละ 28.98 สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดเป็นจำนวนเงิน 29,174,381.50 บาทและสมาชิกจำนวน 850 สัญญา คิดเป็นร้อยละ 71.01 ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมได้ตามกำหนดเป็นจำนวนเงิน 47,099,752.50 บาท

จากรายงานกิจการประจำปี 2542-2546 ผลปรากฏว่าสหกรณ์ได้รับชำระคืนเงินกู้จากสมาชิกในระหว่างปี เฉลี่ยร้อยละ 40.27 และมีหนี้ค้างชำระในระหว่างปีเฉลี่ยร้อยละ 59.72 ของเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระ ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ความสามารถในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดของสมาชิกปีบัญชี 2542-2546

ปีทาง บัญชี	หนี้ถึงกำหนดชำระ (บาท)	ร้อยละ	ชำระได้ตาม กำหนด (บาท)	ร้อยละ	หนี้ค้างชำระ (บาท)	ร้อยละ
2542	61,130,801.67	100	17,130,576.06	28.02	44,000,225.61	71.97
2543	66,526,225.61	100	20,482,935.00	30.79	46,043,290.61	69.21
2544	78,347,842.00	100	39,922,374.00	50.95	38,425,468.00	49.05
2545	76,334,134.00	100	37,732,198.00	49.43	38,601,936.00	50.57
2546	76,274,134.00	100	29,174,381.50	38.25	47,099,752.50	61.75
เฉลี่ย	71,722,627.45	100	28,888,492.91	40.27	42,834,134.54	59.72

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด (2542; 2543; 2544; 2545; 2546)

ดังนั้นการศึกษาเรื่องธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปัญหา และแนวทางในการพัฒนา จึงมีความสำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสหกรณ์การเกษตร ไทรน้อย จำกัด ในการนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย เรื่องธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ไทรน้อย จำกัด
3. เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษารั้้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ และใช้เป็นแนวทางการวางแผนธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด สามารถใช้ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยและรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีขอบเขตและข้อจำกัด ดังนี้

1. เป็นการศึกษาปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ที่ผ่านมาในรอบ 5 ปี ระหว่างปีบัญชี 2542 - 2546 และนำปัญหาที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์
2. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกของสหกรณ์

นิยามศัพท์ทั่วไป

สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์ และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์นั้น ๆ ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าเป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้น ตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2529: 41)

สหกรณ์ หมายถึง องค์การทางเศรษฐกิจและสังคมหรือเป็นการประกอบการอย่างหนึ่งที่เกิดจากการร่วมมือกันโดยสมัครใจ โดยที่สมาชิกเป็นเจ้าของเป็นผู้ให้บริการ การดำเนินงานยึดหลักประชาธิปไตย มีจุดมุ่งหมายที่มีได้แสวงหากำไร แต่เพื่อให้เกิดการกินดีอยู่ดีในหมู่สมาชิก ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้จะมีการเฉลี่ยคืนกลับไปยังสมาชิกตามส่วนธุรกิจที่ได้ใช้บริการในสหกรณ์ (พสุ สัตถาภรณ์, 2533: 17)

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้ที่มีอาชีพการเกษตร โดยดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2529: 42)

หลักประกัน หมายถึง หลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดินรวมทั้งสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินโดยการค้ำประกันเงินกู้

สินเชื่อการเกษตร หมายถึง เงินกู้ วัสดุอุปกรณ์ การให้บริการที่สมาชิกรับไปใช้ในการลงทุนทางการเกษตร

หนี้ค้างชำระ หมายถึง สินเชื่อการเกษตรที่เกษตรกรได้กู้ยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายและลงทุนในการเกษตรแล้วแต่ไม่สามารถนำคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยมาชำระหมดภายในเวลาที่กำหนด

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ฝ่ายจัดการ หมายถึง ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของสหกรณ์

ฝ่ายบริหาร หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่

รายได้ในภาคการเกษตร หมายถึง ผลตอบแทนที่เป็นเงินสด ซึ่งได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

รายได้นอกภาคการเกษตร หมายถึง ผลตอบแทนที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตรรวมถึงรายได้อื่น ๆ ของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

รายจ่ายในภาคการเกษตร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดในการผลิตการเกษตร เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดในการอุปโภคบริโภค ในชีวิตประจำวันของครอบครัว

ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การที่สหกรณ์ให้สมาชิกของสหกรณ์มีสิทธิในการกู้เงินจากสหกรณ์ เพื่อไปใช้ประกอบการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการรับฝากเงินจากสมาชิกด้วย

การตรวจสอบและติดตามหนี้ หมายถึง ยุทธวิธีในการติดตามเร่งรัดหนี้ที่ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์ เช่น ทวงถามตามกำหนดเวลา โดยส่งเอกสารหนังสือ หรือไปพบเกษตรกรด้วยตนเอง

การมีหนี้สินหลายทาง หมายถึง การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารต่าง ๆ และการกู้ยืมเงินจากพ่อค้า ญาติพี่น้อง และบุคคลอื่น ๆ

เงินกู้ระยะสั้น หมายถึง เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เกิน 12 เดือน -18 เดือน

เงินกู้ระยะปานกลาง หมายถึง เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ มีระยะเวลารับชำระหนี้ไม่เกิน 3 ปี

การค้ำประกัน หมายถึง สมาชิกจำนวน 2 คน ของสหกรณ์ที่ทำหนังสือรับรองต่อสหกรณ์ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดผูกพันตนร่วมกันว่า จะรับใช้หนี้แทนผู้กู้หากผู้กู้ไม่ชำระหนี้ตามวงเงินที่ค้ำประกันไว้

หลักประกันสินเชื่อ หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน บ้าน ของมีค่าอื่น ๆ ที่สามารถประมาณราคา หรือมูลค่าของสินทรัพย์นั้นได้

วงเงินกู้ยืม หมายถึง จำนวนเงินที่สมาชิกสหกรณ์กู้ยืมตามระยะเวลาที่สหกรณ์กำหนดไว้

แหล่งเงินกู้ หมายถึง แหล่งที่มาของเงินกู้ที่สมาชิกกู้ยืมทั้งในระบบ และนอกระบบวัดได้โดยดูจากจำนวนแหล่งเงินกู้ของสมาชิก

การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ หมายถึง การที่สมาชิกได้ใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินที่ได้ให้ไว้กับสหกรณ์

การทวงถามหนี้ของสหกรณ์ หมายถึง การติดตามหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ โดยเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด วัดได้โดยดูจากความถี่ของการทวงถามหนี้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเอกสารโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ ส่วนที่ 2 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร ประวัติความเป็นมา โครงสร้างการจัดองค์กร วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการ และหลักเกณฑ์การให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่น้อย จำกัด และส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ

1. หลักการบริหารและดำเนินงานสินเชื่อ

หลักสำคัญการบริหารงานสินเชื่อของสถาบันการเงิน (ในฐานะผู้ให้กู้) โดยทั่วไปแล้วจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. Security คือ หลักประกันการชำระคืนเงินกู้
2. Liquidity คือ การดำรงไว้ซึ่งสภาพคล่องของสถาบันการเงิน
3. Profitability คือ ชีດความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ที่ถือ

ดังนั้น องค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้น จึงเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับการกระจาย (สัดส่วน) การลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภท (portfolio of assets) เพื่อลดความเสี่ยงและคาดหวังผลตอบแทนที่แตกต่างกันไปตามภาวะตลาดนอกเหนือจากเงินสด อาคาร สิ่งปลูกสร้าง และภาพลักษณ์/พจน์ (goodwill) ของสถาบันการเงินและยอดหนี้ค้างเหลือ (debt outstanding) ซึ่งอาจประกอบด้วยเงินให้กู้ (loans) การลงทุนในตราสารหนี้ (debt investment) หรือการเข้าไปถือหุ้นในสถาบันที่เป็นนิติบุคคล (equity investment) เหล่านี้มีผลกระทบต่อการจัดการด้านสภาพคล่องและชีດความสามารถในการทำกำไรให้กับสถาบันการเงินซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านหลายสาขา (พิชญ์ นิตย์เสมอ, 2538: 9)

คำจำกัดความของสินเชื่อ

สินเชื่อ (credit) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งหรือธุรกิจหนึ่งมอบความเชื่อถือความไว้วางใจให้บุคคลหรือธุรกิจหนึ่ง ให้ได้รับเงิน สินค้า หรือการบริการไปใช้บริโภคหรือไปดำเนินธุรกิจต่อไปก่อนโดยมีข้อผูกพันหรือสัญญาต่อกันไว้ว่าจะชำระคืนเงินค่าสินค้า หรือเงินค่าบริการให้แก่ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) ในวันใดวันหนึ่งในอนาคตตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่ได้กำหนดหรือตกลงกันไว้แน่นอน

องค์ประกอบของสินเชื่อ

จากความหมายของสินเชื่อข้างต้นสามารถแบ่งแยกได้ ดังนี้

1. ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) มีข้อผูกพันที่จะให้ผู้รับเครดิต (ลูกหนี้) ได้รับเงินสินค้า หรือบริการไปใช้หรือไปประกอบธุรกิจก่อน โดยยังไม่ต้องชำระเงินในขณะนั้น
2. ผู้รับเครดิต (ลูกหนี้) มีข้อผูกพันที่จะต้องชำระคืนเงินชำระค่าสินค้า หรือบริการให้แก่ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ในวันใดวันหนึ่งในอนาคตที่แน่นอนแล้ว
3. ข้อตกลงหรือสัญญาของบุคคลสองฝ่าย คือ ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) และผู้รับเครดิต (ลูกหนี้)

ความสำคัญของสินเชื่อ

สินเชื่อมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยบำบัดหรือสนองความต้องการของมนุษย์
มนุษย์ทุกคนมีความต้องการในด้านบริโภค และอุปโภคด้วยกันทั้งนั้นสินเชื่อก่อให้เกิดการตัดสินใจในการบริโภค โดยคำนึงถึงความสามารถชำระหนี้ในอนาคต อาจกล่าวได้ว่าสินเชื่อช่วยทำหน้าที่ของสังคม
2. ช่วยก่อให้เกิดเงินออมและแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ
สินเชื่อ เป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงได้ จึงมีผู้เก็บเงินออมเพื่อนำไปให้ผู้อื่นที่เดือดร้อนเงินนำไปประกอบธุรกิจโดยได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงภัยในรูปของดอกเบี้ย ปัจจุบันมีธุรกิจการเงินมากมาย เช่น ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือทรัสต์ต่าง ๆ เป็นต้น
3. ช่วยส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น
สินเชื่อทำให้ประชาชนซึ่งปกติมีความต้องการในด้านบริโภค และอุปโภค มีอำนาจซื้อจึงก่อให้เกิดความพยายามในการแข่งขันการผลิต และการบริการต่าง ๆ มากขึ้น เป็นการสร้างงานและเป็นเครื่องช่วยให้การว่างงานน้อยลง

4. ช่วยธุรกิจให้มีเงินทุนในการดำเนินงานมากขึ้น

สามารถขยายการผลิตและการบริการ สนองความต้องการของประชาชนได้ เพียงพอ ช่วยให้ธุรกิจได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้น

ประเภทสินเชื่อ

สินเชื่อสามารถแบ่งได้หลายประเภทในแต่ละแนวความคิดของผู้ให้เครดิต ผู้รับประโยชน์ นักเศรษฐศาสตร์ ผู้บริหารการเงิน และทำกิจการที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งสรุปที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. แบ่งประเภทตามนักเศรษฐศาสตร์หรือผู้บริหารการคลังของประเทศ

1.1 สินเชื่อภาครัฐบาล (public credit) หมายถึง รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐกู้เงินหรือซื้อสินค้าหรือบริการเป็นสินเชื่อ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานสาธารณะประโยชน์ตามโครงการต่าง ๆ

1.2 สินเชื่อภาคเอกชน (private credit) หมายถึง การกู้ยืมเงินหรือซื้อสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อ โดยบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือธุรกิจเอกชนต่าง ๆ เพื่อใช้จ่ายส่วนตัวหรือดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรเป็นผลตอบแทน

2. แบ่งประเภทตามประเภทของผู้ให้เครดิต

2.1 สินเชื่อจากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ

2.2 สินเชื่อจากสถาบันที่มีใช้สถาบันการเงิน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ หรือเงินบำเหน็จบำนาญ ของลูกจ้างหรือข้าราชการ เป็นต้น

2.3 สินเชื่อจากรัฐบาล เช่น สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม

2.4 สินเชื่อจากเอกชน เช่น นายทุนเงินกู้ และร้านค้าเอกชนต่าง ๆ

3. แบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์การใช้เครดิต

3.1 สินเชื่อเพื่อการบริโภค (consumer credit) เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล (personal loan) และการขายสินเชื่อ (sales credit)

3.2 สินเชื่อเพื่อการลงทุน (investment credit) เช่น สินเชื่อเพื่อการลงทุนก่อสร้างโรงงานขนาดใหญ่ต่าง ๆ (ผู้ผลิต)

3.3 สินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้า (business credit) ได้แก่ สินเชื่อการค้าขายสินค้าแก่กันและกันเพื่อนำไปขายต่อให้แก่ผู้บริโภค ผู้ใช้ ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก เป็นต้น

3.4 สินเชื่อเพื่อการเกษตร (agricultural credit) ได้แก่ สินเชื่อที่ให้เกษตรกรเพื่อนำไปลงทุนหรือใช้จ่ายเพื่อการเกษตร

3.5 สินเชื่อเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เช่น สินเชื่อเพื่อธุรกิจที่ดินหรือสินเชื่อการเคหะ

4. แบ่งประเภทตามระยะเวลาชำระคืน

4.1 สินเชื่อระยะสั้น ชำระคืนภายใน 1 ปี

4.2 สินเชื่อระยะปานกลาง ชำระคืนตั้งแต่ 1 ปี แต่ไม่เกิน 3-5 ปี

4.3 สินเชื่อระยะยาว ชำระคืนตั้งแต่ 3-5 ปี ขึ้นไป

4.4 สินเชื่อประเภทเผื่อเรียก (callor demand credit) ชำระคืนทันทีเมื่อผู้ให้เครดิตเรียกร้องให้ชำระโดยในทางปฏิบัติ ผู้ให้เครดิตจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าหนึ่งวัน หรือตามสมควรเพื่อลูกหนี้ได้เตรียมการทัน

5. แบ่งประเภทตามองค์กรของผู้ให้กู้

5.1 สินเชื่อนอกระบบ เช่น นายทุนเงินกู้

5.2 สินเชื่อในระบบ เช่น สถาบันการเงินต่าง ๆ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต่าง ๆ สหกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

หลักการพิจารณาให้สินเชื่อ

Paul H. Hunn. (1971) อ้างใน สุนัย (2536: 23-27) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยทั่วไปให้ยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์ 5 C's credit ได้แก่

1.1 character (คุณสมบัติของผู้กู้) หมายถึง อุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมของลูกหนี้ โดยแบ่งออกได้ 2 อย่างคือ

(1) คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป อายุครอบครัว การสังคม ความซื่อสัตย์ ชื่อเสียงส่วนตัว หลักฐาน ภาวะศีลธรรม ฐานะการเงิน ฯลฯ

(2) คุณสมบัติเฉพาะด้าน ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิดความอ่าน ความรับผิดชอบ

1.2 capacity (ความสามารถในการชำระหนี้) แบ่งได้ออกเป็นส่วนบุคคล และส่วนองค์การธุรกิจ ถ้าเป็นส่วนบุคคลประเมินได้จากคุณสมบัติของผู้กู้ (character) ส่วนองค์การธุรกิจดูได้จาก

- (1) ฐานะการเงิน ทุนดำเนินงาน
- (2) ภาวะการแข่งขัน
- (3) แผนงานและการบริหารทั่วไป และกำลังคนที่สามารถ
- (4) โครงการและวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้
- (5) แผนการชำระคืนเงินกู้
- (6) ภาวะทางนิติกรรม

1.3 capital (เงินทุน) หมายถึง ทรัพย์สินของผู้รับสินเชื่อที่ใช้ในธุรกิจนั้น
พิจารณาได้จาก

- (1) อัตราส่วนระหว่างหนี้สิน/ทุน
- (2) อัตราส่วนระหว่างกำไร/เงินทุน

1.4 collateral (การค้ำประกันเงินกู้) หมายถึง หลักประกันเงินกู้ซึ่งก่อให้เกิดความมั่นใจในการให้กู้ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

- (1) หลักทรัพย์ค้ำประกันได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรียน หุ่น ชนบัตร สิทธิ เช่น เอกสารสิทธิต่าง ๆ
- (2) บุคคลค้ำประกัน

1.5 condition (สภาพภาวะเศรษฐกิจ) หมายถึง สภาพภายนอกซึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมตัวของผู้ให้และผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งมีผลกระทบต่อความเสี่ยงในการให้สินเชื่อได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสถานการณ์ทางการเมือง การแก้ไขข้อบังคับและกฎหมาย

อนึ่ง นักวิชาการบางท่านกำหนดไว้เป็น 6 C's credit ซึ่ง C หรือ country หมายถึงประเทศของผู้ผลิต เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ

2. หลักเกณฑ์ 5P's credit ได้แก่

2.1 people (ผู้ขอกู้) หมายถึง คุณสมบัติของผู้ขอกู้เช่นเดียวกับ character

2.2 purpose (วัตถุประสงค์ของการกู้) หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินกู้ได้แก่

- (1) นำไปใช้ในเงินทุนหมุนเวียน (working capital)
- (2) นำเงินไปขยายงานหรือลงทุนในทรัพย์สิน
- (3) นำไปชำระหนี้สินบุคคลอื่น

2.3 payment (การชำระเงิน) หมายถึง ความสามารถในการชำระหนี้โดย
พิจารณาจาก

- (1) แผนงานทางการเงิน
- (2) แหล่งเงินทุน
- (3) ระยะเวลาดำเนินงานของโครงการ
- (4) ค่าใช้จ่าย
- (5) แผนการชำระหนี้
- (6) ภาวะการแข่งขัน

2.4 protection (หลักประกันในการชำระหนี้)

2.5 prospective (ความเจริญก้าวหน้าของกิจการ) พิจารณาได้ ดังนี้

- (1) สภาพทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับ condition
- (2) ผลตอบแทน (rewards)
- (3) อัตราร้อย

3. หลักเกณฑ์ 3 R' s credit ได้แก่

3.1 return (ความสามารถส่งผลตอบแทน) พิจารณาได้ ดังนี้

- (1) ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ
- (2) อายุ สุขภาพ และแรงงานในครอบครัว
- (3) ชนิดของธุรกิจ หรือการเกษตร
- (4) ขนาดของธุรกิจ หรือฟาร์ม
- (5) ที่ตั้งที่ประกอบธุรกิจ หรือการเกษตร
- (6) คู่ทางการตลาด
- (7) งบประมาณรายได้ รายจ่าย หรืองบประมาณฟาร์ม

3.2 repayment (ความสามารถส่งคืนเงินกู้) พิจารณาได้จาก

- (1) แหล่งที่มาของรายได้
- (2) ระยะเวลาการชำระหนี้ และแผนการชำระหนี้

3.3 risk (ความสามารถต่อการเสี่ยงภัย) พิจารณาได้จาก

- (1) ราคาผลผลิตที่อาจตกต่ำ
- (2) ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- (3) ภัยธรรมชาติที่มีผลต่อการผลิต
- (4) การเจ็บป่วยล้มตาย
- (5) เหตุวิบัติอื่น ๆ

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

เมื่อมีการใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์ชนิดเดียวกันตั้งแต่สองสหกรณ์ขึ้นไปควบเข้ากันได้ สหกรณ์หาทุนในอำเภอไทรน้อย จำนวน 48 สมาคม ก็ได้ดำเนินการควบเข้าด้วยกันเป็น 2 สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย ไม่จำกัด และ สหกรณ์การเกษตรราษฎร์นิคม ไม่จำกัด สหกรณ์ทั้งสองได้จดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2513 ต่อมาได้รับจดทะเบียนเปลี่ยนชนิดของสหกรณ์การเกษตรทั้งสองสหกรณ์ จากชนิดไม่จำกัด เป็น สหกรณ์การเกษตรชนิดจำกัด เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2513 และต่อมาในปี 2517 ได้รวม สหกรณ์การเกษตรทั้งสองนั้นกับสหกรณ์ที่ดินอีกสองสหกรณ์ คือ สหกรณ์ที่ดินไทรน้อย จำกัด และสหกรณ์ ที่ดินดอนมะเกลือ จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด นายทะเบียนได้รับ จดทะเบียน ดังกล่าวตั้งแต่ 1 กันยายน 2517 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กสก. 57/2517 เป็นต้นมา โดยมี วัตถุประสงค์หลัก คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ และธุรกิจขาย จนถึงปัจจุบันสหกรณ์ การเกษตร ไทรน้อย จำกัด มีสำนักงานอยู่เลขที่ 48 หมู่ 5 ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัด นนทบุรี

ในปีบัญชี 2545 สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีจำนวนสมาชิก 2,043 คน มี จำนวนกลุ่มทั้งสิ้น 46 กลุ่ม โดยอยู่ในท้องที่ต่าง ๆ ในอำเภอไทรน้อย รวม 7 ตำบล และรวมถึง ตำบลสามเมือง อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่ม กลุ่มที่ และจำนวนสมาชิก จำแนกตามตำบลต่าง ๆ

ชื่อตำบล	จำนวน กลุ่ม	กลุ่มที่	จำนวน สมาชิก (คน)
1. ตำบลไทรใหญ่	14	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	640
2. ตำบลราษฎร์นิยม	6	10, 11, 12, 13, 29, 33	399
3. ตำบลหนองเพรางาย	8	5, 6, 7, 35, 36, 37, 39, 44	319
4. ตำบลทิววัฒนา	5	8, 9, 38, 40, 41	220
5. ตำบลสามเมือง	4	30, 31, 32, 47	215
6. ตำบลไทรน้อย	6	1, 2, 3, 42, 45, 48	117
7. ตำบลคลองขวาง	3	4, 34, 43	110
8. ตำบลขุนศรี	1	28	23
รวม	47		2,043

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด (30 มิถุนายน 2546)

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีวัตถุประสงค์หลัก คือให้สมาชิกได้ร่วมกันดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยแก้ไขปัญหาของสมาชิกที่ประสบอยู่ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถกรรมในครัวเรือน หรือประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิก และครอบครัวสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีรายได้ที่มั่นคง
2. จัดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือปิดกั้นทำนบเหมืองฝาย จัดระบบการส่งน้ำ ระบายน้ำ และอำนวยความสะดวกใช้น้ำเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกร
3. จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก
4. รวบรวมผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจำหน่าย หรือแปรรูปออกขายโดยซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกก่อนผู้อื่น
5. จัดให้มีฉางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์

6. จัดให้มียานพาหนะขนส่ง เครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตรสำหรับให้บริการแก่สมาชิก

7. จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

8. จัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกเพื่อประกอบอาชีพหรือการใช้จ่ายที่จำเป็น

9. จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

10. รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น

11. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

12. ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

13. ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

14. ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์

15. ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือตราสารการเงิน

16. ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์

17. ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว

18. ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มรวมกันผลิต กลุ่มรวมกันซื้อ กลุ่มรวมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์

19. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านการศึกษา พละนามัย และจิตใจให้เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ เพื่อรวมเป็นสังคมที่มีสันติสุข

20. ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชนสหกรณ์ และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์

21. การกระทำต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินครอบครอง กู้ ยืม เช่า ซื้อให้เช่า เช่าซื้อหรือให้ซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่าย จำนอง หรือรับ จำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซื้อทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

22. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

23. ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการหน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลทั่วไป

24. ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

โครงสร้างการจัดองค์กรของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ในการบริการหรือการจัดการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีองค์ประกอบคือ

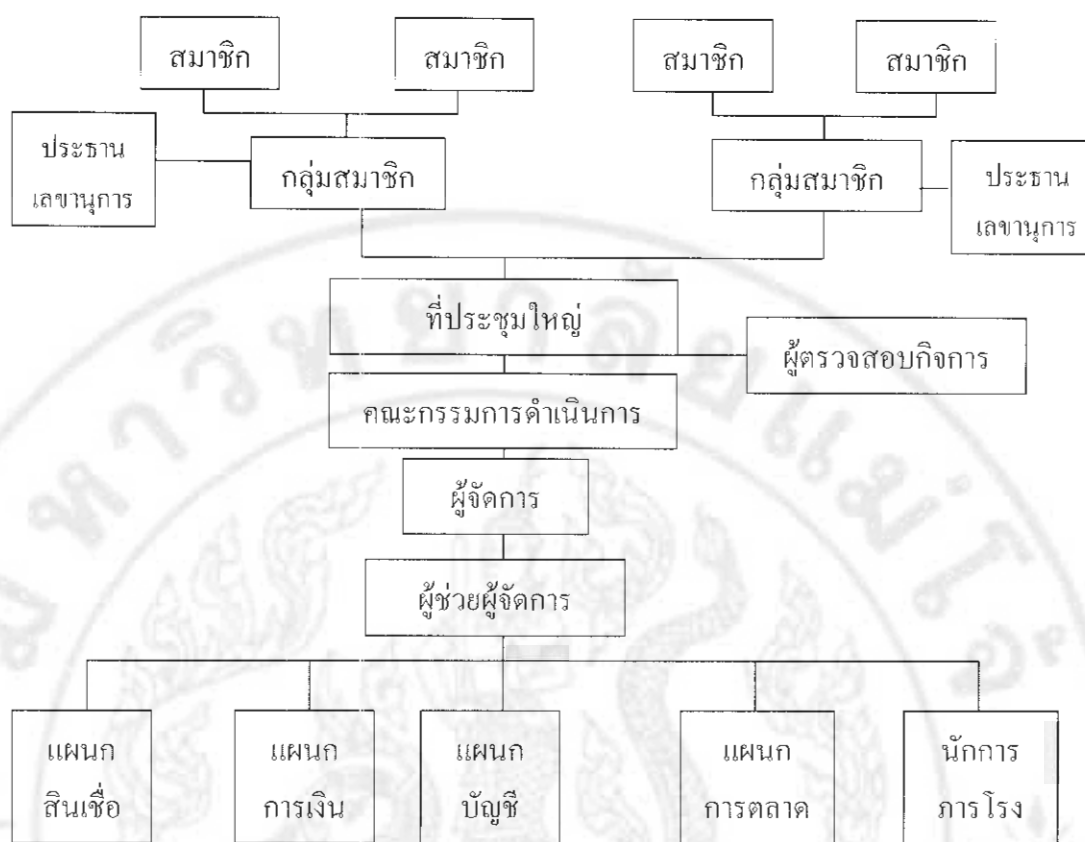
1. สมาชิก
2. กลุ่มสมาชิก
3. ที่ประชุมใหญ่
4. ผู้ตรวจสอบกิจการ
5. คณะกรรมการดำเนินการ
6. ผู้จัดการ

1. **สมาชิก** หมายถึง เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด และมีความสมัครใจเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ โดยชำระค่าหุ้น และ ค่าธรรมเนียมแรกเข้าเรียบร้อยแล้ว ซึ่งสมาชิกมีหน้าที่สำคัญ ได้แก่ กำหนดนโยบายต่าง ๆ ผ่านที่ประชุมใหญ่ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ มีอำนาจในการถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 2,043 คน

2. **กลุ่มสมาชิก** สมาชิกทุกคนต้องสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สหกรณ์จะแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มตามภูมิลำเนาของสมาชิกแต่ละกลุ่มจะเลือกประธานกลุ่ม 1 คน และเลขานุการกลุ่มเป็นตัวแทนสมาชิก เสนอข้อคิดเห็นหรือความประสงค์ของสมาชิกต่อ สหกรณ์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการติดต่อกับสมาชิก จำนวนกลุ่มทั้งสิ้น 47 กลุ่ม

3. **ที่ประชุมใหญ่** หมายถึง การประชุมของสมาชิกทั้งหมดอย่างน้อยปีละครั้งอย่างเป็นทางการ เพื่อพิจารณา กำหนด ลงมติ รับรอง หรือรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์

4. **ผู้ตรวจสอบกิจการ** ที่ประชุมใหญ่อาจเลือกตั้งสมาชิก หรือบุคคลภายนอกซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย บัญชี ธุรกิจการเงิน เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ มีจำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบกิจการสหกรณ์ แล้วทำรายงานเสนอที่ประชุมใหญ่ จะเลือกคณะกรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบกิจการไม่ได้

ภาพ 1 โครงสร้างการจัดองค์กรของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

5. คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง ผู้ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ มีทั้งสิ้นจำนวน 15 คน เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน สหกรณ์ รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ ตลอดจนดูแลรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก และแบ่งการทำงานเป็นอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 5 ฝ่าย ประกอบด้วย

- 1) คณะอนุกรรมการเงินกู้
- 2) คณะอนุกรรมการจัดซื้อ
- 3) คณะอนุกรรมการเมล็ดพันธุ์
- 4) คณะอนุกรรมการธุรกิจรวบรวม
- 5) คณะอนุกรรมการอำนวยการ

6. **ผู้จัดการ** เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นผู้จัดการ ซึ่งผู้จัดการจะมีเจ้าหน้าที่แผนกต่าง ๆ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา

7. **ผู้ช่วยผู้จัดการ** มีทีมงานทั้งหมดจำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1) แผนกสินเชื่อ	จำนวน 2 คน
2) แผนกบัญชี	จำนวน 2 คน
3) แผนกการตลาด	จำนวน 4 คน
4) แผนกการเงิน	จำนวน 1 คน
5) นักการภารโรง	จำนวน 1 คน

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีเจ้าหน้าที่แผนกต่าง ๆ ดังนี้

1. **แผนกสินเชื่อ** มีหน้าที่ในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์ เพิ่มจากการรับคำขอกู้หลักประกันเงินกู้ พิจารณาการให้เงินกู้ อนุมัติเงินกู้ การจ่ายเงินกู้ ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้หรือไม่ การระดมทุน การเร่งรัดหนี้สิน ตลอดจนการประสานงานระหว่างแผนก เช่นแผนกการตลาด

2. **แผนกการเงิน** มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การรับเงิน การจ่ายเงินของสหกรณ์ตามหลักฐานเอกสารต่าง ๆ เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญ เป็นต้น การรับฝากเงิน และการถอนเงินของสหกรณ์ ตลอดจนการเก็บเอกสารการเงินทุกอย่าง

3. **แผนกบัญชี** มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี สมุดลงบัญชี ท่างบดุล งบกำไรขาดทุน รายงานกิจการประจำปี การทำบัญชีจะเป็นปัจจุบัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับแผนกต่าง ๆ ของสหกรณ์ เช่นแผนกการเงิน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่บัญชียังต้องทำหน้าที่รับฝากเงินจากสมาชิกด้วย เป็นต้น

4. **แผนกการตลาด** มีหน้าที่ในการจัดหาสิ่งของมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตามที่สมาชิกต้องการในราคายุติธรรม เช่นวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น และทำการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อจำหน่ายให้ได้ราคาดี โดยปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ตลอดจนการบริการด้านต่าง ๆ แก่สมาชิก เช่น ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ บริการนำสินค้าไปให้สมาชิกถึงบ้าน เป็นต้น

5. นักการภารโรง ทำหน้าที่ดูแลสำนักงานของสหกรณ์ เปิด – ปิดสำนักงาน ทำความสะอาด เดินหนังสือ และอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีธุรกิจที่สำคัญ 4 อย่างคือ

- 1) ธุรกิจสินเชื่อ
- 2) ธุรกิจเงินฝาก
- 3) ธุรกิจซื้อ (ข้าว ยารปราบศัตรูพืช ข้าวสาร)
- 4) ธุรกิจขาย (ข้าวเปลือก)

1. ธุรกิจสินเชื่อ

แนวความคิดและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้

การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด นั้นขั้นตอนการให้เงินกู้สหกรณ์เปิดโอกาสให้กู้เมื่อสมาชิกมาขอแสดงความจำนงขอกู้ได้ตลอดเวลาและทางสหกรณ์จะอนุมัติเงินกู้ ทุกวันศุกร์ และจะจ่ายเงินกู้ ในวันอังคารของอาทิตย์ถัดไป

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้

1. ต้องถามวัตถุประสงค์ในการกู้ของสมาชิกก่อนว่า จะใช้เงินกุนั้นไปในการใด จำนวนเท่าใด
2. ดูความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ โดยดูจากประวัติในการส่งชำระคืนในการกู้ครั้งที่ผ่านมาของสมาชิก รายได้และรายจ่ายระหว่างปี
3. หลักประกัน มี 2 ประเภท คือ
 - 3.1 หลักทรัพย์ จะให้กู้ 50% ของราคาประเมินหลักทรัพย์ แต่ไม่เกิน 400,000 บาท
 - 3.2 บุคคลค้ำประกันกู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 60,000 บาท จะใช้บุคคลค้ำประกัน 2 คน
4. เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้หมด สมาชิกจะขอกู้ใหม่อีกไม่ได้ และจะต้องเสียค่าปรับอีกร้อยละ 3

5. ในการตรวจสอบหลักฐาน การชำระหนี้ของสมาชิก เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์จะเป็นผู้ตรวจสอบ ให้คำแนะนำเพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาในใบคำขอกู้ของสมาชิกทุกราย ประธานกลุ่มจะเป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มที่ตนรับผิดชอบ

การชำระคืนเงินกู้

เมื่อใกล้ถึงระยะเวลาการชำระหนี้ตามกำหนด สหกรณ์จะส่งหนังสือเตือนให้แก่สมาชิกผู้กู้ที่มีหนี้ถึงกำหนดชำระ หรืออาจจะส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อออกไปติดตามทวงหนี้

สหกรณ์จะทำหนังสือเตือนให้สมาชิกผู้กู้ที่มีหนี้ถึงกำหนดชำระทุกไตรมาส เมื่อถึงเวลากำหนดชำระคืนเงินกู้ หากไม่มาติดต่อขอผ่อนผันการชำระหนี้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะออกติดตามทวงถาม และยังไม่นำเงินมาชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์จะฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย ในการชำระหนี้เงินกู้ นั้น สมาชิกผู้กู้ต้องนำเงินไปชำระ ณ สำนักงานของสหกรณ์

หลักประกันเงินกู้

สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกผู้กู้ ใช้นุคคลค้ำประกัน และใช้อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่น จำนองเป็นประกัน ได้แก่ ที่ดิน ซึ่งใช้ในการค้ำประกันทั้งเงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะ ปานกลาง

อัตราดอกเบี้ย

ปัจจุบันสหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ในอัตราเดียวกันทั้งเงินกู้ระยะสั้น และระยะ ปานกลาง อัตราขึ้นลงตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยบวกค่าใช้จ่ายอีกจำนวนร้อยละ 3

การใช้เงินของของสหกรณ์การเกษตร

วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรคือ การให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกของสหกรณ์ ซึ่งปัจจุบันสหกรณ์ได้วางรูปแบบและวิธีการดำเนินงานยังไม่เหมาะสมและรัดกุมเพียงพอกับการดำเนินธุรกิจ ทั้งที่สหกรณ์ได้กำหนดหลักและวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ และระเบียบการให้เงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลางแก่สมาชิก เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่นสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบแล้วว่าแหล่งเงินทุนสำหรับการดำเนินงานของสหกรณ์ได้มาจากการกู้ยืมเป็นสำคัญ เท่าที่ผ่านมานั้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) นับเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญของสหกรณ์การเกษตรในการกู้ยืมเพื่อจ่ายเป็นเงินกู้ให้แก่สมาชิกโดยสหกรณ์ได้แบ่งเงินกู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้จะต้องชำระคืนเงินต้น และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลิตผลอันผลิตด้วยเงินกู้นั้นโดยปกติไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้ วัตถุประสงค์ของเงินกู้ระยะสั้นก็นำไปเป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

1.1 ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชอาหารสัตว์ วัสดุการเกษตร ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์ สัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำ เพื่อเลี้ยง ขาย และค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

1.2 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลเกษตรกรรม ซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น

1.3 ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตร เฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

1.4 ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

1.5 ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

1.6 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

2. เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ และสมาชิกผู้กู้ต้องชำระคืนเงินต้น และดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้ และความสามารถการชำระหนี้ ปกติให้ชำระคืนเสร็จภายในเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ทำหนังสือกู้ หรือหลักฐานการกู้

2.1 บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

2.2 สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูดักน้ำ หรืองานปรับปรุงที่ดิน
อย่างอื่น

2.3 ทำสวน

2.4 วางรูปแบบประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.5 ซื้อสัตว์ใช้งาน หรือสร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

2.6 ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจการอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

2.7 ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2534: 16-17)

การให้สินเชื่อการเกษตรแก่สมาชิก และการรับฝากเงินจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ โดยการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร นับได้ว่าเป็นธุรกิจที่สำคัญของสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพการให้สินเชื่อมีทั้งเงินสดและสิ่งของต่าง ๆ เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช วัสดุอุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น สหกรณ์จะคิดอัตราดอกเบี้ยอย่างยุติธรรม ในการขอกู้ยืมนั้นจะมีกรรมการหรือคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณา โดยคำนึงวัตถุประสงค์ในการขอกู้ หลักประกัน ความสามารถในการชำระหนี้ ประวัติการชำระหนี้ เป็นต้น

สหกรณ์ได้ให้สินเชื่อ โดยแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เงินกู้ระยะสั้น คือ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาการส่งชำระหนี้ไม่เกิน 12 เดือน

2. เงินกู้ระยะปานกลาง คือ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุน ในสินทรัพย์การเกษตรซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาส่งชำระหนี้ไม่เกิน 3 ปี

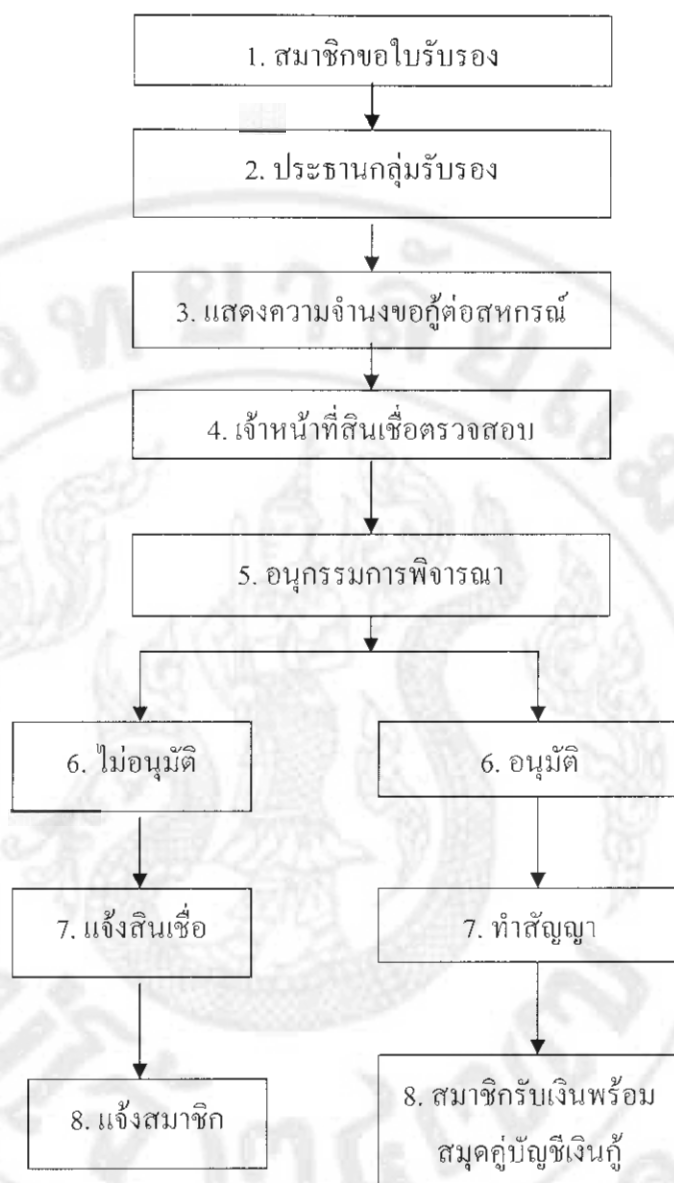
ขั้นตอนการปฏิบัติงานธุรกิจสินเชื่อ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการเงินกู้
2. สมาชิกขอคำรับรองการกู้เงินจากประธานกลุ่ม (ใบรับรองประธานกลุ่ม) เพื่อให้ประธานกลุ่มคัดกรองลูกหนี้เงินกู้
3. สมาชิกนำใบรับรองประธานกลุ่ม และกรอกจำนวนเงินที่ขอกู้ พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์การขอกู้ไปยังต่อเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อสอบสวนการขอกู้เงิน และบันทึกในใบแสดงความจำนงการขอกู้เงิน
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเงินกู้ หากใช้บุคคลค้ำประกัน อนุกรรมการสามารถพิจารณาอนุมัติเงินกู้ได้เลย หากใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันต้องนำหลักทรัพย์ให้ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาและที่ประชุมมอบหมายอนุกรรมการตรวจสอบที่ดินก่อนดำเนินการอนุมัติเงินกู้

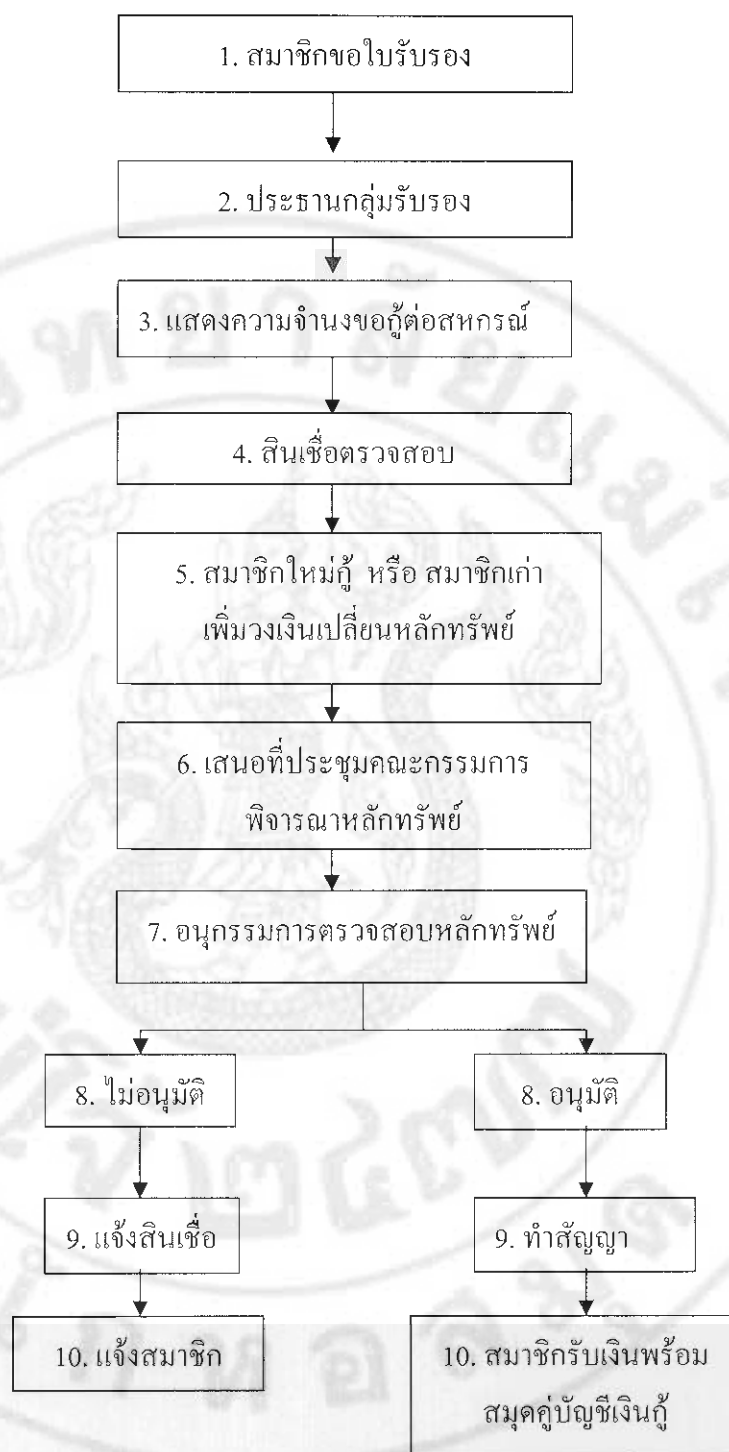
6. เมื่ออนุมัติเงินกู้แล้ว เจ้าหน้าที่สินเชื่อนัดหมายสมาชิกมารับเงิน

7. เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำสัญญากู้เงินกับสมาชิก

8. เจ้าหน้าที่สินเชื่อนำใบรับเงินกู้ส่งให้เจ้าหน้าที่การเงิน เพื่อย้ายเงินให้กับ

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด
กรณีใช้บุคคลค้ำประกัน (วงเงินกู้ไม่เกิน 60,000 บาท)

ภาพ 3 ผังการแสดงขั้นตอนการยื่นคำขอกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด
กรณีใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน

2. ธุรกิจฝากเงิน

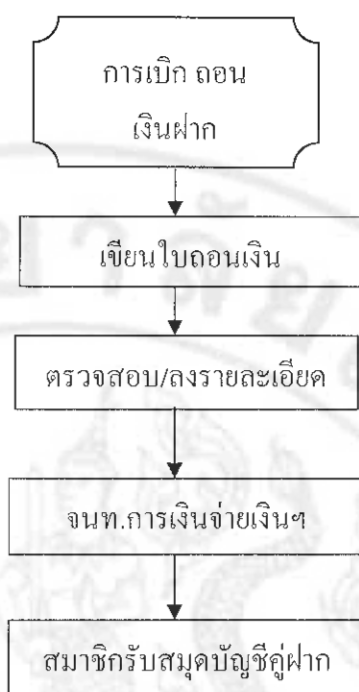
สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ได้เปิดบริการรับฝากเงินจากสมาชิกเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์และรู้จักการประหยัด ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและสหกรณ์ คือ สมาชิกรู้จักออมทรัพย์ และได้รับผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในกรณีที่สมาชิกมีความเดือดร้อนด้านเงินทุน ก็สามารถถอนเงินฝากไปใช้จ่ายได้ทันที ทางด้านสหกรณ์ก็จะได้เงินทุนเพิ่มขึ้นโดยการระดมทุนภายในสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์มีฐานะทางการเงินมั่นคงยิ่งขึ้น และสร้างความเชื่อถือให้แก่บุคคลภายนอกสหกรณ์ได้รับฝาก โดยแยกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 เงินฝากออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.25

2.2 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.50 ถอนได้เดือนละ 1 ครั้ง ถ้าถอนเกิน 1 ครั้ง ต้องเสียค่าธรรมเนียมทุกครั้งที่มีการถอน ครั้งละ 500 บาท

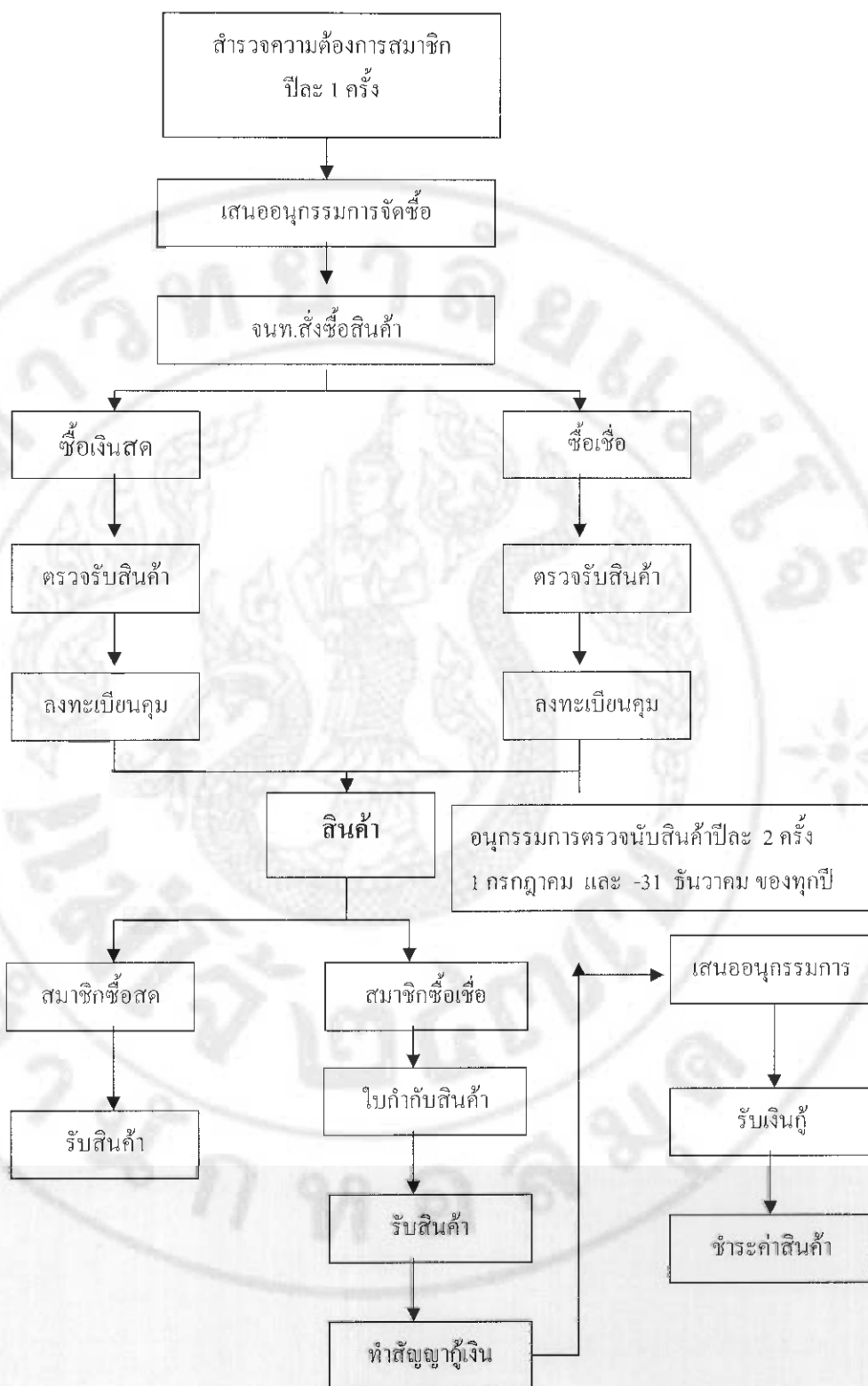
ภาพ 4 ฟังการดำเนินงานธุรกิจเงินรับฝาก

ภาพ 5 ผังการแสดงขั้นตอนการฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

2.ธุรกิจซื้อ

ธุรกิจซื้อหรือการจัดหาสินค้าที่จำเป็นมาจำหน่าย เป็นธุรกิจอย่างหนึ่งของสหกรณ์ สหกรณ์จะทำการสอบถามความต้องการของสมาชิกปีละ 1 ครั้ง ก่อนที่จะจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ข้าวสาร สมาชิกมีความต้องการสินค้าชนิดใด จำนวนเท่าใด และให้สมาชิกลงชื่อเป็นหลักฐาน ในกรณีสินค้าบางชนิด เพื่อป้องกันสินค้าคงเหลือโดยสหกรณ์จะจำหน่ายสินค้าในราคาถูกธรรม และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกช่วยลดต้นทุนการผลิตของสมาชิกคือ ถ้าสมาชิกรวมกันซื้อในปริมาณมากจะได้รับส่วนลด ทำให้ราคาต่อหน่วยลดลง เป็นการลดค่าใช้จ่ายของสมาชิก

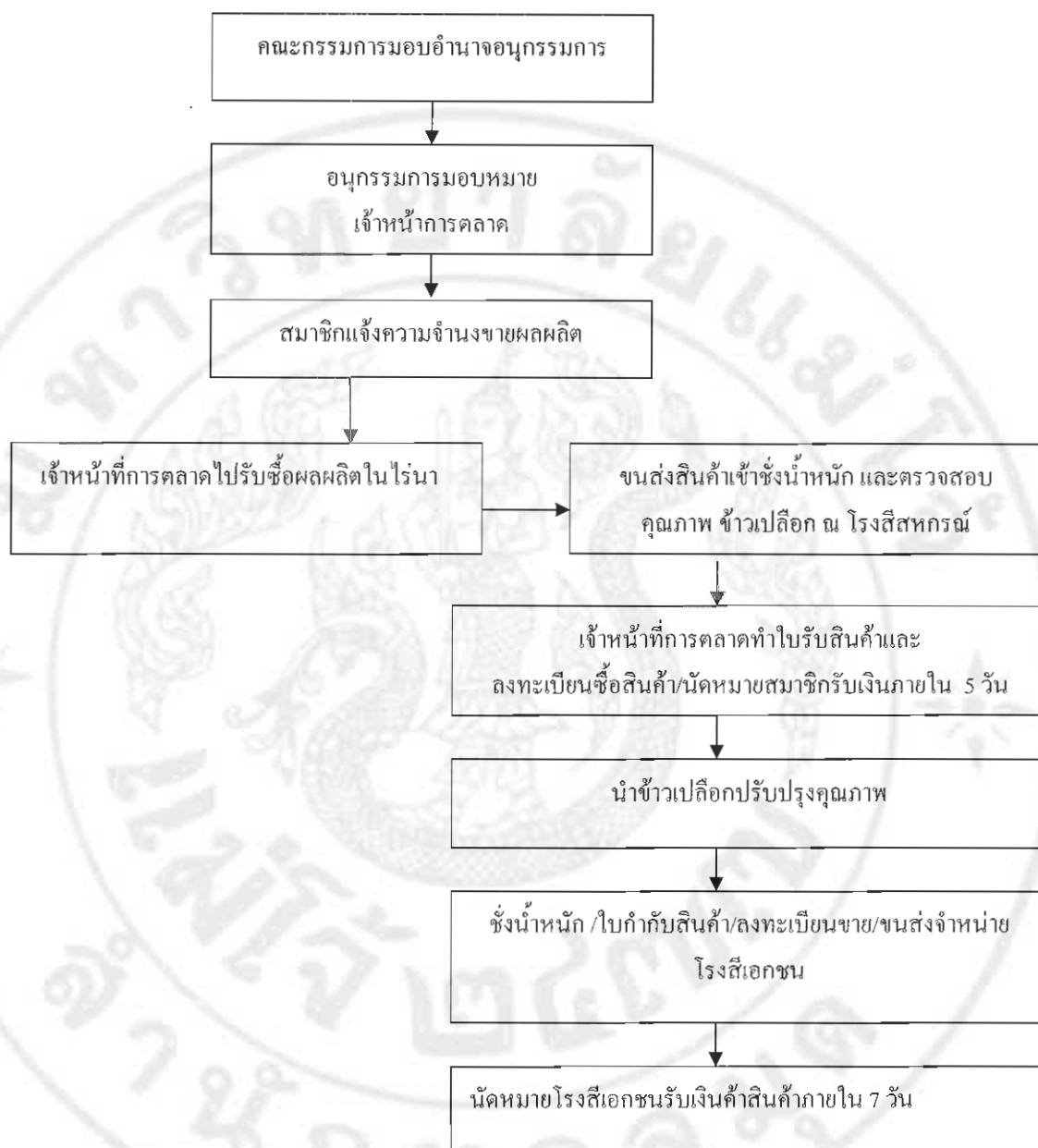
ภาพ 6 แสดงขั้นตอนการดำเนินธุรกิจซื้อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

3.ธุรกิจการขาย

ธุรกิจขายหรือการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้สมาชิกแก้ปัญหาการตลาดและการจำหน่ายสินค้าของสมาชิก ช่วยไม่ให้สมาชิกถูกเอารัดเอาเปรียบในการชั่งตวง วัดจากพ่อค้าคนกลางดังนั้นสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จึงได้รวบรวมผลผลิตจากสมาชิก คือข้าวเปลือก

ในการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะมอบอำนาจให้อนุกรรมการรวบรวมผลผลิต เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก ทั้งในด้านคุณภาพและราคา ส่วนวิธีการดำเนินการ อนุกรรมการรวบรวม ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่การตลาดของสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมผลผลิต และจำหน่ายสินค้าที่รวบรวมได้ โดยมีอนุกรรมการเป็นผู้ร่วมตรวจสอบบ้างเป็นครั้งคราว โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ที่ประชุมคณะกรรมการมอบอำนาจให้กับอนุกรรมการรวบรวม
2. อนุกรรมการรวบรวมมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้กับเจ้าหน้าที่การตลาด เป็นผู้รวบรวมผลผลิตและจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 2.1 สมาชิกแจ้งความจำนงจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์ (ข้าวเปลือก)
 - 2.2 เจ้าหน้าที่การตลาดออกไปตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกสมาชิกในไร่นา พร้อมแจ้งให้สมาชิกทราบถึงราคาข้าวเปลือกที่สหกรณ์จะซื้อ
 - 2.3 เมื่อสมาชิกตกลงขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ สหกรณ์จะนำรถบรรทุกของสหกรณ์ขนส่งข้าวเปลือกของสมาชิกจากไร่นา นำเข้าไปชั่งน้ำหนัก ตรวจสอบคุณภาพโดยการตรวจวัดความชื้นที่โรงสีของสหกรณ์
 - 2.4 เจ้าหน้าที่การตลาดออกเอกสารการชั่งน้ำหนัก และเอกสารการรับสินค้าจากสมาชิก พร้อมนัดหมายการรับเงินค่าสินค้าภายใน 5 วัน และนำเอกสารไปลงทะเบียนซื้อสินค้า
 - 2.5 นำสินค้าไปปรับปรุงคุณภาพ โดยการลดความชื้นของข้าวเปลือก เมื่อได้ตามต้องการแล้ว จึงนำข้าวเปลือกไปชั่งน้ำหนัก และทำเอกสารการลงทะเบียนขายข้าวเปลือกและทำใบกำกับสินค้าให้กับโรงสีของเอกชน และนัดหมายการขอรับเงินจากโรงสีเอกชนภายใน 7 วัน
 - 2.6 สมาชิกขอรับเงินค่าจำหน่ายข้าวเปลือกภายใน 5 วัน
 - 2.7 สหกรณ์เรียกเก็บเงิน จากโรงสีเอกชนภายใน 7 วัน

ภาพ 7 ผังการดำเนินงานธุรกิจขายสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ (2521: 182-186) กล่าวว่า ในการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตร หรือธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยธุรกิจเครดิต (สินเชื่อ) ธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขายธุรกิจบำรุงที่ดิน การส่งเสริมการเกษตร การให้การอบรม ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ธุรกิจเครดิตหรือธุรกิจสินเชื่อ คือ การที่สหกรณ์ให้สมาชิกของสหกรณ์มีสิทธิในการกู้เงินจากสหกรณ์เพื่อไปใช้ประกอบการผลิตทางการเกษตร

2. ธุรกิจการซื้อ เป็นธุรกิจที่สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและสินค้าที่จำเป็นมาจำหน่ายได้แก่ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช รถไถ พันธุ์ข้าวเปลือก ข้าวสาร และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เป็นต้น แต่สินค้าที่สหกรณ์จัดหามาจำหน่ายก่อนข้างจะเป็นสิ่งจำเป็นกว่าสินค้าอื่นคือปุ๋ย

3. ธุรกิจการขาย คือ ธุรกิจสหกรณ์รวบรวมหรือรับซื้อผลผลิตการเกษตรจากสมาชิกและจัดจำหน่ายออกสู่ตลาดผลผลิตทางการเกษตรที่สหกรณ์จำหน่ายออกสู่ตลาดอาจอยู่ในรูปของผลผลิตเดิม หรือแปรรูปแล้วก็ได้ผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อ หรือรวบรวมจากสมาชิกส่วนใหญ่คือ ข้าว รองลงมาได้แก่ ข้าวโพด อ้อย

4. ธุรกิจบำรุงที่ดิน เพื่อประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์จะติดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือสร้างทำนบเหมืองฝาย ตลอดจนการวัดระดับการส่งน้ำและการระบายน้ำ เพื่อให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง โดยสหกรณ์เก็บเงินค่าบริการจากสมาชิกตามสมควรเพื่อทดแทนเงินที่สหกรณ์ได้ลงทุนไป

5. การส่งเสริมการเกษตร เป็นธุรกิจอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรที่จะจัดหาเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เพื่อให้ความรู้ คำแนะนำแก่เกษตรกรในการประกอบการผลิตส่งเสริมแนะนำพืชพันธุ์ใหม่ๆ ให้แก่เกษตรกร ตลอดจนแนะนำเกษตรกร ประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพหลัก เช่น เลี้ยงสัตว์ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เป็นต้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

6. การให้การศึกษอบรม เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งของสหกรณ์ การให้การศึกษอบรมอย่างสม่ำเสมอแก่สมาชิก กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของสหกรณ์ช่วยให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนตามหลักและวิธีการของสหกรณ์ช่วยให้ธุรกิจสหกรณ์เป็นไปได้ด้วยดี

จะเห็นได้ว่าธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนั้น ธุรกิจเครดิตหรือธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากการใช้สินเชื่อเกษตรเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเกษตรสามารถทำให้เกษตรกรมีเงินทุนที่จะซื้อปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตและขยายการผลิตในไร่นา

ของตน อาทิ เช่น ซื้อเครื่องมือทางการเกษตร หรือเครื่องทุ่นแรงที่เหมาะสมและทันสมัยเพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีในการผลิตเมล็ดพันธุ์ หรือพันธุ์สัตว์ใหม่ ๆ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนให้สินเชื่อการเกษตรเป็นเงินลงทุนในการสร้างโรงเรือน การปรับปรุงพัฒนาที่ดิน หรือซื้อที่ดินเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นรากฐานที่ดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าสินเชื่อเกษตรหรือเงินทุนเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญอย่างยิ่งนอกจากที่ดิน แรงงาน และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่เกษตรกรจำเป็นต้องใช้ในการประกอบการผลิต ถ้าเกษตรกรขาดแคลนเงินทุนก็จะทำให้เกษตรกรเสียโอกาสที่จะลงทุน ในภาวะที่สอดคล้องกันกับระยะเวลาและความต้องการสินค้าทางการเกษตร ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตพื้นฐานที่สำคัญของโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นสินค้าเพื่อการบริโภค ในท้องตลาด นอกจากนี้ยังทำให้เกษตรกรไม่สามารถจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิตได้นั่นคือ ทำให้การแก้ไขปัญหาคาใจความยากจนของเกษตรกรไม่สัมฤทธิ์ผลโอกาสที่เกษตรกรจะสามารถนำเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ มาใช้ขึ้นอยู่กับสินเชื่อเกษตร เพราะการใช้เทคนิคการผลิต ใหม่ ๆ ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากพอสมควรและสินเชื่อการเกษตรไม่เพียงแต่ช่วยขจัดปัญหา การขาดเงินทุนการเกษตรเท่านั้น แต่ยังช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรสามารถเอาเทคนิคใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกด้วย

สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์ (2521: 1) กล่าวว่า สหกรณ์การเกษตรวางนโยบายหรือมีวัตถุประสงค์ เน้นหนักทางการให้เงินกู้แก่สมาชิกเป็นวัตถุประสงค์หลัก แต่อุปสรรคและปัญหาหลายประการทำให้หนี้สินระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์มีความเคลื่อนไหว หรืออีกนัยหนึ่งความสามารถในการเรียกเก็บชำระหนี้จากสมาชิกมีน้อยมาก อันเนื่องมาจากสาเหตุ 1) การควบคุมและติดตามหนี้สินของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ 2) การเพาะปลูกไม่ได้ผลเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ 3) ระบบตลาดสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรไม่มีเสถียรภาพ

อรรณ รุ่งโรจน์นารักษ์ (2523) ได้ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรภาคตะวันออกของไทย พบว่า จำนวนเกษตรกรที่ต้องการสินเชื่อมีร้อยละ 72 ของเกษตรกรทั้งหมด ปริมาณสินเชื่อเฉลี่ยฟาร์มละ 12,350 บาท มีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตร้อยละ 84 เพื่อการบริโภคร้อยละ 16 ของปริมาณสินเชื่อทั้งหมด

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2521) ได้จัดทำรายงานผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์การเกษตรสูงเนิน จำกัด ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ” พบว่า ฝ่ายบริหารเป็นปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารของสหกรณ์ ประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ ที่มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้สหกรณ์มีส่วนเกิน หรือกำไรสุทธิประจำปี ถึงแม้ว่า “กำไร” จะไม่ใช่เป้าหมายที่สำคัญก็ตาม แต่

ถ้าสหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจโดยไม่ขาดทุน หรือได้รับกำไร สมาชิกได้รับผลประโยชน์จากการบริการของสหกรณ์ ก็ถือว่าสหกรณ์โดยฝ่ายบริหารดำเนินธุรกิจได้ประสบความสำเร็จ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2534: 29) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องการบริหารสินเชื่อกของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในภาคเหนือ ปี 2533 จากผลการศึกษาสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็ก ในภาคเหนือ 9 จังหวัด คือ อุทัยธานี ตาก พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และน่าน โดยใช้ข้อมูลของสหกรณ์การเกษตรจำนวน 28 สหกรณ์ ประชากรตัวอย่างจำนวน 820 ตัวอย่างที่มีทุนดำเนินงานไม่เกิน 5,000,000 บาท มีผลการศึกษาดังนี้

1. สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็ก ระหว่างปี 2530 – 2532 มีทุนดำเนินงานโดยเฉลี่ยต่อปี 94,287,928 บาท เฉลี่ยสหกรณ์ละ 3,367,426 บาท ระหว่างเงินทุนที่สำคัญของทุนดำเนินงาน คือ ทุนจากการกู้ยืมคิดเป็นร้อยละ 56.84 ของทุนดำเนินงานทั้งหมด แหล่งกู้ยืมที่สำคัญคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกทั้งระยะสั้น และระยะปานกลาง โดยเฉลี่ยต่อปีเป็นเงิน 48.37 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินกู้ระยะสั้น 36.36 ล้านบาท ระยะปานกลาง 12.01 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.17 และ 24.83 ของเงินกู้ทั้งหมด

2. ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกต่อสหกรณ์ ระหว่างปี 2530 – 2532 คิดเป็นร้อยละ 51.38, 57.77 และ 54.95 เฉลี่ยร้อยละ 54.84 ของต้นเงินถึงกำหนดชำระ และการชำระดอกเบี้ยของสมาชิกเป็นดอกเบี้ยค้างชำระของสมาชิกระหว่างปี 2530 – 2532 สมาชิกจะส่งชำระดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 34.24, 37.78 และ 42.08 เฉลี่ยร้อยละ 38.15 การชำระดอกเบี้ยพึงชำระสมาชิกส่งชำระระหว่างปี 2530 – 2532 คิดเป็นร้อยละ 56.53, 63.36 และ 70.41 เฉลี่ยร้อยละ 63.69 เพราะฉะนั้นจะมีดอกเบี้ยประจำปีค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 36.31 ส่วนการชำระหนี้ของ สหกรณ์ต่อแหล่งเงินกู้คือ ธ.ก.ส. นั้น ผลปรากฏว่าในรอบ 3 ปี สหกรณ์สามารถส่งชำระต้นเงินกู้ยืมต่อเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. โดยเฉลี่ยร้อยละ 53.40

3. ผลการบริหารสินเชื่อกจากผลการวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสินเชื่อกในรอบ 3 ปี คือ 2530 – 2532 ของสหกรณ์ขนาดเล็กในภาคเหนือทั้ง 28 สหกรณ์ มีรายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินที่ให้สมาชิกกู้ยืม จำนวน 9.65 ล้านบาท 10.46 ล้านบาท และ 10.46 ล้านบาท ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายได้แก่ ดอกเบี้ยจ่ายเจ้าหน้าที่เงินกู้ เงินเดือนพนักงานสินเชื่อกค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่าเผื่อนี้สูญ ดอกเบี้ยค้างจ่ายรับ และค่าปรับค้างรับจำนวน 6.30 ล้านบาท 6.28 ล้านบาท และ 5.99 ล้านบาท สหกรณ์มีกำไรเฉลี่ยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อกคิดเป็นร้อยละ 34.68, 39.64 และ 42.76 เฉลี่ยร้อยละ 39.25

เมื่อนำดอกเบี้ยประจำปีข้างชำระไปหักออกจากกำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ (39.25 - 36.31) จะมีกำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อจริง ๆ เพียงร้อยละ 2.94 จะเห็นได้ว่าส่วนเหลือที่ได้รับน้อยมาก เพราะรายได้ส่วนใหญ่ไปค้างอยู่กับดอกเบี้ยข้างชำระประจำปี และถ้ามีสมาชิกชำระหนี้ได้น้อยไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และมีดอกเบี้ยข้างชำระประจำปีสูงมาก สหกรณ์จะขาดทุน และจะต้องนำเงินส่วนอื่นมาชำระหนี้ซึ่งคงเป็นทุนเรือนหุ้น เงินสำรองและเงินฝากและต่อไปเงินทุนของสหกรณ์ก็จะลดน้อยลงที่สุดในที่สุด และเมื่อได้นำค่าใช้จ่ายในการบริหารสินเชื่อมาวิเคราะห์ว่าเป็นสัดส่วนเท่าใดของปริมาณสินเชื่อ ก็พบว่าอัตราค่าใช้จ่ายปริมาณสินเชื่อที่ให้สมาชิกในแต่ละปีอยู่ในอัตราส่วน 0.00 – 0.15 : 1 หมายความว่าปริมาณสินเชื่อ 100 บาท จะเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารสินเชื่อ เท่ากับ 11 – 15 บาท ซึ่งปริมาณสินเชื่อ 100 บาท สหกรณ์จะได้กำไรเฉพาะธุรกิจเท่ากับ 39 บาท

4. ทักษะและพฤติกรรมของสมาชิกที่เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ การวิเคราะห์ทักษะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในภาคเหนือ 28 สหกรณ์ จำนวนตัวอย่าง 820 ตัวอย่าง นั้นผู้วิจัยได้นำคำตอบของสมาชิกผู้เข้ารับการสัมภาษณ์มาพิจารณาโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ทักษะที่ดี (คือเห็นด้วย) กับทักษะที่ไม่ดี (คือไม่เห็นด้วย) ผลปรากฏว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีทัศนคติดีมากที่สุดต่อสหกรณ์ ในเรื่องการไปติดต่อขอกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตรแล้ว ได้รับความสะดวกจากสหกรณ์ จำนวน 780 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 95.12 รองลงมาคือ ในเรื่องเงื่อนไขการให้เงินกู้ของสหกรณ์เป็นที่น่าพอใจจำนวน 776 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 94.63 และรองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น ๆ จำนวน 766 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.41

ทัศนคติที่ไม่ดีพบมากที่สุดคือ เมื่อสมาชิกรับเงินมาชำระหนี้แล้วเกรงว่าจะไม่ได้รับเงินกู้คืนจำนวน 690 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 84.15 รองลงมาคือ การที่สมาชิกไม่นิยมฝากเงินกับสหกรณ์ เพราะไม่สะดวกในการถอนเงินเท่าธนาคารพาณิชย์จำนวน 674 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 84.20 และรองลงมาคือ เงินกู้ของสหกรณ์สมาชิกเข้าใจว่าเป็นของทางราชการช่วยเหลือจำนวน 524 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.90 และรองลงมาคือวิธีการกู้เงินของสหกรณ์ไม่สะดวกยุ่งยากมีหลายขั้นตอนคิดเป็นร้อยละ 62.20

ด้านพฤติกรรมการใช้สินเชื่อ ของสมาชิกสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับสินเชื่อในรูปแบบเงินสดมากที่สุด โดยเฉลี่ยได้รับสินเชื่อคนละ 10,173 บาท รองลงมาในรูปแบบวัสดุการเกษตร และรองลงมาคือ ทั้งในรูปแบบเงินสดและวัสดุการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2534: 18-23) ได้ทำการศึกษาปัญหาหนี้สินของเกษตรกรและสินเชื่อการเกษตรและแนวทางแก้ไข พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกษตรกรส่วนหนึ่งไม่สามารถชำระคืนหนี้เงินกู้เมื่อถึงกำหนดได้นั้นมีอยู่หลายประการคือ

1. รายได้ต่ำกว่ารายจ่าย จากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในปี 2531/32 เกษตรกรมีรายได้สุทธิทางการเกษตร 15,252 บาท/ครัวเรือน ในขณะที่รายจ่ายเงินสดในครัวเรือนประมาณ 21,649 บาท ดังนั้น หากเกษตรกรครัวเรือนใดไม่มีรายได้จากการเกษตรก็จำเป็นต้องกู้เงินมาใช้จ่ายและลงทุน หากปีใดรายได้ของเกษตรกรไม่ดี เนื่องจากผลผลิตไม่ดีและจำหน่ายได้ราคาต่ำหรือประสบปัญหาแมลงศัตรูพืช เกษตรกรก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้ หนี้ก็จะค้างชำระและสะสมในปีต่อไป

2. การกู้เงินจากสถาบันการเงิน ปัจจุบันระบบการเกษตรของไทยได้เปลี่ยนไป สิ้นเชื้อเพลิงการเกษตรเข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้น ทำให้เกษตรกรเป็นหนี้จากการกู้เงิน เพื่อใช้ในการผลิตเพิ่มขึ้นจะเห็นได้จากจำนวนเกษตรกรลูกค้าและสมาชิกสถาบันเกษตรกรของ ธ.ก.ส. ได้เพิ่มจาก 2,302,724 ครอบครัวยุค ในปี 2528 เป็น 2,815,441 ครอบครัวยุค ในปี 2532 เกษตรกรเหล่านี้สามารถชำระหนี้ระยะปานกลางให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ยในช่วงปี 2528-2532 คิดเป็นร้อยละ 59.31 และยังคงเป็นหนี้เฉลี่ยร้อยละ 40.69

3. การจำนองที่ดิน ขาย หรือขายฝากกับเจ้าหนี้ในระบบ มีเกษตรกร ส่วนหนึ่งเมื่อประสบปัญหาทางการเงินมักจะนำที่ดินทำกินที่เป็นกรรมสิทธิ์ไปจำนองหรือขายฝากกับ เจ้าหนี้ และในที่สุดมักจะสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเอง กลายเป็นผู้เช่ามาเป็นจำนวนมาก จากรายงานของกระทรวงมหาดไทย เมื่อสิ้นปี 2531 มีเกษตรกรเป็นหนี้กับเจ้าหนี้ในระบบ เฉพาะที่เกิดจากการขายฝาก และจำนองที่ดินคิดเป็นจำนวนงบประมาณ 3.930 ล้านบาท

4. การขาดประสิทธิภาพ การดำเนินงานโครงการของรัฐ การดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบางโครงการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เกษตรกรยังคงยากจนเป็นหนี้สินกับหน่วยงานของรัฐอยู่ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากความผันผวนในด้านต่าง ๆ เช่น ภัยธรรมชาติ หรือด้านราคาสินค้าเกษตรกรรมนั้น ๆ ตกต่ำ ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐบาล ในช่วงปี 2509 – 2532 ยอดเงินที่เกษตรกรยังคงเป็นหนี้หน่วยงานของรัฐ 6 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการปกครอง องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การสะพานปลา และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 1,930 ล้านบาท

อนุสนธิ์ อัดตปัญญา (2527: 102-103) ได้กล่าวว่า ปัญหาหนี้เชื้อเพลิงการเกษตร และได้รวบรวมปัญหาการดำเนินงานการเกษตรในประเทศไทย ซึ่งสรุปได้ว่าปัญหาหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. เมื่อสิ้นเชื้อเพลิงการเกษตรขายตัวออกไปมาก หรือทวีปริมาณมากขึ้น จะทำให้เกิดปัญหาด้านการชำระหนี้มากตามไปด้วย

2. ปัญหาต้นทุนการให้กู้ยืมด้านนี้สูง

3. ปัญหาการใช้เงินกู้ยืมอย่างไม่มีประสิทธิภาพ หรือนัยหนึ่งเกษตรกรนำเอาเงินกู้ไปใช้จ่ายในทางที่มิได้เป็นการเพิ่มผลผลิตโดยตรง

4. ปัญหาการกระจายสินเชื่อกว่า ซึ่งส่วนใหญ่จะตกไปอยู่กับเกษตรกรที่มีฐานะดี

บุญมี จันทรวงศ์ (2543: 20-21) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสหกรณ์ ในด้านกลยุทธ์ว่า สหกรณ์ในภาคการเกษตรควรมีวัตถุประสงค์หลักในด้านการรวมกันซื้อ รวมกันขาย มากกว่าธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งที่ผ่านมาสหกรณ์ส่วนใหญ่เน้นในด้านธุรกิจสินเชื่อมากแต่การดำเนินธุรกิจสินเชื่อดังกล่าวไม่ได้เป็นการช่วยเหลือสมาชิกอย่างแท้จริง และยังเป็นแนวคิดที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์ และหลักการของสหกรณ์ ในอันที่จะสร้างพลังต่อรองให้แก่สมาชิก และยังไม่เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกสะสมเงินออมอีกด้วย สหกรณ์ในภาคการเกษตรต้องปรับลดธุรกิจในด้านสินเชื่อลง โดยเฉพาะการกู้เงินเพื่อมาให้สมาชิกกู้ต่อ ควรเปลี่ยนเป็นให้สถาบันการเงิน เช่น ธ.ก.ส. เป็นผู้ให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยสหกรณ์เป็นผู้ค้ำประกัน ซึ่งจะช่วยให้ดอกเบี้ยถูกลง และมีวินัยในการชำระคืนเงินกู้มากขึ้น แต่ควรให้ความสำคัญกับธุรกิจด้านการรวมกันซื้อ-รวมกันขายมากกว่า

เจริญ เกษภูวาลัย (2532: 175-258) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสินเชื่อว่า การดำเนินธุรกิจของสินเชื่อ จะเริ่มต้นที่การรับฝากเงินจากลูกค้า และใช้ประโยชน์จากเงินฝากนั้น ซึ่งการให้สินเชื่อนั้นถือเป็นหัวใจของงานสินเชื่อ เพราะเป็นแหล่งที่มาของรายได้และมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติ โดยให้ลูกค้าเกษตรกรกู้ยืมไปลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตหรือให้บริการที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ การปล่อยเงินกู้ของธนาคาร จึงต้องดำเนินนโยบายให้กู้ยืมโดยปลอดภัยและใช้ความระมัดระวังอย่างมาก ไม่ปล่อยเงินกู้ไปอย่างขาดหลักเกณฑ์ที่ดีหรือมีความเสี่ยงสูงหรือปล่อยเงินกู้ไป โดยยอมให้มีการนำเงินนั้นไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง โดยผิดเงื่อนไขหรือระเบียบที่ธนาคารกำหนด ควบคุมการดำเนินงานของธนาคาร ก่อนที่จะพิจารณาว่าจะยอมปล่อยเงินกู้ให้เกษตรกรรายบุคคลออกไป ธนาคารจะต้องพิจารณาว่า ผู้ที่จะกู้เงินไปมีความสามารถที่จะชำระหนี้คืน ทั้งดอกเบี้ยและต้นเงินได้ครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งดูว่าเงินที่ได้ปล่อยไปนั้นอยู่ในนโยบายของธนาคาร ที่จะให้กู้ยืมเงินด้วยหรือไม่ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จึงต้องทำการศึกษาในเรื่องรูปแบบ ของสินเชื่ออยู่เสมอ เงินกู้เพื่อการกสิกรรม เงินกู้ประเภทนี้เป็นเงินกู้สำหรับเกษตรกร เพื่อใช้ในการผลิต เช่น ซื้อปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เมล็ดพันธุ์ หรือพันธุ์ไม้ เครื่องมือท่อนแรง ส่วนใหญ่ให้กู้ยืมในระยะสั้นในหนึ่งฤดูกาลผลิตพืชผลหรือไม่เกิน 1 ปี ยกเว้นบางกรณี อาจให้กู้ยืมเพื่อซื้อที่ดินสำหรับการเกษตรหรือเพื่อการลงทุนขนาดใหญ่ของเกษตรกร เนื่องจากลูกค้านี้ไม่ชำระจึงขึ้นอยู่กับหลักประกันสินเชื่อ อาทิเช่น ที่ดินตามโฉนดหรือตราจอง

ที่ดินตาม นส.3 ที่ดินตาม สค.1 และบุคคลค้ำประกันในฐานะส่วนตัว โดยให้ผู้ค้ำประกันกรอกแบบฟอร์ม การค้ำประกัน จะต้องมีการสอบข้อมูล เกี่ยวกับผู้ค้ำประกันว่า ผู้ค้ำประกันมีหนี้สินหรือค้ำประกันใครไว้มากน้อยเพียงใด มีฐานะอย่างไร มีหลักทรัพย์หรือกิจการอะไร ดังนั้นเกณฑ์การตัดสินใจในการปล่อยสินเชื่อ ที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ หลัก 5C's ซึ่งประกอบด้วย

1. Character	คือ	คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ
2. Capacity	คือ	ความสามารถในการชำระหนี้
3. Capital	คือ	เงินทุน
4. Collateral	คือ	หลักประกัน
5. Condition	คือ	สภาพทางเศรษฐกิจ

ดังนั้น เราอาจจะพบว่าเกณฑ์การตัดสินใจที่สำคัญมี 2 ประการ คือ ตัวผู้กู้เป็นใคร (personal Factor) ซึ่งหมายถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้กู้ การหารายได้มากน้อยเพียงใด อุปนิสัย มีหลักประกันอย่างไร (collateral factor) เป็นเรื่องของหลักประกัน เป็นการให้ความมั่นใจแก่ผู้ให้กู้ว่าไม่ว่ากรณีใด เกษตรกรไม่สามารถชำระคืน ก็สามารถนำหลักทรัพย์เหล่านี้มาขอใช้แทนต้นเงินที่ให้ผู้กู้ไป

ภาคสรุป

โดยทั่วไป ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร ธุรกิจเครดิต หรือธุรกิจสินเชื่อ เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญ เนื่องจากการให้สินเชื่อเกษตรกรเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเกษตร สามารถทำให้เกษตรกรมีเงินทุนที่จะซื้อปัจจัยการผลิต เพิ่มผลผลิต และขยายการผลิต ดังนั้นสินเชื่อจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทตามระยะเวลาชำระคืนดังนี้

1. สินเชื่อระยะสั้น ชำระคืนภายใน 1 ปี
2. สินเชื่อระยะปานกลาง ชำระคืนตั้งแต่ 1 ปี แต่ไม่เกิน 3-5 ปี
3. สินเชื่อระยะยาว ชำระคืนตั้งแต่ 3-5 ปี ขึ้นไป
4. สินเชื่อประเภทเผื่อเรียก ชำระคืนทันที เมื่อผู้ให้เครดิตเรียกร้องให้ชำระโดย

ในทางปฏิบัติจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าหนึ่งวัน หรือตามสมควรเพื่อลูกหนี้ได้เตรียมการทัน

การแบ่งประเภทสินเชื่อตามองค์กรของผู้ให้กู้

1. สินเชื่อนอกระบบ เช่น นายทุนเงินกู้
2. สินเชื่อในระบบ เช่น สถาบันการเงินต่าง ๆ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต่าง ๆ สหกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

หลักการพิจารณาให้สินเชื่อ

1. หลักเกณฑ์ 5 C's credit ได้แก่
 - 1.1 character คุณสมบัติของผู้กู้
 - 1.2 capacity ความสามารถในการชำระหนี้
 - 1.3 capital เงินทุน
 - 1.4 collateral การค้ำประกันเงินกู้
 - 1.5 condition สภาพภาวะเศรษฐกิจ
2. หลักเกณฑ์ 5P's credit ได้แก่
 - 2.1 people ผู้ขอกู้
 - 2.2 purpose วัตถุประสงค์
 - 2.3 payment การชำระเงิน
 - 2.4 protection หลักประกันในการชำระหนี้
 - 2.5 prospective ความเจริญก้าวหน้าของกิจการ
3. หลักเกณฑ์ 3R's credit ได้แก่
 - 3.1 return ความสามารถส่งผลตอบแทน
 - 3.2 repayment ความสามารถส่งคืนเงินกู้
 - 3.3 risk ความสามารถต่อการเสี่ยงภัย

สหกรณ์การเกษตรวางนโยบาย เน้นหนักทางด้านการให้เงินกู้แก่สมาชิกเป็น วัตถุประสงค์หลักแต่ก็เกิดปัญหาหลายประการทำให้หนี้สินระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์เกิดปัญหา มี สาเหตุมาจาก

1. การควบคุมและติดตามหนี้สินของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ
2. การเพาะปลูกไม่ได้ผลเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ
3. ระบบตลาดสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรไม่มีเสถียรภาพ

จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้สหกรณ์การเกษตรประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ

สินเชื่อ คือ

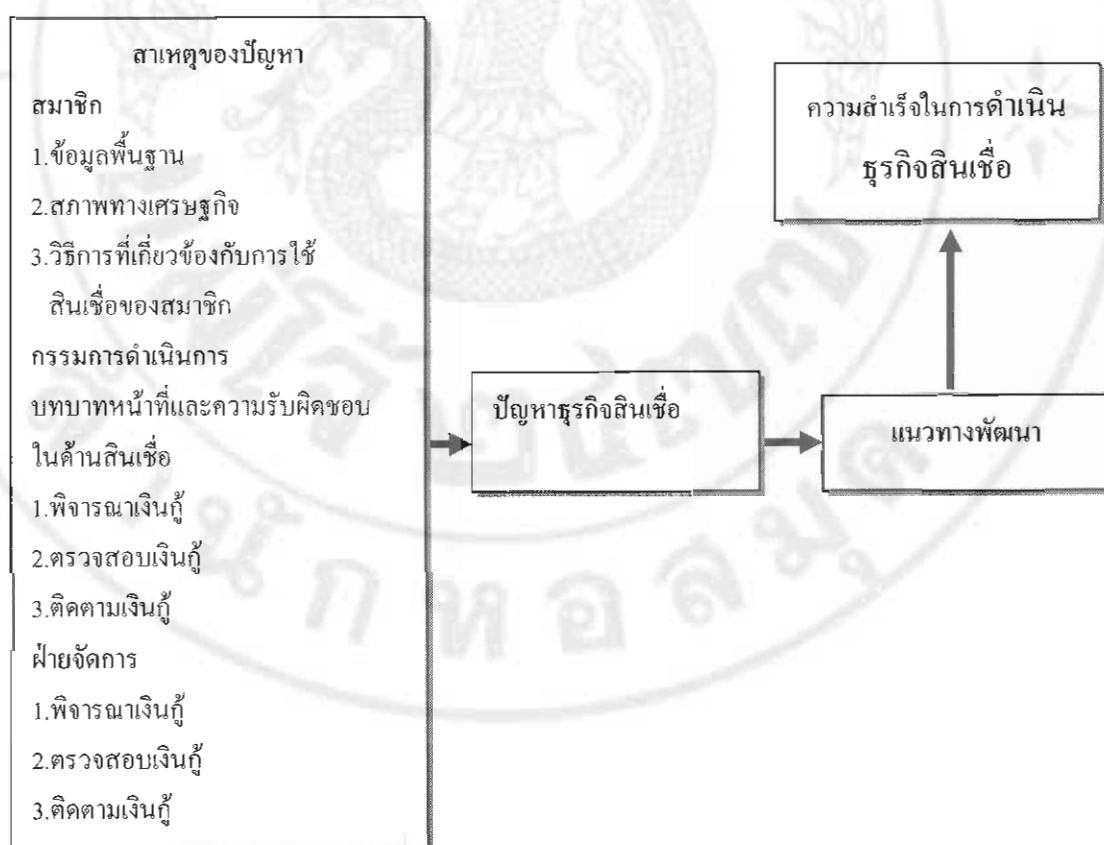
1. สหกรณ์จึงต้องกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ทำให้มีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจสูง

2. ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกต่ำ จึงส่งผลให้ต้นทุนกู้ยืมค่าชำระและตามด้วยดอกเบี้ยค่าชำระต่อสหกรณ์ ซึ่งรายได้สำคัญของสหกรณ์มาจากรายได้รับจากเงินที่ให้สมาชิกกู้ยืม และสหกรณ์ต้องมาใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นดอกเบี้ยค่าจ่ายเจ้าหน้าที่เงินกู้ เงินเดือนพนักงาน ค่าเผื่อนี้สูญ ดอกเบี้ยค่าจ่าย และค่าเผื่อนี้สูญค่าปรับค่าจ่าย

ดังนั้น หากในแต่ละปี สมาชิกชำระหนี้สหกรณ์ได้น้อย และมีดอกเบี้ยค่าชำระประจำปีสูงมาก สหกรณ์จะขาดทุน และจะต้องนำเงินส่วนอื่นมาชำระหนี้ เช่น ทุนเรือนหุ้น เงินสำรอง เงินรับฝาก และต่อไปเงินทุนของสหกรณ์ก็จะลดน้อยลงไปด้วย

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้ส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบปัญหาที่หนักขึ้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวและพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ต่อไป

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปัญหา และแนวทางในการพัฒนา ได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการในเขตพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ตำบลราษฎร์นิยม ตำบลไทรใหญ่ ตำบลหนองแพรทราย ตำบลไทรน้อย ตำบลขุนศรี ตำบลคลองขวาง ตำบลทวิวัฒนา และตำบลสามเมือง เขตอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ ประชากรที่ทำการศึกษามีจำนวน 905 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1	สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ	จำนวน 887 คน
กลุ่มที่ 2	เจ้าหน้าที่สินเชื่อ/ผู้จัดการ	จำนวน 3 คน
กลุ่มที่ 3	คณะกรรมการดำเนินการ	จำนวน 15 คน
รวม		จำนวน 905 คน

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีเป็นจำนวนมาก จำนวน 2,043 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi stages sampling) มีวิธีการดำเนินการดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งประชากรในกลุ่มที่ 1 จากจำนวนสมาชิก 2,043 ราย ซึ่งเป็นลูกค้ายืมกู้จำนวน 887 ราย จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ หนี้ที่ค้างชำระระยะสั้น และระยะปานกลาง (ตาราง 4)

ตาราง 4 จำนวนประชากรแบ่งตามประเภทหนี้ค้างชำระ

ประเภท	จำนวน (คน)
ระยะสั้น	388
ระยะปานกลาง	499
รวม	887

ขั้นตอนที่ 2 จากประชากรที่เป็นลูกหนี้ระยะสั้นและระยะปานกลางที่ค้างชำระทั้งหมด 887 คน นำมาคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สูตร Yamane (1973: 111) ทั้งนี้กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้ 0.05 หรือร้อยละ 5 โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด ($e = 0.05$)

แทนค่าของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{887}{1 + 887(0.05)^2} \\
 &= \frac{887}{1 + 2.2175} \\
 &= \frac{887}{3.2175} \\
 &= 276
 \end{aligned}$$

ขั้นตอนที่ 3 สมาชิกที่อยู่แต่ละกลุ่ม มีรายละเอียดจำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แสดงในตารางที่ 5 ซึ่งได้คำนวณตามสูตรของ กัลยา วาณิชยปัญญา (2545) และได้ยกตัวอย่างการคำนวณจำนวนตัวอย่างเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ 1

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

n = ขนาดของตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 N_i &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\
 N &= \text{จำนวนประชากรในแต่ละประเภท} \\
 n_i &= \text{จำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภท} \\
 i &= 1, 2, 3, \dots, 8 \\
 n &= \frac{276 \times 12}{887} \\
 n &= 4 \text{ คน}
 \end{aligned}$$

จากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 2 และ 3 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชื่อกลุ่มที่มีหนี้ค้างชำระ เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นสัดส่วนกับจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ประเภทหนี้ที่ค้างชำระแบ่งตามช่วงระยะเวลาที่ค้างชำระ

กลุ่มสมาชิก	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	12	4
2	9	3
3	10	3
4	3	1
6	1	-
7	15	5
8	44	14
9	42	13
10	25	8
11	23	7
12	47	15
13	47	15
14	7	2
15	57	18

ตาราง 5 (ต่อ)

กลุ่มสมาชิก	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
16	22	7
17	5	2
18	11	3
19	27	8
20	29	9
21	27	8
22	20	6
23	8	2
24	8	2
25	16	5
26	21	7
27	18	5
28	6	2
29	5	2
30	76	23
31	17	5
32	44	13
33	25	8
34	6	2
35	9	3
36	15	5
37	9	3
38	14	5
39	41	13
40	9	3
42	4	1
43	10	3

ตาราง 5 (ต่อ)

กลุ่มสมาชิก	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
44	15	5
45	8	2
47	13	4
48	7	2
รวม	887	276

ขั้นตอนที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 276 ราย ได้สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ ทุกกลุ่มที่มีหนี้ค้างชำระ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบจำนวน 276 คน

สำหรับประชากรในกลุ่มที่ 2 และ กลุ่มที่ 3 มีจำนวนน้อย คือจำนวน 3 และ 15 คน ตามลำดับ จึงไม่มีการสุ่มตัวอย่างแต่ใช้ประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (close-ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (open-ended question) ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ชุด ดังนี้คือ

ชุดที่ 1 สำหรับสอบถามสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ แบ่งออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 3 วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สินเชื่อของสมาชิก

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค ของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนา

ชุดที่ 2 สำหรับสอบถามคณะกรรมการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สินเชื่อของสมาชิก

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค ของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนา

ชุดที่ 3 สำหรับสอบถามผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 วิธีการที่เกี่ยวกับการใช้สินเชื่อของสมาชิก

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค ของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนา

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาสอบถามความคิดเห็นของ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ ของสหกรณ์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารของ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ตลอดจนข้อบังคับของสหกรณ์ กฎ ระเบียบ และคำสั่ง

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะนั้น ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง ความเหมาะสมและให้ครอบคลุมส่วนที่ต้องการวัด โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มสมาชิกตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มเพื่อการศึกษา คือ กลุ่มสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่ 10 จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจากการทดสอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในแบบสอบถามอย่างเดียวกันและสอดคล้องกัน

วิธีการรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากปัจจุบันผู้วิจัย ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จึงนำเรื่องนี้ เสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือจากคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ ในการตอบแบบสอบถาม ในส่วนของสมาชิกได้ทำการติดต่อประสานงานกับประธานกลุ่มและ เลขานุการกลุ่มทั้งหมดในการกำหนดวันตอบแบบสอบถาม และตัวผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยการสอบถามครบตามจำนวนประชากรและตัวอย่างที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบ ลงรหัส (coding form) จากนั้นได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิเคราะห์ค่าสถิติ คือ สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่น ๆ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (percentage) และมัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งวัตถุประสงค์ครั้งนี้ เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัดในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานจากเอกสารของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ตลอดจนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของสหกรณ์ และรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระจำนวน 276 คน และจากประชากรคือ คณะกรรมการดำเนินการ 15 คน และฝ่ายจัดการ 3 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการ 1 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 2 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ในการนำเสนอผลการศึกษานี้ จะนำเสนอเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อยจำกัด

ขั้นที่ 1 การพิจารณาการให้เงินกู้

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากสมาชิก

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิก

3. วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สินเชื่อของสมาชิก

ขั้นที่ 1 การแสดงความจำนงขอกู้

ขั้นที่ 2 การใช้เงินกู้

ขั้นที่ 3 การชำระคืนเงินกู้

ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากคณะกรรมการดำเนินการ

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2. วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

ขั้นที่ 1 การพิจารณาการให้เงินกู้

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

ตอนที่ 4 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากเจ้าหน้าที่

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
2. วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

ขั้นที่ 1 การพิจารณาการให้เงินกู้

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนา

1. ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาของสมาชิก
2. ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาของกรรมการ
3. ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาของเจ้าหน้าที่

ดำเนินการ

ตอนที่ 1 วิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

จากการศึกษาเอกสารของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ตลอดจนระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์พบว่า สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพิจารณาการให้เงินกู้

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะใช้ 3 ขั้นตอนนี้ เป็นกรอบในการนำเสนอผลการศึกษารัฐกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ต่อไป โดยนำเสนอเชิงพรรณนาพร้อมตารางประกอบดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นพิจารณาการให้เงินกู้

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีหลักการและกระบวนการให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์ดังนี้

1.1 เปิดโอกาสให้สมาชิกกู้ได้ตลอดเวลา

ในการขอกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด นั้น สมาชิกสามารถแสดงความจำนงขอกู้ได้ตลอดเวลา เนื่องจากพื้นที่ในเขตอำเภอไทรน้อย เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีความอุดมสมบูรณ์ สมาชิกจึงสามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี สหกรณ์จึงให้โอกาส

กับสมาชิกที่มีความประสงค์จะใช้เงินทุน ได้มีโอกาสแสดงความจำนงขอกู้เงินได้ตลอดเวลา สหกรณ์จะทำการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ทุกวันศุกร์ จ่ายเงินกู้ทุกวันอังคารของอาทิตย์ถัดไป โดยสมาชิกต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการขอกู้เงินดังนี้

1. ขอความเห็นชอบจากประธานกลุ่ม และให้ประธานกลุ่มออกหนังสือรับรองความเห็นในการให้กู้ เพื่อให้สมาชิกนำเสนอต่อสหกรณ์ เป็นการถ่วงดุลเบื้องต้น
2. สมาชิกนำไปรับรองจากประธานกลุ่ม พร้อมสมุดคู่มือสมาชิกของตนยื่นเรื่องแสดงความจำนงขอกู้เงินต่อเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการให้กู้เงินแก่สมาชิก ดังต่อไปนี้ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ว่าด้วยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิก

1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนการผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช และโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขายแปรรูป และขายผลผลิตการเกษตร ซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้นค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น ซื้อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้นส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกินสิบสองเดือน

2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุน ในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดินหรือซื้อที่ดินการเกษตร สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุง ที่ดินอย่างอื่น ทำสวน วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อ หรือ สร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร ซื้อ หรือ สร้าง หรือปรับปรุงบ้าน โรงเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

ทั้งนี้สมาชิกต้องยื่นความจำนงตามวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พิจารณาเป็นเบื้องต้นก่อน

1.3 ความสามารถในการชำระหนี้

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ที่สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ใช้ร่วมในการพิจารณาเงินกู้ของสหกรณ์ก็คือความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก โดยพิจารณาจากความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิต และการชำระหนี้ครั้งก่อน ๆ ของสมาชิก แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 60 ของราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้ที่ขอกู้นั้น

1.4 หลักประกันเงินกู้

การกู้เงินตามระเบียบว่าด้วยเงินกู้ และดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ผู้กู้ต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเป็นเหตุผลประกอบการพิจารณาการขอกู้ของสมาชิกดังนี้

1. อสังหาริมทรัพย์ ต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้รายอื่น จำนองเป็นหลักประกัน โดยเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้น มีราคาตลาดตามที่สหกรณ์ประเมินไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ ซึ่งอัตราขั้นสูงของการใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ไม่เกิน 400,000 บาท การจำนองนั้นให้ระบุเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินแปดแสนบาท จะระบุขั้นสูงไว้เพียงแปดแสนบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้ทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่ในเวลาใด เวลาหนึ่งต่อสหกรณ์

2. บุคคลค้ำประกัน กรณีสมาชิกที่ขอกู้เงินไม่มีอสังหาริมทรัพย์ สมาชิกต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่งเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกัน อย่างน้อยสองคน โดยสมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกัน หรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนึ่งเงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้ และการใช้บุคคลค้ำประกันสามารถกู้ได้ไม่เกิน 60,000 บาท

1.5 การชำระคืนเงินกู้ตรงตามเวลา

การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน

เงินกู้ระยะสั้น สหกรณ์พิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลิตผลอันผลิตด้วยเงินกู้นั้นได้จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษกำหนด มีระยะเวลาไม่เกินสิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

เงินกู้ระยะปานกลางให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จ

ภายใน 3 ปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษอาจให้เวลาไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

การศึกษาการพิจารณาการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด สามารถสรุปและนำเสนอได้ ดังตาราง 6

ตาราง 6 การพิจารณาให้เงินกู้

หลักการ	วิธีการปฏิบัติ	
	สมาชิกสหกรณ์	สหกรณ์
1. เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ตลอดเวลา	- ยื่นความจำนงค์ได้ทุกวัน ทำการ	- กำหนดแผนผังแสดงการให้เงินกู้ - วิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิก - อนุมัติเงินกู้ทุกวันศุกร์ - จ่ายเงินกู้ทุกวันอังคารของอาทิตย์ถัดไป
2. กู้ตรงตามวัตถุประสงค์	- แจ้งวัตถุประสงค์การกู้เงิน	- พิจารณาให้กู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
3. ความสามารถในการชำระหนี้	- แสดงรายได้ และค่าใช้จ่าย	- พิจารณาตามความสามารถในการชำระคืน
4. หลักประกันเงินกู้	- แสดงหลักประกันเงินกู้ 1. หลักทรัพย์ 2. บุคคล	- พิจารณาหลักประกันเงินกู้
5. การชำระเงินกู้	- แสดงความจำนงค์การชำระเงินกู้	- พิจารณาการชำระเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

การที่สมาชิกสหกรณ์ แสดงความจำนงค์ขอกู้เงินจากสหกรณ์ เจ้าหน้าที่และกรรมการของสหกรณ์จะใช้วัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้นั้น เมื่อได้พิจารณาและได้อนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกไปแล้ว สหกรณ์จะมอบประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม กรรมการหรือพนักงานสหกรณ์ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้ หาก

ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้เงินที่นำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตาม สหกรณ์มีอำนาจในการเรียกคืนเงินกู้ได้ทันที

การศึกษาการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด สามารถสรุปและนำเสนอได้ ดังตาราง 7

ตาราง 7 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

หลักการ	วิธีการปฏิบัติ	
	สมาชิกสหกรณ์	สหกรณ์
- ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	- แสดงหลักฐานการใช้เงินกู้	- ตรวจสอบหลักฐานการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

โดยหลักการสมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักฐานการขอกู้ ในการติดตามการชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ดำเนินการดังนี้

- 1) แจ้งเตือนสมาชิกผู้กู้ โดยสหกรณ์จะออกหนังสือเตือนผู้กู้เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้
- 2) รับชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด หากเป็นเงินกู้ระยะสั้น สมาชิกมีหน้าที่ส่งชำระคืนภายในเวลาที่ขายผลิตผลที่เกิดจากการใช้เงินกู้ โดยปกติไม่เกินสิบสองเดือน พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9 ส่วนเงินกู้ระยะปานกลาง สมาชิกมีหน้าที่ชำระคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 9 เป็นงวด ๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินที่ใช้เงินกู้ กรณีปกติให้ชำระหนี้ภายใน 3 ปี
- 3) ชำระคืนเงินกู้ได้บางส่วน หรือชำระคืนไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักฐานการ กู้เงิน ซึ่งสมาชิกอาจส่งชำระคืนเงินได้บางส่วน หรือไม่สามารถชำระคืนเงินได้ กรณีมีเหตุสุดวิสัยอันเนื่องมาจากประสบภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติร้ายแรง สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับสหกรณ์เพื่อทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะไม่ผ่อนเวลาเกิน 3 ครั้ง

กรณีสมาชิกที่มีหนี้เงินกู้ใกล้ครบกำหนดชำระตามสัญญา ไม่แจ้งเหตุอันควรแก่สหกรณ์ และปล่อยให้หนี้เกินกำหนดชำระ สหกรณ์จะมอบหมายให้ฝ่ายกรรมการ เข้าหน้าที่

ประธานกลุ่ม ออกไปทวงถามสมาชิกผู้กู้ รายคน เพื่อให้ชำระคืนเงินกู้ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ เก้า และค่าปรับอัตราร้อยละสาม

สมาชิกที่มีหนี้ผิคนัดชำระเกิน 5 ปี โดยไม่แจ้งเหตุผลอันควรต่อสหกรณ์ และได้มีการติดตามทวงถามแล้วหากสมาชิกไม่มีการแก้ไขใด ๆ สหกรณ์จะดำเนินการฟ้องร้องเพื่อเรียกร้อง ให้สมาชิกชำระหนี้เงินกู้คืนต่อสหกรณ์ต่อไป

การศึกษาการชำระคืนเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด สามารถสรุป และนำเสนอได้ ดังตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

หลักการ	วิธีปฏิบัติ	
	สมาชิกสหกรณ์	สหกรณ์
ชำระคืนตามกำหนด	- ส่งชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด	- แจ้งเตือนก่อนถึงกำหนดชำระ
	- ส่งชำระคืนได้บางส่วน	- รับชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดเวลา
	- ขอประนอมหนี้ในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย	- ติดตามทวงถามกรณีผิคนัด
		- ขอผ่อนผันเวลาการชำระเงินกู้ กรณีเกิดเหตุสุดวิสัย
		- ดำเนินการฟ้องเรียกร้องชำระหนี้เงินกู้กรณีไม่มีเหตุผลกรณีผิคนัดชำระคืนตามกำหนด

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากสมาชิก

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระในสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย

จำกัด เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 276 คน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

เพศ

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 276 คน เป็นเพศชายร้อยละ 81.88 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 18.12 เนื่องจากในสังคมไทยโดยทั่วไปผู้ชายจะเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งจะเป็นตัวแทนในการดำเนินการต่าง ๆ ของครอบครัว ดังนั้นผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกของสหกรณ์จึงเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

อายุ

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า อายุของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ มีอายุอยู่ระหว่าง 56-65 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.51 รองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.36 อายุมากกว่า 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.58 อายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.68 และอายุต่ำกว่า 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.87 สมาชิกมีอายุต่ำสุด 28 ปี อายุสูงสุด 71 ปี และสมาชิกมีอายุเฉลี่ย 53.17 ปี การที่สมาชิกของสหกรณ์มีอายุเฉลี่ย 53 ปี เนื่องจากสมาชิกในวัยหนุ่มสาวได้ไปประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นสมาชิกที่มีอายุมากจึงต้องประกอบอาชีพการเกษตรอยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่

การศึกษา

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า ด้านการศึกษาของสมาชิก ที่มีหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่จะมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 85.51 และจบชั้นมัธยมศึกษาหรือ ปวช. จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.49 สมาชิกมีการศึกษาที่ต่ำเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน (เฉลี่ย 53 ปี) ซึ่งในอดีตเกษตรกรในวัยนี้ จะได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่

สถานภาพ

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า สถานภาพสมรสของสมาชิก มีสถานภาพการสมรสมากที่สุดจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 92.75 รองลงมามีสถานภาพหย่า/หม้าย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 ทั้งนี้เพราะสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน ที่สร้างครอบครัวแล้ว

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3-4 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.75 รองลงมา มีจำนวน 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.36 และมีจำนวนไม่เกิน 2 คน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.89 สมาชิกเฉลี่ยครอบครัวละ 4 คน เนื่องจากบุตรของสมาชิกได้แยกครอบครัวไปแล้ว

สมาชิกในครัวเรือนที่อยู่ระหว่างการศึกษา

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า สมาชิกในครัวเรือนที่อยู่ระหว่างการศึกษานั้น ส่วนใหญ่สมาชิกไม่มีบุตรอยู่ระหว่างการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.89 และมีจำนวนบุตรอยู่ระหว่างการศึกษ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 31.88 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.88 และจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 การที่มีสมาชิกที่ไม่มีบุตรอยู่ระหว่างการศึกษานั้นเนื่องจากสมาชิกมีบุตรอยู่ระหว่างวัยทำงาน

ระยะเวลาของการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ผลจากการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า ระยะเวลาของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ที่มีหนี้ค้างชำระอยู่ในช่วงเวลา 10 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 71.38 รองลงมาอยู่ในช่วง 6-10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75 และต่ำสุดอยู่ในช่วง 1-5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำสุด 3 ปี สูงสุด 14 ปี เฉลี่ยระยะเวลาการเป็นสมาชิก 12.48 ปี การที่สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ยถึง 12.48 เนื่องจากสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระนาน จึงทำให้มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ยที่สูง

การถือครองที่ดินของสมาชิก

ผลจากการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเองจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 50.36 และไม่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง 137 คน คิดเป็นร้อยละ 49.64 ในจำนวนสมาชิกที่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง 139 คน ดังกล่าว มีที่ดินเป็นของตนเองน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 64.75 มีที่ดิน 5-10 ไร่ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 20.86 และมากกว่า 10 ไร่จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39 การถือครองที่ดินต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 18 ไร่ เฉลี่ยสมาชิกถือครองที่ดินเป็นของตนเองจำนวน 2.28 ไร่ สาเหตุของสมาชิกถือครองที่ดินเป็นของตนเองต่ำเนื่องจากที่ดินในพื้นที่เป็นที่ต้องการของนายทุนที่สร้างโรงงานอุตสาหกรรม และหมู่บ้านจัดสรร ทำให้เกษตรกรนิยมแบ่งที่ดินขายให้กับนายทุนเพื่อนำเงินมาใช้จ่าย

สมาชิกที่ไม่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่า สมาชิกที่ไม่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเองจำนวน 137 คนนั้น เป็นการถือครองโดยการเช่าจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 86.13 และใช้ที่ดินของญาติจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.87 การถือครองที่ดินโดยการเช่าทั้ง 118 คน ดังกล่าว เช่าที่ดินน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 31.36 เช่าที่ดิน 5.10 ไร่จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 51.69 เช่าที่ดินมากกว่า 10 ไร่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.95 สมาชิกถือครองที่ดินโดยการเช่าต่ำสุด 2 ไร่ สูงสุด 21 ไร่ เฉลี่ยสมาชิกถือครองที่ดินโดยการเช่าจำนวน 5.21 ไร่

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด สามารถสรุปและนำเสนอได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		226	81.88
หญิง		50	18.12
รวม		276	100
อายุ			
ต่ำกว่า 36 ปี		30	10.87
36 - 45 ปี		35	12.68
46 - 55 ปี		70	25.36
56 - 65 ปี		98	35.51
มากกว่า 65 ปี		43	15.58
รวม		276	100
อายุน้อยสุด 28 ปี			
อายุสูงสุด 71 ปี			
อายุเฉลี่ย 53.17 ปี			
ระดับการศึกษา			
ต่ำกว่าประถมศึกษา		-	-
จบชั้นประถมศึกษา		236	85.51
จบชั้นมัธยมศึกษา หรือ ปวช.		40	14.49
จบอนุปริญญา หรือสูงกว่า		-	-
รวม		276	100
สถานภาพสมรส			
โสด			
สมรส		256	92.75
หย่า/หม้าย		20	7.25
รวม		276	100

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
ไม่เกิน 2 คน	19	6.89
3 - 4 คน	187	67.75
5 - 6 คน	70	25.36
รวม	276	100
จำนวนต่ำสุด 2 คน		
จำนวนสูงสุด 5 คน		
เฉลี่ย 3.72 คน		
จำนวนบุตรอยู่ระหว่างการศึกษา		
ไม่มีบุตรอยู่ระหว่างการศึกษา	157	56.89
1 คน	88	31.88
2 คน	19	6.88
3 คน	12	4.35
รวม	276	100
จำนวนต่ำสุด 1 คน		
จำนวนสูงสุด 3 คน		
เฉลี่ย 0.57 คน		
ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก		
1 - 5 ปี	30	10.87
6 - 10 ปี	49	17.75
10 ปี ขึ้นไป	197	71.38
รวม	276	100
จำนวนต่ำสุด 3 ปี		
จำนวนสูงสุด 14 ปี		
เฉลี่ย 12.48 ปี		

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง	139	50.36
ไม่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง	137	49.64
รวม	276	100
มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง		
น้อยกว่า 5 ไร่	90	64.75
5 – 10 ไร่	29	20.86
มากกว่า 10 ไร่	20	14.39
รวม	139	100
จำนวนต่ำสุด 1 ไร่		
จำนวนสูงสุด 18 ไร่		
เฉลี่ย 2.28 ไร่		
ไม่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง		
ถือครองโดยการเช่า	118	86.13
ใช้ที่ดินกรรมสิทธิ์ของญาติ	19	13.87
รวม	137	100
ถือครองที่ดินโดยการเช่า		
น้อยกว่า 5 ไร่	37	31.36
5 – 10 ไร่	61	51.69
มากกว่า 10 ไร่	20	16.95
รวม	118	100
จำนวนต่ำสุด 1 ไร่		
จำนวนสูงสุด 18 ไร่		
เฉลี่ย 2.28 ไร่		

2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระของสหกรณ์
การเกษตรไทรน้อย จำกัด จากการศึกษาพบว่า

การประกอบอาชีพทางการเกษตร

ผลการศึกษาตามตาราง 10 พบว่า สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ อาชีพทำนา ทำสวนและทำไร่ โดยสมาชิกมีอาชีพทำนา ทำสวน หรือทำไร่ เพียงอย่างเดียว จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 46.74 รองลงมาคืออาชีพทำนาและทำไร่จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.83 ทำนาและทำสวน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 และทำสวนและทำไร่จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61 และทำนา ทำสวน และทำไร่จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของอาชีพทางการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์

อาชีพทางการเกษตรของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพทำนา ทำสวน และทำไร่อย่างเดียว	129	46.74
ทำนา และทำสวน	45	16.30
ทำนา และทำไร่	63	22.83
ทำสวนและทำไร่	21	7.61
ทำนา ทำสวน และทำไร่	18	6.52
รวม	276	100

รายได้ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร

ผลการศึกษาตามตาราง 11 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน มีรายได้ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้น จำนวน 30,765,405 บาท/ปี เป็นรายได้ในภาคการเกษตรจำนวน 19,042,020 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 61.89 และเป็นรายได้นอกภาคการเกษตรจำนวน 11,723,385 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 38.11 รายได้รวมเฉลี่ยของสมาชิกต่อคน/ปี จำนวน 111,468.85 บาท

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของรายได้ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร
ของสมาชิกสหกรณ์

รายได้ในภาคและนอกภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
รายได้ในภาคการเกษตร	19,042,020.00	61.89
รายได้นอกภาคการเกษตร	11,723,385.00	38.11
รายได้รวมเฉลี่ย/คน/ปี 111,468.85 บาท		
รวม	30,765,405.00	100

หมายเหตุ : รายได้ของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 276 คน

รายได้ในภาคการเกษตร

ผลการศึกษาตามตาราง 12 พบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน มีรายได้ในภาคการเกษตรจำนวน 19,042,020 บาท โดยเป็นรายได้จากการทำนา จำนวน 17,170,520 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 90.17 เป็นรายได้จากการทำสวน จำนวน 1,379,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 7.24 และเป็นรายได้จากการทำไร่ จำนวน 492,500 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 2.59 เฉลี่ยสมาชิกมีรายได้ในภาคการเกษตรจำนวน 68,992.82 บาทต่อคนต่อปี

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของรายได้ในภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์

รายได้ในภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
รายได้จากการทำนา	17,170,520.00	90.17
รายได้จากการทำสวน	1,379,000.00	7.24
รายได้จากการทำไร่	492,500.00	2.59
รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย/คน/ปี 68,922.82 บาท		
รวม	19,042,020.00	100

หมายเหตุ : รายได้ในภาคการเกษตรของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 276 คน

รายได้นอกภาคการเกษตร

ผลการศึกษาตามตาราง 12 พบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน มีรายได้นอกภาคการเกษตร จำนวน 11,723,385 บาท/ปี เป็นรายได้จากการรับจ้างจำนวน 7,964,710 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 67.94 เป็นรายได้จากการค้าขายจำนวน 2,965,750 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 25.30 และเป็นรายได้จากลูกส่งให้จำนวน 792,925 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 6.76 เฉลี่ยสมาชิกมีรายได้นอกภาคการเกษตรต่อคนจำนวน 42,476.03 บาท/ปี

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของรายได้นอกภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์

รายได้นอกภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
รายได้จากการรับจ้าง	7,964,710.00	67.94
รายได้จากการค้าขาย	2,965,750.00	25.30
รายได้จากลูกส่งมาให้	792,925.00	6.76
รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย/คน/ปี 42,476.03 บาท		
รวม	11,723,385.00	100

หมายเหตุ : รายได้นอกภาคการเกษตรของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 276 คน

รายจ่ายในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร

ผลการศึกษาตามตาราง 14 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน มีรายจ่ายรวมทั้งสิ้น 30,757,898 บาท/ปี โดยเป็นรายจ่ายในภาคการเกษตรจำนวน 9,828,576 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 31.95 และเป็นรายจ่ายนอกภาคการเกษตรจำนวน 20,929,322 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 68.05 สมาชิกมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อคน จำนวน 111,441.65 บาท/ปี

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตรของสมาชิก
สหกรณ์

รายจ่ายในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
รายจ่ายในภาคการเกษตร	9,825,576.00	31.95
รายจ่ายนอกภาคการเกษตร	20,929,32.00	68.05
รายจ่ายรวมเฉลี่ย/คน/ปี 111,441.65 บาท		
รวม	30,757,898.00	100

หมายเหตุ : รายจ่ายของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 276 คน

รายจ่ายในภาคการเกษตร

ผลการศึกษาดังตาราง 15 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน มีรายจ่ายในภาคการเกษตรทั้งหมดจำนวน 9,828,576 บาท/ปี เป็นรายจ่ายค่าเมล็ดพันธุ์ จำนวน 1,772,271 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 18.03 เป็นรายจ่ายค่าปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชจำนวน 4,896,435 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 49.82 เป็นรายจ่ายค่าแรงงานจำนวน 1,994,625 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 20.29 เป็นรายจ่ายค่าอุปกรณ์การเกษตรจำนวน 177,300 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 1.80 เป็นค่าเช่าที่ดิน จำนวน 574,255 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 5.84 เป็นค่าปรับปรุงที่ดินจำนวน 285,650 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 2.92 และเป็นค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ จำนวน 128,050 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 1.30 เฉลี่ยสมาชิกมีรายจ่ายในภาคการเกษตรต่อคน จำนวน 35,610.78 บาท/ปี

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายในภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์

รายจ่ายในภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ค่าเมล็ดพันธุ์พืช	1,772,261.00	18.03
ค่าปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช	4,896,435.00	49.82
ค่าแรงงาน	1,994,625.00	20.29
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	177,300.00	1.80
ค่าเช่าที่ดิน	574,255.00	5.84
ค่าปรับปรุงที่ดิน	285,650.00	2.92
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	128,050.00	1.30
เฉลี่ยรายจ่ายในภาคการเกษตร/คน/ปี	35,610.78 บาท	
รวม	9,828,576.00	100

หมายเหตุ : รายจ่ายในภาคการเกษตรของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 276 คน

นอกภาคการเกษตร

ผลการศึกษาดังตาราง 16 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมดจำนวน 20,929,322 บาท/ปี โดยเป็นค่าอาหาร 7,555,097 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 36.10 เป็นค่าเครื่องนุ่งห่มจำนวน 918,020 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 4.39 เป็นค่ารักษาพยาบาล 549,433 บาท/ปี คิดเป็น ร้อยละ 2.63 เป็นค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตร จำนวน 4,645,057 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 22.19 เป็นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ จำนวน 1,625,644 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.77 เป็นค่าชำระหนี้จำนวน 2,962,880 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 14.16 เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน จำนวน 1,217,460 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 5.81 และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ 1,455,731 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 6.95 เฉลี่ยมีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรต่อคน จำนวน 75,830.87 บาท/ปี

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายนอกภาคการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ค่าอาหาร	7,555,097.00	36.10
ค่าเครื่องนุ่งห่ม	918,020.00	4.39
ค่ารักษาพยาบาล	549,433.00	2.63
ค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตร	4,645,057.00	22.19
ค่าน้ำ – ค่าไฟฟ้า – ค่าโทรศัพท์	1,625,644.00	7.77
ค่าชำระหนี้	2,962,880.00	14.16
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	1,217,460.00	5.81
อื่นๆ	1,455,731.00	6.95
เฉลี่ยรายจ่ายนอกภาคการเกษตร/คน/ปี	75,830.87 บาท	
รวม	20,929,322.00	100

หมายเหตุ : รายจ่ายนอกภาคการเกษตรของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 276 คน

การฝากเงิน หรือการออมทรัพย์

สมาชิกที่มีเงินออม

ผลการศึกษาตามตาราง 17 พบว่า การฝากเงินหรือการออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระจากกลุ่มตัวอย่าง สมาชิกมีเงินออมจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 และสมาชิกไม่มีเงินออมจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีเงินออม

จำนวนสมาชิกที่มีเงินออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมาชิกสหกรณ์ที่มีเงินออม	72	26.09
สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีเงินออม	204	73.91
รวม	276	100

แหล่งเงินออมของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 18 พบว่า แหล่งเงินออมของสมาชิกนั้น สมาชิกที่มีเงินออมจำนวน 72 คนมีแหล่งเงินออมโดยฝากกับ สหกรณ์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ฝากกับ ธนาคารจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และเก็บไว้ในครัวเรือนจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 สมาชิกมีการฝากเงินธนาคารมากกว่า เนื่องจากสมาชิกยังเห็นว่าธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งเงินฝากที่สำคัญกว่าสหกรณ์

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามแหล่งเงินออม

แหล่งเงินออมของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ฝากเงินกับสหกรณ์	9	12.50
ฝากเงินกับธนาคาร	12	16.67
เก็บไว้ในครัวเรือน	51	70.83
รวม	72	100

จำนวนเงินฝากของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 19 พบว่า จำนวนเงินออมของสมาชิกนั้น สมาชิกมีเงินออมต่ำกว่า 1,000 บาท มากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 มีเงินออมอยู่ระหว่าง 1,000 – 5,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 มีเงินออมอยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.72 และมีเงินออมมากกว่า 10,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.95 สมาชิกมีเงินออมต่ำสุด 300 บาท สูงสุดจำนวน 25,800 บาท เฉลี่ยสมาชิกมีเงินออมจำนวน 2,000.69 บาท

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของเงินออมของสมาชิกสหกรณ์

จำนวนเงินออมของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	44	61.11
1,000 - 5,000 บาท	16	22.22
5,001 - 10,000 บาท	7	9.72
มากกว่า 10,000 บาท	5	6.95
รวม	72	100
จำนวนต่ำสุด 300 บาท		
จำนวนสูงสุด 25,800 บาท		
เฉลี่ย 2,000.69 บาท		

การมีหนี้สินของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 20 พบว่า การมีหนี้สินของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คนนั้น สมาชิกทั้งหมดเป็นหนี้กับสหกรณ์ นอกจากนี้สมาชิกมีหนี้จากแหล่งอื่น ๆ จำนวน 126 คน โดยกู้เงินจากญาติพี่น้องจำนวน 19 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.08 กู้เงินจากพ่อค้า จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 54.76 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 30.16 การที่สมาชิกมีหนี้สินหลายทางเนื่องจาก สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้สหกรณ์ได้ จึงไม่สามารถกู้กลับมาประกอบอาชีพได้อีก คนจึงต้องมีการหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกมาเพื่อการลงทุน

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของแหล่งหนี้สินอื่นของสมาชิกสหกรณ์

แหล่งหนี้สินอื่นของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ญาติพี่น้อง	19	15.08
พ่อค้า	69	54.76
กองทุนหมู่บ้าน	38	30.16
รวม	126	100

จำนวนเงินกู้ของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 21 พบว่า สมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์จำนวน 276 คนกู้เงินต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87 กู้ระหว่าง 30,000 – 60,000 บาท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 กู้ระหว่าง 60,001 – 100,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.99 กู้ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.26 กู้มากกว่า 200,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.36 สมาชิกกู้เงินต่ำสุด 15,000 บาท สมาชิกกู้เงินสูงสุด 400,000 บาท/ปี เฉลี่ยสมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์จำนวน 69,342.57 บาท/ปี และพบว่าสมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์จำนวน 276 คน เป็นหนี้เงินกู้ระยะสั้นจำนวน 118 ราย และเป็นหนี้เงินกู้ระยะปานกลางจำนวน 158 ราย

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามเงินกู้จากสหกรณ์

จำนวนเงินกู้จากสหกรณ์ของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30,000 บาท	30	10.87
30,000 - 60,000 บาท	156	56.52
60,001 - 100,000 บาท	11	3.99
100,001 – 200,000 บาท	9	3.26
มากกว่า 200,000 บาท	70	25.36
รวม	276	100
จำนวนต่ำสุด 15,000 บาท/ปี		
จำนวนสูงสุด 400,000 บาท/ปี		
เฉลี่ย 69,342.57 บาท/ปี		

หนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 22 พบว่า สมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ทั้งหมด เป็นหนี้เงินกู้ระยะสั้นจำนวน 118 ราย กู้เงินอยู่ระหว่าง 30,000 – 60,000 บาท มากที่สุดจำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.24 รองลงมากู้เงินอยู่ระหว่าง 60,001 – 100,000 บาท จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.27 เงินกู้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.49 จำนวนเงินต่ำสุด 15,000 บาท/ปี สูงสุด 80,000 บาท/ปี เฉลี่ยสมาชิกกู้เงินระยะสั้น 60,100 บาท/ปี

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะสั้น

จำนวนเงินกู้ระยะสั้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30,000 บาท	23	19.43
30,000 - 60,000 บาท	64	54.24
60,001 - 100,000 บาท	31	26.27
100,001 - 200,000 บาท	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-
รวม	118	100
จำนวนต่ำสุด 15,000 บาท/ปี		
จำนวนสูงสุด 80,000 บาท/ปี		
เฉลี่ย 60,100 บาท/ปี		

หนี้เงินกู้ระยะปานกลางของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 23 พบว่า สมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ทั้งหมดเป็นหนี้เงินกู้ระยะปานกลางจำนวน 158 ราย กู้เงินอยู่ระหว่าง 60,001 – 100,000 บาท จำนวน 62 คิดเป็นร้อยละ 39.24 มากที่สุด รองลงมากู้เงินอยู่ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.75 กู้เงินอยู่ระหว่าง 30,000 – 60,000 บาท จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.82 เงินกู้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.86 เงินกู้มากกว่า 200,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.33 จำนวนเงินต่ำสุด 60,000 บาท/ปี สูงสุด 400,000 บาท/ปี เฉลี่ยสมาชิกกู้เงินระยะสั้น 150,000 บาท/ปี

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะปานกลาง

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30,000 บาท	14	19.43
30,000 - 60,000 บาท	25	54.24
60,001 - 100,000 บาท	62	26.27
100,001 – 200,000 บาท	47	-
มากกว่า 200,000 บาท	10	-
รวม	158	100
จำนวนต่ำสุด 60,000 บาท/ปี		
จำนวนสูงสุด 200,000 บาท/ปี		
เฉลี่ย 150,000 บาท/ปี		

จำนวนเงินกู้จากญาติพี่น้อง

ผลการศึกษาตามตาราง 24 พบว่า สมาชิกกู้เงินจากญาติพี่น้อง จำนวน 19 คน กู้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 กู้ระหว่าง 30,000 - 60,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 กู้ระหว่าง 60,001 – 100,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 จำนวนต่ำสุด 2,000 บาท/ปี สูงสุด 65,000 บาท/ปี เฉลี่ยสมาชิกกู้เงินจากญาติพี่น้อง 3,568.84 บาท/ปี

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้จากญาติพี่น้องของสมาชิก

จำนวนเงินกู้จากญาติพี่น้องของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30,000 บาท	11	57.89
30,000 - 60,000 บาท	5	26.32
60,001 - 100,000 บาท	3	15.79
100,001 – 200,000 บาท	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-
รวม	19	100
จำนวนต่ำสุด 2,000 บาท/ปี		
จำนวนสูงสุด 65,000 บาท/ปี		
เฉลี่ย 3,568.84 บาท/ปี		

สมาชิกกู้เงินจากพ่อค้า

ผลการศึกษาตามตาราง 25 พบว่า สมาชิกกู้เงินจากพ่อค้า จำนวน 69 คน กู้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 กู้ระหว่าง 30,000 – 60,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44 กู้ระหว่าง 60,001 – 100,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 สมาชิกกู้เงินจากพ่อค้าต่ำสุด 5,500 บาท/ปี สูงสุด 80,000 บาท/ปี เฉลี่ยสมาชิกกู้เงินจากพ่อค้า 7,922.82 บาท/ปี นอกจากนี้ยังมีสมาชิกกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านอีกจำนวน 38 คน

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามจำนวนเงินกู้จากพ่อค้าของสมาชิก

จำนวนเงินกู้จากพ่อค้าของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30,000 บาท	36	52.17
30,000 - 60,000 บาท	21	30.44
60,001 - 100,000 บาท	12	17.39
100,001 – 200,000 บาท	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-
รวม	69	100
จำนวนต่ำสุด 5,500 บาท/ปี		
จำนวนสูงสุด 80,000 บาท/ปี		
เฉลี่ย 7,922.82 บาท/ปี		

3. วิธีการใช้สินเชื่อของสมาชิก

ขั้นที่ 1 การแสดงความจำนงขอกู้

ในการขอกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกสามารถแสดงความจำนงขอกู้เงินได้ตลอดเวลา แต่ต้องเป็นการกู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่า การแสดงความจำนงขอกู้เงินของสมาชิกนำไปใช้ในการเกษตรทั้ง 276 คน

ขั้นที่ 2 การใช้เงินกู้ของสมาชิก

การศึกษากู้เงินกู้ของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ พบว่าสหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกเพียง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 และไม่เคยตรวจสอบการใช้เงินกู้จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 92.75

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่ได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้

การตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	20	7.25
ไม่เคย	256	92.75
รวม	276	100

ผลการศึกษาตามตาราง 27 พบว่า การใช้เงินกู้ของสมาชิกมีการใช้เงินกู้ของตนไม่
เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากที่สุดจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48 รองลงมาใช้เงินซื้อตรง
ตามวัตถุประสงค์บางส่วนจำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.13 และใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์
ทั้งหมดจำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.39

ตาราง 27 จำนวนร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการใช้เงินกู้

การใช้เงินกู้ของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	48	17.39
ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์บางส่วน	108	39.13
ใช้เงินกู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	120	43.48
รวม	276	100

ขั้นที่ 3 การชำระเงินกู้ของสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 28 พบว่า การรับชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้
ค้างชำระนั้น สมาชิกที่ไม่สามารถส่งชำระคืนเงินคืนสหกรณ์ได้เลยมีมากที่สุด จำนวน 216 ราย คิด
เป็นร้อยละ 78.26 ชำระคืนเงินได้บางส่วนจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 และไม่มีสมาชิก
รายใดในกลุ่มตัวอย่างสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ทั้งหมด

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการชำระเงินกู้

การชำระเงินกู้ของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชำระได้ทั้งหมด	-	-
ชำระได้บางส่วน	60	21.74
ไม่ได้ชำระเลย	216	78.26
รวม	276	100

ผลการศึกษาตามตาราง 29 พบว่า สาเหตุของการไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากสมาชิกมีค่าใช้จ่ายสูงมากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 40.58 รองลงมากู้เงินสูงเกินไป จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 22.47 ประสบภัยธรรมชาติจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.59 ประกอบอาชีพขาดทุนจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน และชำระหนี้เดิม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 และอื่น ๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.99

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามสาเหตุของการไม่ส่งชำระต้นเงินคืน

สาเหตุของการไม่ส่งชำระต้นเงินคืน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	18	6.52
มีค่าใช้จ่ายสูง	112	40.58
กู้เงินสูงเกินไป	62	22.47
ประกอบอาชีพขาดทุน	23	8.33
ชำระหนี้เดิม	18	6.52
ประสบภัยธรรมชาติ	32	11.59
อื่น ๆ	11	3.99
รวม	276	100

ผลการศึกษาตามตาราง 30 พบว่า การชำระดอกเบี้ยของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ นั้น สมาชิกไม่สามารถชำระดอกเบี้ยได้เลยมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 71.38 และชำระได้บางส่วนจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 28.62

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการชำระดอกเบี้ยเงินกู้

การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชำระได้ทั้งหมด	-	-
ชำระได้บางส่วน	79	28.62
ไม่ได้ชำระเลย	197	71.38
รวม	276	100

ผลการศึกษาตามตาราง 31 พบว่า การส่งชำระดอกเบี้ยของสมาชิกนั้น สมาชิกไม่สามารถชำระได้ โดยมีเหตุผลว่ามีค่าใช้จ่ายสูงมากที่สุดจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 29.35 ประสบภัยธรรมชาติจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 11.23 มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.06 ประกอบอาชีพขาดทุนจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 ชำระหนี้เดิมจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามสาเหตุของการไม่ส่งชำระดอกเบี้ย

สาเหตุของการไม่ส่งชำระดอกเบี้ย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	25	9.06
มีค่าใช้จ่ายสูง	101	36.59
อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป	81	29.35
ประกอบอาชีพขาดทุน	20	7.25
ชำระหนี้เดิม	18	6.52
ประสบภัยธรรมชาติ	31	11.23
รวม	276	100

ผลการศึกษาตามตาราง 32 พบว่า การตัดสินใจชำระหนี้ของสมาชิกนั้น สมาชิกใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจ คือชำระให้สหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่นมากที่สุดจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 51.45 รองลงมา ชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่นที่มีดอกเบี้ยสูงกว่า จำนวน 79 คน คิดเป็น

ร้อยละ 28.62 มีเงินแต่ไม่ชำระนำไปลงทุนต่อ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13 และชำระหนี้แก่พ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตก่อนเพราะกู้เงินของพ่อค้าจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

ตาราง 32 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามการตัดสินใจชำระหนี้ของสมาชิก

การตัดสินใจชำระหนี้ของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชำระแหล่งเงินกู้อื่นที่มีดอกเบี้ยสูงกว่า	79	28.62
ชำระพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตเพราะกู้ยืมเงินมา	16	5.80
ชำระให้สหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น	142	51.45
มีแต่ยังไม่ชำระนำไปลงทุนต่อ	39	14.13
รวม	276	100

ผลการศึกษาการเตือนหนี้จากสหกรณ์ พบว่า สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระได้รับหนังสือเตือนให้ชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระทุกราย

ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากคณะกรรมการ

1.ข้อมูลพื้นฐาน

จากการศึกษาข้อมูลของกรรมการดำเนินการในสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จำนวน 15 คน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาตามตาราง 33 พบว่า กรรมการของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จำนวน 15 คน เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 เป็นเพศหญิง จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 13.33 เนื่องจากผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวจึงมีส่วนร่วมในสังคมมากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 61 - 70 ปี มากที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา น้อยกว่า 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 อายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อายุมากกว่า 70 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ปี และอายุอยู่ระหว่าง 40 - 50 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 อายุต่ำสุด 36 ปี อายุสูงสุด 71 ปี อายุกรรมการเฉลี่ย 55.53 ปี

การศึกษาของกรรมการสหกรณ์ พบว่า กรรมการมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาจะมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และจบอนุปริญญา หรือสูงกว่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 กรรมการมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุดจึงอาจมีผลทำการการบริการงานของสหกรณ์มีการพัฒนาที่ล่าช้า

สถานภาพการสมรสของกรรมการจากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และสถานภาพหย่า-หม้าย น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ระยะเวลาการเป็นกรรมการของสหกรณ์ พบว่ากรรมการมีระยะเวลาการเป็นกรรมการอยู่ระหว่าง 1 – 2 ปี มากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอยู่ระหว่าง 2 – 3 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.77 มากกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และน้อยที่สุดระยะเวลา 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ตาราง 33 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการ

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	13	86.88
	หญิง	2	13.33
	รวม	15	100
อายุ			
	น้อยกว่า 40 ปี	4	26.67
	40 - 50 ปี	1	6.67
	51 - 60 ปี	3	20
	61 - 70 ปี	5	33.33
	มากกว่า 70 ปี	2	13.33
	รวม	15	100
อายุต่ำสุด	36 ปี		
อายุสูงสุด	71 ปี		
ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าประถมศึกษา	-	
	จบชั้นประถมศึกษา	9	60
	จบชั้นมัธยมศึกษาหรือ ปวช.	5	33.33
	จบอนุปริญญา หรือสูงกว่า	1	6.67
	รวม	15	100

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อายุต่ำสุด 36 ปี		
อายุสูงสุด 71 ปี		
เฉลี่ยอายุ 55.53 ปี		
สถานภาพการสมรส		
โสด	-	-
สมรส	14	93.33
หย่า/หม้าย	1	6.67
รวม	15	100
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการ		
1 ปี	2	13.33
มากกว่า 1 - 2 ปี	6	40.00
มากกว่า 2 - 3 ปี	4	26.67
มากกว่า 3 ปี	3	20.00
รวม	15	100

2. วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

ขั้นที่ 1 การพิจารณาให้เงินกู้

ผลการศึกษาตามตาราง 34 พบว่า ในการพิจารณาให้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ นั้น กรรมการจะพิจารณาอนุมัติคำขอกู้เงินของสมาชิกในทุกวันศุกร์ โดยการพิจารณาให้เงินกู้ของกรรมการ ไม่มีการจัดทำแผนผังแสดงลำดับขั้นตอนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

การวินิจฉัยการให้เงินกู้แก่สมาชิก พบว่า กรรมการส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่การวินิจฉัยให้เงินกู้เงินแก่สมาชิกเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ จำนวน 9 คน และวินิจฉัยการจ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกไม่เป็นไปตามระเบียบ จำนวน 6 คน

การตรวจสอบหลักประกันเงินกู้ของสมาชิกว่ามีความเหมาะสมกับเงินกู้ที่สมาชิกกู้ยืม พบว่า กรรมการส่วนใหญ่ได้ออกไปตรวจสอบหลักทรัพย์ของสมาชิก จำนวน 9 คน มีวิธีการตรวจสอบจากโฉนดที่ดิน จำนวน 9 คน ตรวจสอบที่ดินตามโฉนด ณ สถานที่จริง จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของที่ดิน จำนวน 5 คน และตรวจสอบตามราคาประเมินของทางราชการ

จำนวน 9 คน และไม่เคยออก ไปตรวจสอบหลักทรัพย์สมาชิกจำนวน 6 คน ส่วนวิธีการพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ของสมาชิก ที่ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้โดยรอบคอบหรือไม่พบว่าการมีการประเมินหลักทรัพย์ของสมาชิกจำนวน 6 คน และไม่เคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ จำนวน 9 คน กรณีที่เคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ของสมาชิกนั้น ใช้วิธี ดูจากราคาประเมินที่ดินของส่วนราชการประกอบการพิจารณา

จากการศึกษาในเรื่องของการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิก ทำให้ทราบว่า คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์บางส่วนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และระเบียบของสหกรณ์ในเรื่องของการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิก ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ได้

ตาราง 34 การพิจารณาให้เงินกู้

การพิจารณาให้เงินกู้	จำนวน
การจัดทำแผนผังแสดงลำดับขั้นตอนการให้สินเชื่อ	
ไม่เคย	15
เคย	-
การพิจารณาวินิจฉัยการเงินกู้ตามระเบียบ	
ไม่เคย	9
เคย	6
การตรวจสอบหลักประกันเงินกู้	
ไม่เคย	6
เคย	9
วิธีการตรวจสอบ	
1. ตรวจสอบโฉนดที่ดิน	9
2. ตรวจสอบจำนวนที่ดินตามโฉนด ณ สถานที่จริง	5
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของที่ดิน	5
4. ตรวจสอบราคาประเมิน	9
การพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ของสมาชิก	
ไม่เคย	6
เคย	9
วิธีการพิจารณา	
ดูตามราคาประเมินจากส่วนราชการ	9

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

ผลการศึกษาตามตาราง 35 พบว่า การตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกของกรรมการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด นั้น กรรมการดำเนินการของสหกรณ์ไม่เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทั้ง 15 คน

กรรมการของสหกรณ์ออกไปสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริง กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ พบว่ากรรมการทั้งหมดไม่เคยออกไปตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ทั้ง 15 คน

กรณีที่คณะกรรมการของสหกรณ์ ไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก อาจส่งผลให้สมาชิกรับเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และนำไปสู่การไม่ชำระคืนเงินกู้ต่อสหกรณ์ในที่สุด

ตาราง 35 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

การตรวจสอบการใช้เงินกู้	จำนวน (คน)
คณะกรรมการดำเนินการ	15
การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก	
ไม่เคย	15
เคย	-
การออกไปตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงกรณีผิดนัดชำระ	
ไม่เคย	15
เคย	-

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

ผลการศึกษา การติดตามการชำระคืนเงินกู้ของกรรมการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ตามตาราง 36 พบว่า กรรมการไม่เคยติดตามการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามกำหนดทั้ง 15 คน

ผลการศึกษา พบว่า การที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ไม่ให้ความสำคัญในการติดตามการชำระคืนเงินกู้แก่สมาชิกจะส่งผลให้สหกรณ์มีหนี้ค้างชำระ

ตาราง 36 การติดตามการชำระคืนเงินกู้

การติดตามการชำระคืนเงินกู้	จำนวน (คน)
คณะกรรมการดำเนินการ	15
การติดตามการชำระหนี้ของสมาชิก	
ไม่เคย	15
เคย	-

ตอนที่ 4 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากฝ่ายจัดการ

การศึกษสาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตร ไทรน้อย จำกัด โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการ 1 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 2 คน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน

จากการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ไทรน้อย จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ผู้จัดการจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ 8 ปี เจ้าหน้าที่สินเชื่อ 2 คน ประกอบด้วย หัวหน้าแผนกสินเชื่อ จบการศึกษาระดับอนุปริญญา สาขาพีชกรรม ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งสินเชื่อ 22 ปี และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งสินเชื่อ 1 ปี

2. วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

ขั้นที่ 1 พิจารณาการให้เงินกู้แก่สมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 37 พบว่า การพิจารณาให้เงินกู้ ของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ นั้น ไม่มีการวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิก เพื่อเสนอเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของกรรมการ

การปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ พบว่าไม่มีการกำหนดแผนผังแสดงการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

การปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิก พบว่าผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ทุกคนได้ปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์

การพิจารณาเงินกู้ ให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ อีกหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ โดยยึดหลักคุณสมบัติของผู้กู้ ความสามารถในการชำระหนี้ ทรัพย์สินของผู้รับสินเชื่อ หลักทรัพย์ค้ำประกัน ความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ ยกเว้นในเรื่องทรัพย์สินของผู้รับเงินกู้ที่เจ้าหน้าที่ไม่คำนึงถึง

จากการศึกษาการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกของเจ้าหน้าที่พบว่า การที่เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามหลักการของสหกรณ์ทั้งหมด ซึ่งอาจส่งผลให้สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ในอนาคต

ตาราง 37 การพิจารณาการให้เงินกู้แก่สมาชิก

การพิจารณาการให้เงินกู้แก่สมาชิก	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
การวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิกเพื่อเสนอข้อมูลแก่กรรมการ	-	3
การกำหนดแผนผังแสดงการให้สินเชื่อแก่สมาชิก	-	3
การพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกตามระเบียบ	3	-
การพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกยึดหลักเกณฑ์		
คุณสมบัติของผู้กู้	3	-
ความสามารถในการชำระหนี้	3	-
ทรัพย์สินของผู้รับเงินกู้	1	2
หลักทรัพย์ค้ำประกัน	3	-
ความเสี่ยงต่อการชำระหนี้	-	3

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบการใช้เงินกู้

ผลการศึกษาตามตาราง 38 พบว่า การตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกนั้น ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ไม่เคยให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิก ไม่มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเจ้าหน้าที่ทั้ง 3 คน ไม่เคยใช้วิธีการออกไปตรวจสอบด้วยตนเอง และไม่เคยตรวจสอบผ่านประธานกลุ่ม

ตาราง 38 การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้

การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์	-	3
การออกไปตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ด้วยตนเอง	-	3
การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ผ่านประธานกลุ่ม	-	3

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระเงินกู้

ผลการศึกษาตามตาราง 39 พบว่า ติดตามการชำระหนี้เงินกู้ของผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด นั้น เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระของสมาชิกจะมีวิธีการติดตาม ด้วยการออกหนังสือติดตาม และติดตามรายบุคคล

กรณีสมาชิก ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด พบว่า ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีวิธีการติดตามด้วยการออกหนังสือติดตาม ติดตามรายบุคคล และดำเนินคดี

ส่วนการวางแผนการติดตามเร่งรัดหนี้ของผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการวางแผน และติดตามเร่งรัดหนี้ด้วยการ ออกหนังสือเตือน ติดตามรายบุคคลในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว

กรณีสมาชิก ประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ไม่มีการช่วยเหลือโดยตรงมีเพียงรายงานขอความช่วยเหลือจากส่วนราชการ ส่วนผลผลิตตกต่ำสหกรณ์ไม่มีวิธีการช่วยเหลือสมาชิกแต่อย่างใด และสมาชิกออกนอกแดน เจ้าหน้าที่ดำเนินการติดต่อประธานกลุ่ม ผู้ค้าประกัน เพื่อติดตาม หากไม่พบจึงมอบหมายให้ทนายความดำเนินการติดตาม

ตาราง 39 การติดตามการชำระเงินกู้ของสมาชิก

การติดตามการชำระเงินกู้ของสมาชิก	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระ		
- ออกหนังสือติดตาม	3	-
- ติดตามรายบุคคล	3	-
สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนด		
- ออกหนังสือติดตาม	3	-
- ติดตามรายบุคคล	3	-
- ดำเนินคดี	3	-

ตาราง 39 (ต่อ)

การติดตามการชำระเงินกู้ของสมาชิก	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
การวางแผนการติดตามเร่งรัดหนี้		
- ออกหนังสือเตือนหนี้	3	-
- ติดตามรายบุคคลในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว	3	-
สมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ดำเนินการ		
ลดอัตราดอกเบี้ย	-	3
ขยายระยะเวลาการชำระหนี้	-	3
รายงานขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล	3	-
สมาชิกผลผลิตตกต่ำ สหกรณ์ดำเนินการ		
ลดอัตราดอกเบี้ย	-	3
ขยายระยะเวลาการชำระหนี้	-	3
มีการซื้อผลผลิตเพื่อช่วยพยุงราคา	3	-
สมาชิกย้ายที่อยู่ สหกรณ์ดำเนินการ		
ติดตามจากประธานกลุ่ม	1	2
ติดตามจากผู้กำกับ	3	-
มอบหมายทนายความติดตาม	-	3

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห และแนวทางการพัฒนา ธุรกิจสินเชื่อ

5.1 ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

ด้านสมาชิก

ผลจากการศึกษาตามตาราง 40 พบว่า ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ นั้น มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องของการประกอบอาชีพขาดทุนมากที่สุด จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 57.61 รองลงมาราคาผลผลิตตกต่ำ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 47.46 ปัญหาปุ๋ย - ยาปราบศัตรูพืชราคาสูง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 36.95 พื้นที่ทำกินลดลง จำนวน 85 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.80 สหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยสูง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีหนี้สินหลายทาง จำนวน 51 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.47 และขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.51

ตาราง 40 ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพขาดทุน	159	57.61
ราคาผลผลิตตกต่ำ	131	47.46
ปุ๋ย – ยาปราบศัตรูพืชมีราคาสูง	102	36.95
พื้นที่ทำกินลดลง	85	30.80
สหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง	69	25.00
มีหนี้สินหลายทาง	51	14.47
ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ	6	10.51

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านคณะกรรมการดำเนินการ

ผลการศึกษาตามตาราง 41 พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการบริการงานธุรกิจสินเชื่อของกรรมการ นั้น กรรมการมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องของสมาชิกมีหนี้ค้างชำระจำนวนมาก จำนวน 15 คน ปัญหาในเรื่องสหกรณ์ไม่มีมาตรการดำเนินการกับสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระอย่างจริงจัง จำนวน 13 คน ปัญหาในเรื่องต้องประกอบอาชีพหลักของตนเองทำให้ไม่มีเวลา จำนวน 10 คน ปัญหาในเรื่องสหกรณ์มีต้นทุนดำเนินงานภายในต่ำ จำนวน 8 คน สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้อย่างต่อเนื่องจำนวน 7 คน ปัญหาในเรื่องตัวกรรมการมีหน้าที่ความรับผิดชอบในชุมชนหลายตำแหน่งจึงไม่ค่อยมีเวลาให้สหกรณ์ จำนวน 6 คน ในเรื่องค่าตอบแทนต่ำทำให้ขาดแรงจูงใจ จำนวน 5 คน ในเรื่องกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 4 คน

ตาราง 41 ปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานธุรกิจสินเชื่อ

ปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)
คณะกรรมการดำเนินการ	15
สหกรณ์มีหนี้ค้างชำระจำนวนมาก	15
สหกรณ์ไม่มีมาตรการดำเนินการกับสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระอย่างจริงจัง	13
ต้องประกอบอาชีพหลักของตนเองทำให้ไม่มีเวลา	10
สหกรณ์มีทุนดำเนินงานภายในต่ำ	8
สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้อย่างต่อเนื่อง	7
มีหน้าที่ความรับผิดชอบในชุมชนหลายตำแหน่ง	6
ค่าตอบแทนต่ำทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน	5
ขาดความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ	4

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านเจ้าหน้าที่

ผลการศึกษาตามตาราง 42 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการทำหน้าที่ นั้น มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากประธานกลุ่ม และกรรมการในการกลั่นกรองกำกับดูแลสมาชิก ปัญหาในเรื่องของสมาชิกออกนอกแดน ปัญหาในเรื่องของยานพาหนะไม่เพียงพอในการออกไปติดตามหนี้ ปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิก ปัญหาในเรื่องขาดความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อที่ทันสมัย ปัญหาไม่มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมอาชีพ ปัญหาในเรื่องสหกรณ์ใช้เงินทุนภายนอกเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืมทำให้เงินกู้มีอัตราดอกเบี้ยสูง ปัญหาในเรื่องสมาชิกมีหนี้ค้างชำระมาก ปัญหาในเรื่องสหกรณ์ไม่มีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระให้สมาชิก ปัญหาสหกรณ์ไม่มีการประชาสัมพันธ์เรื่องธุรกิจสินเชื่ออย่างจริงจัง และสหกรณ์ไม่มีการดำเนินการกับสมาชิกที่ไม่ส่งชำระหนี้อย่างจริงจัง จำนวน 3 คน ทุกรายการ

ตาราง 42 ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่

ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่	ปัญหา	ไม่เป็น ปัญหา
ไม่ได้รับความร่วมมือจากประธานกลุ่ม และกรรมการ	3	-
สมาชิกออกนอกแดน	3	-
ยานพาหนะไม่เพียงพอในการออกติดตามหนี้	3	-
เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีจำนวนน้อย	3	-
สหกรณ์ใช้เงินทุนภายนอกเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม ทำให้มีอัตราดอกเบี้ยสูง	3	-
สมาชิกมีหนี้ค้างชำระจำนวนมาก	3	-
เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมอาชีพ	3	-
สหกรณ์ไม่มีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระให้สมาชิก	3	-
สหกรณ์ไม่มีการประชาสัมพันธ์เรื่องธุรกิจสินเชื่ออย่างชัดเจน	3	-
สหกรณ์ไม่มีการดำเนินการกับสมาชิกที่ไม่ส่งชำระหนี้อย่างจริงจัง	3	-

5.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ด้านสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 43 พบว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก นั้น มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานี้ ในเรื่องการให้สหกรณ์จัดสินค้าราคาถูกมาจำหน่ายให้กับสมาชิกมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาเสนอแนะให้สหกรณ์รับซื้อผลผลิตในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด คิดเป็นร้อยละ 43.84 เสนอแนะให้สหกรณ์หาอาชีพเสริมให้กับสมาชิกคิดเป็น ร้อยละ 31.52 คน แนะนำให้ขยายเวลาการชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 30.43 แนะนำให้สหกรณ์มีเจ้าหน้าที่แนะนำการประกอบอาชีพให้สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 27.53 แนะนำให้สหกรณ์ลดอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 24.34 และแนะนำให้สหกรณ์ควรมีเงินกู้ฉุกเฉินให้กับสมาชิกเพื่อเป็นทุนกรณีสมาชิกเกิดเหตุสุดวิสัยในการชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 16.30

ตาราง 43 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จัดหาสินค้าราคาถูกมาจำหน่ายให้กับสมาชิก	156	56.52
ให้สหกรณ์รับซื้อผลผลิตจากสมาชิกที่มีราคาสูงกว่าราคาตลาด	121	43.84
สหกรณ์ควรทำอาชีพเสริมให้กับสมาชิก	87	31.52
ขยายเวลาการชำระหนี้	84	30.43
สหกรณ์ควรมีเจ้าหน้าที่แนะนำในการประกอบอาชีพให้สมาชิก	76	27.53
สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ย	68	24.34
สหกรณ์ควรมีเงินกู้ฉุกเฉินให้สมาชิกเป็นทุน	45	16.30

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านคณะกรรมการดำเนินการ

ผลการศึกษาตามตาราง 44 พบว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเรื่องของคณะกรรมการ นั้น มีข้อเสนอแนะให้สหกรณ์จัดทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกที่มีหนี้ค้างนานจำนวน 15 คน เสนอให้สหกรณ์ส่งกรรมการเข้ารับการศึกษอบรมในเรื่องธุรกิจสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นจำนวน 14 คน เสนอให้ สหกรณ์ดำเนินคดีกับสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 13 คน เสนอให้สหกรณ์มีวิธีการระดมทุนจากสมาชิก เพื่อนำมาเป็นทุนให้แก่สมาชิกกู้ยืม จำนวน 8 คน เสนอให้สหกรณ์มีแผนในการติดตามเร่งรัดหนี้้อย่างมีระบบและต่อเนื่อง จำนวน 7 คน เสนอให้สหกรณ์จ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการจูงใจการทำงาน จำนวน 4 คน

ตาราง 44 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน
คณะกรรมการดำเนินการ	15
สหกรณ์ควรจัดทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกที่มีหนี้ค้ำนาน	15
ให้สหกรณ์ส่งกรรมการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องธุรกิจสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น	14
สหกรณ์ควรดำเนินคดีกับสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระนาน	13
สหกรณ์ควรมีวิธีการระดมทุนจากสมาชิกเพื่อนำมาเป็นทุนดำเนินงาน	8
สหกรณ์ควรมีแผนในการติดตามเร่งรัดหนี้้อย่างมีระบบและต่อเนื่อง	7
ให้สหกรณ์จ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการเพิ่มมากขึ้น	4

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านเจ้าหน้าที่

ผลการศึกษาตามตาราง 45 พบว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาธุรกิจสินเชื่อของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ นั้น มีข้อเสนอแนะที่สำคัญในเรื่องของการให้การศึกษาอบรมเรื่องบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับประธานกลุ่ม และกรรมการ ในเรื่องของสมาชิกออกนอกแดนต้องมอบหมายให้บุคคลำประกันและประธานกลุ่มรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ เพื่อติดตามตัวมาชำระหนี้ ในเรื่องของการจัดหายานพาหนะเพิ่มเติมเพื่อให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกติดตามหนี้ได้โดยสะดวก ในเรื่องจัดให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อเข้ารับการอบรมในเรื่องของการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดให้มีการระดมทุนจากสมาชิกเพื่อเป็นทุนดำเนินงาน สหกรณ์ควรจัดทำแผนการติดตามเร่งรัดหนี้้อย่างต่อเนื่อง สหกรณ์ควรมีวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระในหลาย ๆ ด้าน ให้สมาชิกเลือกปฏิบัติ สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ธุรกิจสินเชื่อในหลาย ๆ ช่องทาง และสหกรณ์ควรดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้ำนาน จำนวน 3 คน ทุกรายการ

ตาราง 45 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา	ควร	ไม่ควร
	ดำเนินการ	ดำเนินการ
- จัดให้มีการศึกษาอบรมในเรื่องบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ	3	-
- สมาชิกออกนอกแดนประชาชนกลุ่ม ผู้ค้าประกันแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อติดตาม	3	-
- จัดหายานพาหนะเพิ่มเติม	3	-
- จัดจ้างเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม	3	-
- จัดให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อเข้ารับการอบรมในเรื่องการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ	3	-
- สหกรณ์ควรจัดจ้างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพที่มีความรู้ความสามารถ	3	-
- สหกรณ์ควรระดมทุนจากสมาชิกเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงาน	3	-
- สหกรณ์ควรมีแผนการติดตามเร่งรัดหนี้้อย่างต่อเนื่อง	3	-
- สหกรณ์ควรมีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระในหลาย ๆ ด้านให้สมาชิกได้เลือกปฏิบัติ	3	-
- สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ธุรกิจสินเชื่อในหลายช่องทาง	3	-
- สหกรณ์ควรดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้างนาน	3	-

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

5.3 แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก

ด้านสมาชิก

ผลการศึกษาตามตาราง 46 พบว่า แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก สหกรณ์ นั้น สมาชิกให้ความเห็นว่า มีแนวทางการพัฒนา ในเรื่องของให้สหกรณ์ทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้กับสมาชิกมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.95 รองลงมา มีมาตรการช่วยเหลือสมาชิกกรณีประสบเหตุสุดวิสัย คิดเป็นร้อยละ 57.60 สหกรณ์ควรรับชำระหนี้ด้วยข้าวเปลือกในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด คิดเป็นร้อยละ 41.66 สหกรณ์ควรส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิกเพื่อเพิ่มรายได้ คิดเป็นร้อยละ 34.78 และสหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นตลาดกลางในการซื้อขายผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 23.18

ตาราง 46 แนวทางการพัฒนารุทกสินเชื้อของสมาชิก

แนวทางการพัฒนารุทกสินเชื้อของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สหกรณ์ควรทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	171	61.95
มีมาตรการช่วยเหลือสมาชิกกรณีประสบเหตุสุดวิสัย	159	57.60
สหกรณ์ควรรับชำระหนี้ด้วยข้าวเปลือกในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด	115	41.66
ส่งเสริมอาชีพให้สมาชิก	96	34.78
สหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นตลาดกลางในการซื้อขายผลผลิต	64	23.18

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านการรณการดำเนินการ

ผลการศึกษาตามตาราง 47 พบว่า แนวทางการพัฒนารุทกสินเชื้อของกรรมการ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด มีแนวทางการพัฒนารุทกสินเชื้อหลายแนวทางที่สำคัญ คือ เสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ควรออกไปเตือน และติดตามให้สมาชิกชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดล่วงหน้า เพื่อให้สมาชิกเตรียมตัวในการส่งชำระและ มีการติดตามอย่างต่อเนื่องจำนวน เสนอให้ประธานกลุ่มมีส่วนร่วมในความเห็นชอบแก่สมาชิก ในกลุ่มที่ขอกู้เงินจากสหกรณ์อย่างจริงจัง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ ติดตามเร่งรัดหนี้ และ เสนอแนะให้สหกรณ์มีการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิก และประธานกลุ่ม

ตาราง 47 แนวทางการพัฒนารุทกสินเชื้อของคณะกรรมการ

แนวทางการพัฒนารุทกสินเชื้อของคณะกรรมการ	จำนวน
- สหกรณ์ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้แก่สมาชิก	14
- เจ้าหน้าที่ควรเตือนและติดตามสมาชิกชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ	13
- สหกรณ์ควรให้ประธานกลุ่มมีส่วนร่วมในความเห็นชอบแก่สมาชิกที่ ขอกู้เงินและมีส่วนร่วมในการติดตามเร่งรัดหนี้	10
- สหกรณ์ควรมีการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกและประธานกลุ่ม	6

ด้านเจ้าหน้าที่

ผลการศึกษาตามตาราง 48 พบว่า แนวทางการพัฒนารัฐกิจสินเชื่อของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด นั้น มีแนวทางการพัฒนารัฐกิจสินเชื่อในเรื่องของการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ ประกอบด้วย โครงการจัดชั้นสมาชิก โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการส่งเสริมการออมทรัพย์ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงการรับโอนที่ดินแทนการชำระหนี้ ในเรื่องการประชุมสัมพันธรัฐกิจสินเชื่อในหลายช่องทาง ประกอบด้วย ประชุมผ่านผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หอกระจายข่าวห้องสมุดชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์ตามชุมชน แผ่นพับ และวิทยุชุมชน ในเรื่องการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเป็นรายบุคคล ในเรื่องมีการส่งเสริมอาชีพควบคู่กับการให้เงินกู้ และสหกรณ์ควรดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระโดยไม่มีเหตุ อันควร จำนวน 3 คน ทุกรายการ

ตาราง 48 แนวทางการพัฒนารัฐกิจสินเชื่อของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

แนวทางการพัฒนารัฐกิจสินเชื่อของสมาชิก	ควรดำเนินการ	ไม่ควรดำเนินการ
- จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ		
- โครงการจัดชั้นสมาชิก	3	-
- โครงการส่งเสริมอาชีพ	3	-
- โครงการส่งเสริมการออมทรัพย์	3	-
- โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	3	-
- โครงการรับโอนที่ดินจากสมาชิกแทนการชำระหนี้	3	-
- การประชุมสัมพันธรัฐกิจสินเชื่อในหลายช่องทาง		
- ผ่านประธานกลุ่ม - เลขานุการกลุ่ม	3	-
- หอกระจายข่าวหมู่บ้าน	3	-
- ห้องสมุดชุมชน	3	-
- แผ่นพับ	3	-
- วิทยุชุมชน	3	-
- เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเป็นรายบุคคล	3	-
- สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกควบคู่กับการให้เงินกู้	3	-
- สหกรณ์ควรดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระโดยไม่มีเหตุอันควร	3	-

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษารูทกิจสินเชื้อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื้อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปี 2542 – 2546 ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจสินเชื้อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด เพื่อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนารูทกิจสินเชื้อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด โดยทำการศึกษาจากเอกสาร และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน คณะกรรมการดำเนินการ 15 คน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถาม และใช้ค่าสถิติค่าร้อยละ ค่าความถี่ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาแบ่งได้เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิธีการดำเนินการธุรกิจสินเชื้อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ขั้นที่ 1 พิจารณาให้เงินกู้ สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก 2 ประเภท คือเงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะปานกลาง การขอกู้สมาชิกสามารถกู้ได้ตลอดเวลา โดยสหกรณ์พิจารณาอนุมัติเงินกู้ทุกวันศุกร์ และจ่ายเงินกู้ทุกวันอังคารของอาทิตย์ถัดไป การพิจารณาให้เงินกู้ พิจารณาจากความสามารถในกาชำระหนี้ หลักประกันเงินกู้ ซึ่งอาจเป็นอสังหาริมทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบการใช้เงินกู้ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์อาจตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกว่านำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้หรือไม่

ขั้นที่ 3 การติดตามการชำระคืนเงินกู้ สหกรณ์จะมีการแจ้งเตือนก่อนถึงกำหนดชำระ กรณีที่สมาชิกไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดต้องติดต่อกับสหกรณ์เพื่อแจ้งเหตุสุดวิสัย หรือขอประนอมหนี้

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื้อที่มาจากสมาชิกของสหกรณ์

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 53.17 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 85.51 โดยส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 67.75 และสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีบุตรอยู่ระหว่างศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.80 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 12.48 ปี และสมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเองคิดเป็นร้อยละ 50.36

การใช้เงินกู้ของสมาชิกพบว่าสมาชิกไม่ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ร้อยละ 43.48 และสมาชิกไม่สามารถส่งชำระคืนเงินกู้ได้เล็ยร้อยละ 78.26 โดยสมาชิกมีเหตุผลว่าไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.58

ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ไม่เคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ นอกจากนี้ยังพบว่า กรรมการทั้งหมดร้อยละร้อยไม่เคยออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ และไม่เคยติดตามการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามกำหนด

ตอนที่ 4 สาเหตุของปัญหาด้านสินเชื่อที่มาจากเจ้าหน้าที่ พบว่าผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละร้อยไม่มีการวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิก เพื่อเสนอเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการ ไม่ตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนา

ด้านสมาชิก พบว่าสมาชิกประกอบอาชีพขาดทุนมากที่สุด ร้อยละ 57.61 และให้ข้อเสนอแนะว่า สหกรณ์ควรจัดทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกมากที่สุดร้อยละ 61.95 ด้านคณะกรรมการ พบว่า การประกอบอาชีพของกรรมการทำให้ไม่มีเวลาปฏิบัติงานของสหกรณ์ร้อยละ 60 ปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของธุรกิจสินเชื่อร้อยละ 53.33 และให้ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการดำเนินการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 93.33

ด้านเจ้าหน้าที่พบว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีจำนวนน้อย เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อที่ทันสมัย และไม่มีความรู้ความเข้าใจในการติดตามหนี้สิน และให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่มและควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพที่มีความรู้ความสามารถ และจัดให้มีการอบรมในเรื่องบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ที่สำคัญคือ

ในส่วนของแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อเจ้าหน้าที่มีข้อเสนอเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญคือ การจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ ได้แก่ โครงการจัดชั้นสมาชิก โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการส่งเสริมการออมทรัพย์ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โครงการโอนที่ดินให้สหกรณ์ แทนการชำระหนี้ เสนอให้สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ธุรกิจของสหกรณ์ในหลายช่องทาง ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ผ่านประธานกลุ่ม-เลขานุการกลุ่ม ใช้หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ใช้ห้องสมุดชุมชน ใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ตามชุมชน ใช้แผ่นพับ ใช้วิทยุชุมชน เสนอให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเป็นรายบุคคล สหกรณ์ควรมี

การส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกควบคู่กับการให้กู้ เสนอให้สหกรณ์ดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระโดยไม่มีเหตุผลอันควร จำนวน 3 คนทุกประการ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ปัญหาและแนวทางการพัฒนา พบว่าการดำเนินการธุรกิจสินเชื่อมีหลักเกณฑ์ที่เป็นระบบ แต่จากการศึกษาสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เช่นการไม่ได้วิเคราะห์การกู้เงินของสมาชิกไม่มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกหลังจากสมาชิกรับเงินกู้ไปแล้ว อีกทั้งปล่อยให้หนี้ค้างนาน ไม่มีการติดตาม ทำให้สมาชิกซึ่งชำระหนี้ดีเอาเป็นแบบอย่าง ทำให้หนี้ค้างชำระของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ต้องหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจริญ เกษฏาวัลย์ ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจสินเชื่อ ว่า การปล่อยสินเชื่อต้องดำเนินนโยบายให้กู้โดยปลอดภัย ให้ความสำคัญระมัดระวัง ไม่ปล่อยเงินกู้โดยขาดหลักเกณฑ์โดยนำเงินที่ได้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ยังประสบปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจหลายประการ ทั้งในส่วนของสมาชิก ซึ่งเป็นเจ้าของ และผู้ให้บริการ ในส่วนของคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นหากสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ต้องการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเพื่อให้ประสบความสำเร็จ สหกรณ์ควรมีวิธีการแก้ไขปัญหามาตรการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ดังต่อไปนี้

วิธีการแก้ไขปัญหามาตรการ

1. ให้การศึกษอบรมแก่สมาชิกก่อนที่จะจ่ายเงินกู้ โดยมอบหมายให้ผู้จัดการเจ้าหน้าที่สินเชื่อ หรือคณะกรรมการเงินกู้ เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ พร้อมทั้งเน้นย้ำให้สมาชิกส่งเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์พร้อมส่งชำระคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด

2. ในการยื่นคำขอกู้เงินของสมาชิก ควรทำหนังสือกู้ตามแบบที่สหกรณ์กำหนด พร้อมกับแผนงานผลิตหรือแผนการใช้จ่ายเงินกู้ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่

3. เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ควรออกตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หลังจากสมาชิกรับเงินกู้ไป 20-30 วัน โดยทำบันทึกผลการตรวจสอบ เสนอคณะกรรมการดำเนินการ กรณีพบว่าสมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ควรเสนอคณะกรรมการเพื่อเรียกเงินกู้คืน โดยไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่สมาชิกรายอื่น

4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามหนี้ เร่งรัดหนี้ของสมาชิกเป็นประจำสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกเกิดความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ และพร้อมที่จะส่งชำระเมื่อถึงกำหนด โดยเฉพาะสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระและดอกเบี้ยค้าง ควรติดตามถึงบ้านสมาชิก โดยมีการทำบันทึกติดตามเสนอคณะกรรมการดำเนินการ

5. สมาชิกควรมีโครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่สมาชิกและครอบครัว โดยการสร้างรายได้เสริมจากเวลาว่างในการทำการเกษตรโดยการรวมเป็นกลุ่มอาชีพ เช่นกลุ่มสตรีสหกรณ์ เพื่อทำการผลิต หรือแปรรูป จากวัสดุที่มีอยู่ หรือหาได้ในท้องถิ่น

6. สหกรณ์ควรมีการจัดชั้นสมาชิกในทุกปีการเงิน เช่น ชั้นพิเศษ ชั้นที่ 1, 2, 3, 4 และได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ตามชั้น เช่นการกู้เงิน อัตราดอกเบี้ย เงินปันผลและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ค่ารักษาพยาบาล เพื่อเป็นการจูงใจให้สมาชิกแข่งขันกันกระทำความดีให้มากยิ่งขึ้น

7. สหกรณ์ควรดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้กับสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ เพื่อยาวระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป อย่างน้อย 3-5 ปี เป็นการให้สมาชิกได้มีการปรับปรุงระบบการผลิต และมีรายได้มาส่งชำระหนี้

8. กรณีสหกรณ์มีเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่เพียงพอ สหกรณ์ควรขอความร่วมมือจากประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ในการติดตามเร่งรัดหนี้ค้างชำระโดยมีค่าตอบแทนเป็นร้อยละของจำนวนเงินที่เรียกเก็บได้ และแยกค่าตอบแทนตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

1. สหกรณ์ให้การศึกษาอบรมกับทุกฝ่ายอย่างจริงจัง ทั้งฝ่ายสมาชิก กรรมการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และฝ่ายจัดการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ตลอดจนสิทธิหน้าที่ที่ทุกฝ่ายพึงมี พึงปฏิบัติ

2. สหกรณ์ให้ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และควรให้สวัสดิการที่เป็นแรงจูงใจ และปรับอัตราเงินเดือน ค่าจ้างให้สอดคล้องกับระดับการศึกษา ความรับผิดชอบ และสถานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลให้เจ้าหน้าที่ที่มีขวัญและกำลังใจจะได้มีความทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่

3. สหกรณ์ควรจัดทำโครงการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คำสั่ง และวิธีการบริหาร เกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติที่เป็นจริง และควรเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติยึดถือกันมานาน ให้ถูกต้อง และสอดคล้องที่ระบุไว้ในระเบียบ และข้อบังคับ

4. สหกรณ์ ควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก การประกอบด้วย พี่ช- สัตว์ รายได้-รายจ่าย ทรัพย์สิน-หนี้สิน แหล่งที่มาของรายได้ของสมาชิก ของสมาชิกรายบุคคล

5. ส่งเสริมให้สมาชิกมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ที่มีสมาชิกมีความเข้าใจ เช่นกลุ่มผู้ปลูกข้าวเมล็ดพันธุ์ กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และจัดหาวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน มาให้การอบรมแก่สมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และให้การศึกษาดูงานในแต่ละกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับใช้ในกลุ่มของตนเอง

6. สหกรณ์ควรมีการปรับปรุงโครงสร้าง โดยให้มีแผนกส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการผลิต และจัดบุคลากรให้ทำหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

7. สหกรณ์ควรจัดทำโครงการระดมหุ้นพิเศษ นอกเหนือจากหุ้นปกติ ตามส่วนแบ่งเงินกู้ เช่นสมาชิกธรรมดาถือหุ้นพิเศษคนละ 25 หุ้น (250 บาท) ต่อปี ประธานกลุ่มคนละ 50 หุ้น (500 บาท) ต่อปี กรรมการดำเนินการคนละ 100 หุ้น (1,000 บาท) ต่อปี

8. สหกรณ์จัดทำโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์ทุกประเภท เช่น สัจจะออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ ออมทรัพย์ และจัดรางวัลให้กับกลุ่มที่มีเงินฝากสูงสุด สมาชิกที่มียอดเงินฝากสูงสุด

9. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์อย่างต่อเนื่องและหลายช่องทาง เช่น แผ่นพับ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ป้ายโฆษณา ที่สหกรณ์สร้างขึ้นตามหมู่บ้าน ตามแห่งชุมชน วิทยุชุมชน

10. สหกรณ์ควรส่งเสริมอาชีพควบคู่กับการให้เงินกู้ โดยใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำสมาชิกในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สมาชิกได้ผลผลิตที่สูง โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบกับการให้ข้อมูลข่าวสารการตลาด ราคาผลผลิตเพื่อจะได้ใช้ตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร จำนวนเท่าใด ปัจจุบันสหกรณ์จะเน้นธุรกิจสินเชื่ออย่างเดียวคงไม่ได้แล้ว เนื่องจากสมาชิกมีความต้องการขอรับบริการจากสหกรณ์หลาย ๆ ด้าน และครบวงจร ตาม

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ควรจะทำธุรกิจซื้อ-ขาย ด้วย เพื่อช่วยเหลือสมาชิกให้ซื้อวัตถุดิบการผลิต เครื่องอุปโภคบริโภคในราคาที่เป็นธรรม คุณภาพดี และรวบรวมผลผลิตให้ได้ราคาดีได้มาตรฐาน และควรพิจารณาดำเนินการในเรื่องการแปรรูปผลผลิต และการบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่า นอกจากนั้นแล้ว สหกรณ์ควรคำนึงถึงหลักการสหกรณ์ข้อที่ 6 การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ โดยทำธุรกิจร่วมกับสหกรณ์ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด เพื่อหาช่องทางการตลาด หากสหกรณ์สามารถปฏิบัติได้ สมาชิกก็จะได้รับประโยชน์มีรายได้เพิ่มมากขึ้น พอที่จะชำระหนี้ที่ค้างชำระได้

11. จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาแก่ คณะกรรมการดำเนินการ (อาจเป็นบุคคลภายใน หรือบุคคลภายนอกสหกรณ์) ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ
12. จัดเงินประจำตำแหน่งให้แก่ผู้จัดการ และหัวหน้าแผนก เพื่อเป็นการจูงใจในการทำงาน
13. ตำแหน่งผู้จัดการจัดทำสัญญาจ้าง 3 ปี และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน
14. เพิ่มบทบาท อำนาจหน้าที่แก่ประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่มในการพิจารณา คำขอกู้ ติดตามให้เงินกู้แก่สมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
15. จัดตั้งกลุ่มสตรี และเยาวชนสหกรณ์ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพให้กับครอบครัวของสมาชิกตลอดจนให้ความรู้แต่ละด้านตามความสนใจ เพื่อเป็นการพัฒนาครอบครัวของสมาชิกให้มีความกินดีอยู่ดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทุกสหกรณ์ในจังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ทราบปัญหาและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในภาพรวมของจังหวัดนนทบุรี
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรต่อการให้บริการด้านสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาธุรกิจด้านสินเชื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก เพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2521. รายงานผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์การเกษตรสูงเนิน
จำกัด ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2534. รายงานผลการวิจัยเรื่องการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
ขนาดเล็กในภาคเหนือปี 2533. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- เกษมณี หลงมา. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมือง
ลำปาง จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ทิพย์เนตรการพิมพ์.
- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์. 2521. หลักเศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- บุญมี จันทรวงศ์. ม.ป.ป. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ในภาคการเกษตร. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- พิชญ์ นิตยเสมอ. 2539. “หลักการบริหารสินเชื่อของสถาบันการเงิน”. วารสาร ธ.ก.ส.
(สิงหาคม-พฤศจิกายน): 5-9.
- สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด. 2515. ข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คำสั่งเกี่ยวกับสินเชื่อของ
สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด. กรุงเทพฯ: สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2534. กรณีศึกษาปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และแนวทางแก้ไข.
กรุงเทพฯ: กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สุนทร พลโฮม. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอจอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ทิพย์เนตรการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์. 2521. “การตลาดกับการส่งเสริมสหกรณ์”. หนังสือสหกรณ์. 36, 2: 1.
- สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด. 2546. รายงานกิจการประจำปี 2542-2546. กรุงเทพฯ: สหกรณ์.
- อนุสนธิ์ อุตตปัญญา. 2527. หลักเศรษฐศาสตร์. เชียงใหม่: ทิพย์เนตรการพิมพ์.
- อรรวรรณ รุ่งโรจน์นารักษ์. 2523. วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อการเกษตรในภาคตะวันออกของ
ประเทศไทย. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา

แบบสอบถามชุดที่ 1 ใช้สอบถามสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด แบ่งออกเป็น 5 ตอน
(กรุณาตอบให้ครบ 5 ตอน) โดยให้เติมคำลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย / ลงใน () ช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา

() 2. จบชั้นประถมศึกษา(ป.4-ป.6)

() 3. จบชั้นมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

() 4. จบอนุปริญญาหรือสูงกว่า

4. สถานภาพการสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หย่า/หม้าย

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

6. จำนวนบุตรอยู่ระหว่างการศึกษา.....คน

7. ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

() 1. 1-3 ปี

() 2. 3-5 ปี

() 3. 5 ปีขึ้นไป

8. ลักษณะการถือครองที่ดิน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ของตนเอง.....ไร่

() 2. เช่าผู้อื่น.....ไร่

() 3. ของญาติ.....ไร่

() 4. อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

9. อาชีพทางการเกษตรของสมาชิก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ทำนา	() 2. ทำสวน
() 3. ทำไร่	() 4. อื่น ๆ

10. รายได้ในภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปี

() 1. ทำนา.....บาท
() 2. ทำสวน.....บาท
() 3. ทำไร่.....บาท
() 4. อื่น ๆ.....บาท

รวม รายได้ในภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปี.....บาท

11. รายได้นอกภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปี

() 1. รายได้จากการรับจ้าง.....บาท
() 2. รายได้จากการค้าขาย.....บาท
() 3. รายได้จากลูกส่งให้.....บาท
() 4. รายได้จากการกิจกรรมอื่น ๆบาท

รวม รายได้นอกภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปี.....บาท

รวมรายได้ในภาคการเกษตร และรายได้นอกภาคการเกษตร.....บาท

12. รายจ่ายในภาคการเกษตรต่อปี

() 1. ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์.....บาท
() 2. ค่าปุ๋ย-ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์.....บาท
() 3. ค่าแรงงานในการทำการเกษตร.....บาท
() 4. ค่าอุปกรณ์การเกษตร.....บาท
() 5. ค่าเช่าที่ดิน.....บาท
() 6. ค่าปรับปรุงที่นา ปรับปรุงแหล่งน้ำ.....บาท
() 7. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ.....บาท
() 8. อื่น ๆ (ระบุ).....บาท

รวมรายจ่ายในภาคการเกษตรต่อปี.....บาท

13. รายจ่ายนอกภาคการเกษตร

() 1. ค่าอาหาร.....บาท
() 2. ค่าเครื่องนุ่มห่ม.....บาท
() 3. ค่ารักษาพยาบาล.....บาท
() 4. ค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตร.....บาท

- () 5. ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า-ค่าโทรศัพท์.....บาท
- () 6. ค่าเช่ารถนี้.....บาท
- () 7. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน.....บาท
- () 8. อื่น ๆบาท
14. รายได้ในข้อ 10,11 หัก ค่าใช้จ่ายในข้อ 12,13 คงเหลือ.....บาท
15. การฝากเงินหรือการออมทรัพย์
- () 1. ฝากสหกรณ์.....บาท
- () 2. ฝากธนาคาร.....บาท
- () 3. เก็บไว้ในครัวเรือน.....บาท
- () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....บาท
16. การมีหนี้สิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ลูกหนี้สหกรณ์.....บาท
- () 2. ลูกหนี้ ร.ก.ส.....บาท
- () 3. ลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์.....บาท
- () 4. ลูกหนี้ญาติพี่น้อง.....บาท
- () 5. ลูกหนี้พ่อค้า.....บาท
- () 6. ลูกหนี้เงินกองทุนหมู่บ้าน.....บาท
- () 7. อื่น ๆบาท
17. จำนวนหนี้สินที่ท่านกู้จากสหกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- () 1. ต่ำกว่า 30,000 บาท () 2. 30,000 - 60,000 บาท
- () 3. 60,001 - 100,000 บาท () 4. 100,001 - 200,000 บาท
- () 5. 200,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 3 วิธีการใช้สินเชื่อของสมาชิก

18. เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้หรือไม่

() 1. เคย

() 2. ไม่เคย

19. วัตถุประสงค์ที่ท่านกู้ยืมเงิน

() 1. ใช้ในการเกษตร

() 2. ใช้นอกภาคการเกษตร

20. การใช้สินเชื่อของสมาชิก

() 1. ตามวัตถุประสงค์ทั้งหมด

() 2. ตามวัตถุประสงค์บางส่วน

() 3. ไม่ใช่ตามวัตถุประสงค์เลย

21. การชำระหนี้ต้นเงิน

() 1. ชำระได้ทั้งหมด

() 2. ชำระได้บางส่วน

() 3. ไม่ได้ชำระเลย

22. กรณีส่งชำระต้นเงินไม่ได้เกิดจากสาเหตุ

() 1. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน

() 2. มีค่าใช้จ่ายสูง

() 3. กู้เงินสูงเกินไป

() 4. ประกอบอาชีพขาดทุน

() 5. ชำระหนี้เดิม

() 6. ประสบภัยธรรมชาติ

() 7. อื่น ๆ

23. การชำระดอกเบี้ย

() 1. ชำระได้ทั้งหมด

() 2. ชำระได้บางส่วน

() 3. ไม่ได้ชำระเลย

24. กรณีส่งชำระดอกเบี้ยไม่ได้เกิดจากสาเหตุ

() 1. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน

() 2. มีค่าใช้จ่ายสูง

() 3. อัตราดอกเบี้ยสูง

() 4. ประกอบอาชีพขาดทุน

() 5. ชำระหนี้เดิม

() 6. ประสบภัยธรรมชาติ

() 7. อื่น ๆ

25. ท่านมีหลักเกณฑ์ในการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดอย่างไร

- () 1. ชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่นที่มีดอกเบี้ยสูงกว่า
 () 2. ชำระหนี้แก่พ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตให้ก่อนเพราะกู้เงินของพ่อค้า
 () 3. ชำระหนี้ให้สหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น
 () 4. มีเงินแต่ยังไม่ชำระหนี้นำไปลงทุนต่อ
 () 5. อื่น ๆ (ระบุ)

26. เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ ท่านได้รับหนังสือเตือนจากสหกรณ์หรือไม่

- () 1. ได้รับ () 2. ไม่ได้รับ

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

- 1.....
 2.....
 3.....
 4.....
 5.....
 6.....
 7.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

- 1.....
 2.....
 3.....
 4.....
 5.....
 6.....
 7.....

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

- 1.....
 2.....
 3.....
 4.....
 5.....
 6.....
 7.....

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา

แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้สอบถามคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด แบ่งออกเป็น 4 ตอน

(กรุณาตอบให้ครบ 4 ตอน) โดยให้เติมคำลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย / ลงใน () ช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

22. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

23. อายุ.....ปี

24. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา

() 2. จบชั้นประถมศึกษา(ป.4-ป.6)

() 3. จบชั้นมัธยมศึกษาหรือ ปวช. () 4. จบอนุปริญญาหรือสูงกว่า

25. สถานภาพการสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หย่า/หม้าย

26. ระยะเวลาการเป็นกรรมการของสหกรณ์

() 1. 1 ปี

() 2. มากกว่า 1 - 2 ปี

() 3. มากกว่า 2 - 3 ปี

() 4. มากกว่า 3 ปี

ตอนที่ 2 วิธีการที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

27. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์หรือไม่

() 1. ไม่เคย

() 2. เคย

7. การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ท่านเคยพิจารณาวินิจฉัยอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกตามระเบียบหรือไม่

() 1. ไม่เคย

() 2. เคย

8. สหกรณ์เคยจัดทำแผนผังแสดงลำดับขั้นตอนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกหรือไม่

() 1. ไม่เคย

() 2. เคย

9. ท่านเคยออกตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้หรือไม่

() 1. ไม่เคย

() 2. เคย

ถ้าเคยงบบอกวิธีการที่ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ว่าได้ทำอะไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

10. เคยตรวจสอบหลักประกันเงินกู้ของสมาชิกว่ามีความเหมาะสมกับเงินกู้ที่สมาชิกได้กู้ไปหรือไม่

- () 1. ไม่เคย () 2. เคย

ถ้าเคยงบบอกวิธีการที่ออกไปตรวจสอบหลักประกันเงินกู้ว่าได้ทำอะไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

11. ท่านเคยพิจารณาประเมินหลักทรัพย์ของสมาชิกที่ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้โดยรอบคอบหรือไม่

- () 1. ไม่เคย () 2. เคย

ถ้าเคยงบบอกวิธีการที่พิจารณาประเมินหลักทรัพย์ว่าได้ทำอะไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

12. ท่านเคยดูแลติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามกำหนดหรือไม่

- () 1. ไม่เคย () 2. เคย

ถ้าเคยงบบอกวิธีการดูแลติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกว่าได้ทำอะไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

13. ท่านเคยออกไปสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง กรณีสมาชิกผิดนัดการชำระหนี้หรือไม่

- () 1. ไม่เคย () 2. เคย

ถ้าเคยงบบอกวิธีการที่ออกไปสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกผิดนัดชำระ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

14. ท่านเคยศึกษาระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิกหรือไม่

() 1. ไม่เคย

() 2. เคย

15. ท่านคิดว่าระเบียบที่ท่านเคยศึกษาในข้อ 14 มีประโยชน์ต่อการทำงานในหน้าที่หรือไม่

() 1. ไม่มีประโยชน์

() 2. มีประโยชน์

ประโยชน์ที่ได้รับจากระเบียบคือ.....

ท่านให้เงินกู้แก่สมาชิกสูงเกินความสามารถที่จะชำระหนี้หรือไม่

() 1. ไม่สูงเกินความสามารถจะส่งชำระหนี้

() 2. สูงเกินความสามารถที่จะส่งชำระ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานธุรกิจสินเชื่อ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ไทรน้อย จำกัด

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา

แบบสอบถามชุดที่ 3 ใช้สอบถามเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตร ไทรน้อย จำกัด แบ่งออกเป็น 4 ตอน
(กรุณาตอบให้ครบ 4 ตอน) โดยให้เติมคำลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย / ลงใน () ช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

1.เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2.อายุ.....ปี

3.ระดับการศึกษา

() 1.ต่ำกว่าประถมศึกษา () 2. จบชั้นประถมศึกษา(ป.4-ป.6)

() 3. จบชั้นมัธยมศึกษาหรือ ปวช. () 4. จบอนุปริญญาหรือสูงกว่า

4.ระดับการศึกษา

() 1. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา.....

() 2. ปริญญาตรี สาขา.....

() 3. สูงกว่าปริญญาตรี สาขา.....

5.ตำแหน่ง.....

ระยะเวลาการทำงาน.....

6.ตำแหน่งปัจจุบัน.....

ระยะเวลาการทำงาน.....

ตอนที่ 2 วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิก

7.ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์หรือไม่

() 1.เคย

() 2. ไม่เคย

8.ในการขอกู้เงินของสมาชิกท่านมีการวิเคราะห์แผนการกู้เงินของสมาชิกเพื่อเสนอเป็นข้อมูลแก่
คณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาหรือไม่

() 1.เคย

() 2. ไม่เคย

9. การปฏิบัติหน้าที่ของท่านได้มีการกำหนดแผนผังแสดงในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกหรือไม่

() 1.เคย

() 2. ไม่เคย

10.การปฏิบัติหน้าที่ของท่านในการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกหลักเกณฑ์ใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. คุณสมบัติของผู้กู้
- () 2. ความสามารถในการชำระหนี้
- () 3. ทรัพย์สินของผู้รับเงินกู้
- () 4. หลักทรัพย์ค้ำประกัน
- () 5. ภาวะเศรษฐกิจที่มีความเสี่ยงต่อการชำระหนี้
- () 6. อื่น ๆ

11. การจ่ายเงินกู้ให้สมาชิกแต่ละครั้ง ท่านเคยให้การอบรมแก่สมาชิกก่อนหรือไม่

- () 1.เคย
- () 2. ไม่เคย

12. เมื่อจ่ายเงินกู้ให้สมาชิกแล้ว ท่านเคยติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

- () 1.เคย
- () 2. ไม่เคย

13. เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้ของสมาชิกท่านมีวิธีการอย่างไร ในการติดตามหนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....

14. กรณีสมาชิกที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดท่านมีวิธีการอย่างไร ในการติดตาม

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. มีหนังสือเตือน
- () 2. ติดตามด้วยตนเอง
- () 3. ใช้ประธานกลุ่มติดตาม
- () 4. อื่น ๆ

15.ท่านมีวิธีการตรวจสอบได้อย่างไรว่าสมาชิกรับเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

13.1 ออกไปตรวจสอบด้วยตนเอง

- () 1.เคย
- () 2. ไม่เคย

14.2 ใช้ประธานกลุ่มตรวจสอบ

- () 1.เคย
- () 2. ไม่เคย

16.กรณีที่สมาชิกประสบภัยธรรมชาติสหกรณ์มีวิธีการแก้ไขปัญหามีสมาชิกหรือไม่

- () 1. ไม่มี
- () 2. มี

ถ้ามีจึงบอกวิธีการ.....

17.กรณีที่สมาชิกผลผลิตตกต่ำ สหกรณ์มีวิธีการช่วยเหลือสมาชิกแก้ไขปัญหาหรือไม่

- () 1. ไม่มี
- () 2. มี

ถ้ามีจงบอกวิธีการ.....

18. ท่านมีการวางแผนการติดตามเร่งรัดหนี้หรือไม่

() 1. ไม่มี () 2. มี

ถ้ามีจงบอกวิธีการ.....

19. สมาชิกที่ย้ายที่อยู่อาศัย ท่านมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

() 1. ไม่มี () 2. มี

ถ้ามีจงบอกวิธีการ.....

20. สมาชิกเลิกการเกษตร ท่านทราบสาเหตุที่แท้จริงหรือไม่

() 1. ไม่ทราบ () 2. ทราบ

ถ้าทราบจงบอกสาเหตุ.....

21. ท่านเคยออกไปแนะนำด้านการส่งเสริมการเกษตรแก่สมาชิกหรือไม่

() 1. ไม่เคย () 2. เคย

ถ้าเคยจงบอกวิธีการ.....

22. ท่านเคยมีการทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกแต่ละรายหรือไม่

() 1. ไม่มี () 2. มี

23. สหกรณ์มีการจัดชั้นลูกหนี้สมาชิกหรือไม่

() 1. ไม่มี () 2. มี

24. ท่านมีวิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของสหกรณ์หรือไม่

() 1. ไม่มี () 2. มี

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของการบริหารงานธุรกิจสินเชื่อ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

ภาคผนวก ข
ระเบียบ สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ภาคผนวก ข
ระเบียน สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ระเบียบสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด
ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้
พ.ศ. 2546

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ข้อ 74 (16) และข้อ 102 (3) ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ 26 ครั้งที่ 18/2546 วันที่ 19 กันยายน 2546 ได้มีมติกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ.2546 ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2546”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้ข้อบังคับตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2546 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ.2537

ข้อ 4. การให้เงินกู้ สหกรณ์ให้เงินกู้ได้เฉพาะแก่สมาชิกเท่านั้น

ข้อ 5. วัตถุประสงค์ของการกู้เงินสมาชิกอาจกู้เงินจากสหกรณ์ได้แต่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตร ตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

(ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผล การเกษตรซึ่ง ผู้กู้ผลิตขึ้น

(ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

(ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

(จ) ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

(ช) ซื้อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้นส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกินข้อ 7 วรรคแรก

(2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุน ในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

- (ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร
- (ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุง ที่ดินอย่างอื่น

- (ค) ทำสวน
- (ง) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น
- (จ) ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อม้า หรือ สร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (ฉ) ซื้อ หรือ สร้าง หรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (ช) ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

(ซ) ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตรสมาชิก
ผู้ต้องใช้เงินกู้ให้ตรงวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้
ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และพนักงานของ สหกรณ์ที่เกี่ยวกับเงินกู้เป็นธุระกวาดขันให้สมาชิกผู้ส่งเงินชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ให้ครบจำนวนตามสัญญา

ข้อ 6. จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ จำนวนเงินกู้ระยะสั้นแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ นั้น สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ ตามแผนงานผลิต และการชำระหนี้เงินกู้รายก่อน ๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น ในกรณีที่ผู้กู้เงินกู้ระยะสั้นรายก่อน ค้างชำระอยู่โดยได้รับผ่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนเงินกู้รายใหม่ เมื่อบวกด้วยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้รายก่อน ต้องไม่เกินอัตราร้อยละหกสิบดังกล่าว ในกรณีประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรง ต้องไม่เกินอัตราร้อยละแปดสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขาย

การประเมินราคาผลิตผลดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้คำนวณตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้คะแนนราคาต่อหน่วยไว้ล่วงหน้า

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ นั้น
 สุดแต่ คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้
 ตามแผนงานผลิตรายได้ ความสามารถชำระหนี้และการชำระหนี้เงินกู้รายก่อน ๆ ของสมาชิกนั้น

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลาง
 รวมทุกรายของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเกิน 400,000 บาทไม่ได้ เว้นแต่การกู้เงินที่
 ขอรับเป็นวัสดุการเกษตร หรือสิ่งของแทนเงินสด ให้เพิ่มวงเงินขั้นสูงได้อีกไม่เกิน 70,000 บาท

ข้อ 7. ระยะเวลาแห่งเงินกู้ เงินกู้ระยะสั้นนั้นให้คณะกรรมการดำเนินการ
 พิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลผลิตอัน
 ผลิตด้วยเงินกู้นั้นได้จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ
 ให้กำหนด ได้ไม่เกินสิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

เงินกู้ระยะปานกลางนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้
 สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ โดยคำนึงถึง อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์
 ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืน
 เสร็จภายในสามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษอาจให้เวลาไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำ
 หนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

อนึ่ง ภายใต้ระเบียบข้อ 14 การชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ก่อนถึง
 กำหนดนั้นไม่ว่าจะชำระเต็มจำนวนหรือบางส่วนก็ตาม สมาชิกผู้กู้ย่อมกระทำได้เสมอ และ
 สหกรณ์ย่อมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับจำนวนต้นเงินที่ได้รับคืนนั้นต่อไปอีก

ข้อ 8. หลักประกันเงินกู้ การกู้เงินตามระเบียบนี้ให้มีหลักประกันตามที่
 คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดแต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง
 ดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่น จำนองเป็นหลักประกัน
 โดยคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่า อสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคา
 ตลาดตามที่สหกรณ์ประเมินไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (2)
 หรือ (3) หรือ (4)

การจำนอง นั้น ให้ระบุเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์
 หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินแปดแสนบาทจะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียง
 แปดแสนบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่
 หรือจะพึงมี ในเวลาหนึ่งเวลาใดต่อสหกรณ์

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของคนต่อสหกรณ์แล้ว และไม่ประสงค์กู้เงิน โดยจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะถอนจำนองในส่วนที่ประกันหนี้ของสมาชิคนั้นได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการถูกต้องตามเงื่อนไข ดังกล่าวแล้ว สหกรณ์จึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้

สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ซึ่งจะทำให้สมาชิกผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่ คณะกรรมการดำเนินการกำหนดซึ่งต้องไม่สูงกว่า 60,000 บาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม

(1) หรือ (3) หรือ (4) ให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคน ซึ่งกู้เงินดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ทำหนังสือรับรองต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ ผู้กู้เงินด้วยกันทุกคน ในเมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้นไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตามกำหนด บรรดา ผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันเพื่อชำระหนี้ ดังกล่าวต่อสหกรณ์จนเสร็จสิ้น สหกรณ์จะเรียกชำระหนี้จากผู้กู้คนใด ในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้นโดยสิ้นเชิง หรือบางส่วนตามแต่ จะเลือกได้ บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันยังคงผูกพันอยู่จนกว่าหนี้เงินกู้ดังกล่าวจะชำระเสร็จสิ้น

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์ โดยขอรับเป็นวัสดุการเกษตรหรือสิ่งของแทนเงินสด ให้ขยายจำกัดไม่สูงกว่า 130,000 บาท

(2) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้นไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า 60,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (4) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ ได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน ในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้แต่ละรายนั้น อย่างน้อยคนหนึ่งต้องมีอสังหาริมทรัพย์ของตนเองตามสมควร

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์ และจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัดไม่สูงกว่า 60,000 บาท

(3) ภายใต้ระเบียบข้อ 6 สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตตามชนิดของผลิตผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดให้สหกรณ์รวบรวมจัดการขาย ซึ่งทำให้สมาชิกผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เพื่อการนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด และสมาชิกผู้กู้มีสัญญาส่งผลิตผลนั้นต่อสหกรณ์ ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกอย่างน้อยสองคน ซึ่งมีสัญญา

ส่งผลิตผลชนิดเดียวกันกับผู้กู้มูลค้ำรวมกันอย่างน้อยต้องเท่ากับของผู้กู้ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกัน

สมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกัน หรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด

สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนึ่งเงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้

เมื่อผู้ค้ำประกันตายหรือลาออกจากสหกรณ์โดยเหตุอื่นหรือมีเหตุ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ผู้กู้จัดสมาชิกอื่น ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิมให้เสร็จ ภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้ำประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ไม่เป็นเหตุให้ผู้กู้หลุดพ้นจากการค้ำประกันจนกว่าผู้กู้ได้จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทน

ข้อ 9. การควบคุมหลักประกัน

(1) ให้คณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการตรวจสอบเพื่อเงินกู้ทุกราย มีหลักประกันตามที่ระเบียบกำหนดไว้ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการ เห็นว่าหลักประกัน สำหรับเงินกู้รายใดเกิดบกพร่อง ผู้กู้ต้องจัดการแก้ไข ข้อยกพร่องให้คืนดีภายในเวลาที่กำหนด

(2) สหกรณ์มีอำนาจเรียกให้สมาชิกผู้กู้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หนังสือสำคัญสำหรับสัตว์ พาหนะ และหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินอย่างอื่นบรรดามีไว้แก่ สหกรณ์จนกว่าจะได้ชำระหนี้ทุกรายของตนเสร็จ

ข้อ 10. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(1) คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดว่า การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดำเนินงานเกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกัน และโดยปกติเริ่มลงมือในเวลาเดียวกันหรือ ใกล้เคียงกันสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งในบรรดาสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปเป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อ ผลิตผลหลัก

(2) เมื่อใกล้จะถึงหรือในระหว่างฤดูกาลผลิต สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะ สั้นเพื่อผลิตผลหลักต้องเสนอแผนงานผลิตและคำขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการ ดำเนินการโดยผ่านประธานกลุ่มซึ่งตนสังกัด

(3) ให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มนัดเรียกประชุมกลุ่ม เพื่อพิจารณา แผนงานผลิตและคำขอกู้แต่ละราย และกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกโดย

ในทางปฏิบัติต้องมอบให้ประธานกลุ่ม หรือ เลขานุการกลุ่ม หรือกรรมการดำเนินการหรือ พนักงานสหกรณ์ หรือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงาน ธ.ก.ส. สอบสวนข้อมูลและ รายละเอียดตามแผนงานผลิตและคำขอกู้ ยังที่ประชุมกลุ่มหรือไร่นา หรือบ้านเรือนของสมาชิกผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเภทผลผลิต พื้นที่เพาะปลูกซึ่งจะใช้ เงินกู้ นั้น ผลที่ได้ต่อไปตามปกติ ผลทั้งหมดที่คาดว่าจะได้ ส่วนที่หักเป็นค่าเช่า ใช้ในครัวเรือน ทำพันธุ์ และใช้ในทางอื่น ๆ ผลผลิตส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดว่าจะได้ และราคาประเมิน ของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่จะส่งมอบต่อสหกรณ์เพื่อชำระหนี้เงินกู้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) (ในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของ สมาชิก) ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่อนำนั้น ทั้งจำนวนเงินทุนของผู้ ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดการจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้กำหนดชำระคืน เสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้รายก่อน ๆ ของผู้ขอกู้ นั้น ในกรณีผู้ขอกู้เลือกใช้การจ้างอง อสังหาริมทรัพย์หรือการค้ำประกัน ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน หรือสอบสวนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้า ค้ำประกันด้วย และเมื่อที่ประชุมกลุ่มได้ ตรวจสอบและรับรองรายการ ต่าง ๆ แล้ว จึงเสนอแนะวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของ สมาชิกผู้ขอกู้แต่ละคนจากกลุ่มนั้น ๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(4) สมาชิกผู้กู้ต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์ พร้อมกับแผนงานผลิตและคำขอกู้ อนึ่ง สมาชิกผู้กู้ทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม ต้องทำหนังสือ รับรองต่อสหกรณ์ตามความในข้อ 8(2) เสนอไปพร้อมกันด้วย

(5) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรก็จะ อนุญาตให้สมาชิกผู้กู้ถือใช้หนังสือกู้ได้ โดยกำหนดวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จไว้ด้วย

(6) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้ถือใช้หนังสือกู้ได้แล้วสมาชิกผู้กู้ จึงเบิกรับเงินกู้ได้ ทั้งนี้ โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกผู้กู้เป็นงวด ๆ ตามจำนวนและในเวลา ที่ ต้องการใช้จ่ายดำเนินงานโดยรวมต้นทุนไม่เกิน วงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ใน การ เบิกรับ

เงินกู้ ผู้กู้ต้องทำหลักฐานการรับเงินกู้ให้ไว้ทุกครั้ง สหกรณ์ย่อมคิดดอกเบี้ย ตามจำนวน ต้นเงินที่เบิกรับไปจริงเท่านั้น

อนึ่ง หากวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินของสมาชิกเป็นไปเพื่อจัดซื้อ วัสดุการเกษตรเครื่องอุปโภคบริโภค หรือสินค้าอย่างอื่นที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจอยู่ สมาชิกผู้กู้เงิน จะได้รับเงินกู้จากสหกรณ์ในรูปของสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค หรือวัสดุการเกษตรนั้น ๆ แทน การรับในรูปของเงินสด

ข้อ 11. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

(1) สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้น เพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลักหรือระยะปานกลางต้องแจ้งความจำนงค์ต่อสหกรณ์เพื่อลงบันทึกไว้ การขอกู้รายที่ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ซึ่งสหกรณ์พึงพิจารณานั้น สหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือพนักงานสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงาน ร.ก.ส. เพื่อแนะนำสมาชิกทำแผนงานผลิตหรือแผนการใช้จ่ายเงินและคำขอกู้ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้ให้ถูกต้องตามสมควร และให้ผู้สอบสวนทำการรายการประกอบคำขอกู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมทั้งรายการต่าง ๆ ตามที่จำเป็น เช่น รายละเอียด เกี่ยวกับแผนงานผลิต หรือความมุ่งหมายที่ต้องการเงินทุน จำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่อนั้น จำนวนเงินทุนของสมาชิกผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้ และที่มาแห่งรายได้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะใช้เงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้รายก่อน ๆ ของผู้ขอกู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้ขอกู้ที่จะดำเนินงานตามที่เสนอในแผนงานผลิตหรือแผนการใช้จ่ายเงินและคำขอกู้และข้อความอื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ ตลอดจนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้ำประกัน หรือ รายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน ทั้งนี้ สมาชิกผู้ขอกู้และผู้เสนอเข้าค้ำประกันตลอดจน ผู้เสนอจำนองทรัพย์สินเป็นประกัน ต้องให้ข้อความจริงและร่วมมือ

(2) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์ พร้อมกับแผนงานผลิต หรือแผนการใช้จ่ายเงินและคำขอกู้ ถ้าการกู้เงินรายนั้น ใช้การค้ำประกันตามข้อ 8 (3) ก็ให้ผู้ค้ำประกันทำหนังสือค้ำประกัน ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้เสนอไปพร้อมกันด้วย

(3) ให้นำความในระเบียบ ข้อ 10(6) และข้อ 12 มาใช้บังคับในเรื่องเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น และเงินกู้ระยะปานกลางโดยอนุโลม

ข้อ 12. การตรวจสอบการใช้เงินกู้

(1) สหกรณ์อาจมอบประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการ หรือพนักงานสหกรณ์ ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ อนึ่ง กรรมการดำเนินการหรือพนักงานสหกรณ์ จะให้คำแนะนำแก่สมาชิกผู้กู้เพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้กู้ต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้

เงินกู้เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ลดหรือระงับการจ่ายเงินกู้งวดต่อ ๆ ไป สำหรับ รายนั้นได้

ข้อ 13. ข้อผูกพันเกี่ยวกับการชำระหนี้ด้วยผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกผู้กู้

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของตนทางสหกรณ์นี้ตามข้อกำหนดในข้อ 14 ในปริมาณที่คุ้มกับเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) อันพึงชำระตามสัญญาไว้ โดยสหกรณ์คิดราคาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก เท่ากับราคาตลาดแห่งผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์นั้น ในเวลาและสถานที่ที่ส่งมอบให้แก่สหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

อนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมเกี่ยวกับเงินกู้ กรรมการดำเนินการหรือพนักงานสหกรณ์ มีสิทธิเข้าสำรวจผลผลิตของสมาชิกผู้กู้ในนาไร่ ในลาน ในที่เก็บหรือที่อื่น ๆ ในเวลาอันสมควรได้เสมอ และสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ 14. การชำระหนี้เงินกู้ เมื่อใกล้ถึงกำหนดการชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ สหกรณ์จะออกหนังสือเตือนสมาชิกผู้กู้ และสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการ หรือพนักงานสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อซักซ้อมสมาชิกผู้กู้เรื่องจำนวนเงินและกำหนดเวลาซึ่งสมาชิกนั้น ๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้พร้อมทั้งดอกเบี้ย หรือจำนวนผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่สำหรับชำระหนี้เงินกู้รวมทั้งดอกเบี้ย ในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ซึ่งจะต้องส่งชำระหนี้ต่อสหกรณ์ ตามข้อ 13

ในกรณีจำเป็น สหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการ หรือพนักงานสหกรณ์ หรือประธานกลุ่ม หรือเลขานุการกลุ่ม ออกไปทวงถามสมาชิกผู้กู้ รายคนเพื่อให้ชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยต่อสหกรณ์ หรือให้ส่งชำระหนี้ เงินกู้ด้วยผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ต่อสหกรณ์ (ในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรและปฏิบัติตาม

ในการชำระหนี้เงินกู้นั้น ให้สมาชิกผู้กู้มีหน้าที่ต้องจัดการชำระหนี้ สำนักงานของสหกรณ์ หรือสถานที่ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดเป็นคราว ๆ

ข้อ 15. การจัดสรรจำนวนเงินของสมาชิกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ในกรณีที่สมาชิกมีหนี้เงินกู้หลายราย ให้จัดสรรจำนวนเงินที่สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ให้เป็นไปตามกำหนด

ชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของสมาชิกนั้น แต่ถ้าสมาชิกผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระให้เป็นไปตามกำหนดได้ทุกราย หนี้เงินกู้รายใดถึงกำหนดชำระเสร็จก่อนก็ให้ชำระหนี้เงินกู้รายนั้นให้เป็นไปตามกำหนดก่อนที่จะชำระหนี้เงินกู้รายอื่น

ในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดให้ค่าพาหนะธรรมเนียมดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงจะชำระต้นเงิน

ข้อ 16. ดอกเบี้ยเงินกู้ ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึง วันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

คณะกรรมการดำเนินการ อาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้เงินให้สหกรณ์เรียกค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น เว้นแต่กรณีผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนเวลาได้ตามข้อ 18

การชำระดอกเบี้ยเงินกู้นั้นถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้ หรืองวดชำระหนี้

อนึ่ง ภายในสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์แต่ละปี ให้สมาชิกผู้กู้ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ถึงสิ้นปีนั้นต่อสหกรณ์ด้วย

ข้อ 17. ในกรณีสหกรณ์ให้เงินกู้ระยะสั้น หรือระยะปานกลางแก่สมาชิกจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรให้เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละเท่าต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็น รายวันตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น การชำระดอกเบี้ยให้เป็นไปตามข้อ 16 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่

ข้อ 18. การผ่อนเวลา เมื่อสมาชิกผู้กู้รายใดมีหนี้เงินกู้ใกล้จะครบกำหนดชำระตามสัญญา แต่มีเหตุจำเป็นตามวรรคสองที่ไม่อาจจะชำระคืนเงินกู้ได้ตามสัญญา สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับ สหกรณ์เพื่อขอทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาต่อสหกรณ์ (ให้ใช้กรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย) หากไม่ปฏิบัติ สมาชิกอาจจะหมดสิทธิที่จะขอผ่อนเวลา

ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวน พิจารณาเป็นที่พอใจว่าสมาชิก ผู้กู้ไม่สามารถจะชำระคืนเงินกู้ไม่ว่าประเภทใด ๆ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงจนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่

สามารถชำระคืนต้นเงินได้ ก็อาจผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินกว่าสามคราวไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)

ข้อ 19. การเรียกคืนเงินกู้ในกรณีใด ๆ ดังต่อไปนี้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยทันที โดยมีพักค้ำจนถึงระยะเวลาที่ให้ไว้สำหรับเงินกู้นั้น ๆ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

- (1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
- (2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่า สมาชิกผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการ ดำเนินการเห็นสมควร
- (3) เมื่อสมาชิกผู้กู้มิได้จัดการแก้ไข หรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ
- (4) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันในข้อ 13 โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร
- (5) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ย ให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้นั้น ๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลาหรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือเมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับงวดนั้น ๆ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

ข้อ 20. สหกรณ์จะออกสมุดคู่บัญชีเงินกู้ ให้แก่สมาชิกทุกคนโดยให้ผู้จัดการหรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ ลงรายการการเบิกรับเงินกู้ การชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยและค่าปรับ และการถือหุ้นของสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน

ห้ามมิให้สมาชิกลงหรือแก้ไขรายการใด ๆ ในสมุดคู่บัญชีเงินกู้ไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลใดที่ไม่มีหน้าที่

ข้อ 21. ให้ผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการเป็นผู้ลงลายมือชื่อกำกับรายการในสมุดคู่บัญชีเงินกู้ให้แก่สมาชิกทุกครั้งที่มีรายการเงินกู้เกิดขึ้น

ข้อ 22. สมาชิกต้องเก็บรักษาสมุดคู่บัญชีเงินกู้ไว้ให้ปลอดภัย ไม่พึงให้ผู้อื่นใช้สมุดคู่บัญชีเงินกู้แทนเป็นอันขาด และทุกคราวที่ต้องติดต่อกับสหกรณ์หรือเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ หรือในการประชุมสมาชิกต้องนำสมุดคู่บัญชีเงินกู้ไปแสดงด้วยทุกครั้ง โดยเฉพาะเมื่อสมาชิกต้องการขอกู้เงิน เบิกรับ เงินกู้ ชำระหนี้เงินกู้หรือชำระหนี้อื่น ๆ สมาชิกจะต้องนำสมุดคู่บัญชีเงินกู้ไปยื่นต่อสหกรณ์ด้วยตนเอง หากสมาชิกผู้ใดมิได้นำสมุดคู่บัญชีเงินกู้ไปด้วย สหกรณ์จะไม่รับดำเนินการให้

ข้อ 23. เมื่อสมาชิกมาเบิกรับเงินกู้หรือส่งชำระหนี้ ให้พนักงานของสหกรณ์ลงรายการต่าง ๆ ในสมุดบัญชีเงินกู้ให้ถูกต้องตรงกับหลักฐานของสหกรณ์ทุกครั้ง แล้วให้ผู้จัดการหรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการเท่านั้นเป็นผู้ลงลายมือชื่อในช่อง “ลายมือชื่อพนักงานสหกรณ์” กำกับ ทุกช่อง และสหกรณ์จะใช้เป็นหลักฐานว่า ผู้ที่ลงชื่อดังกล่าวเป็นผู้รับรองและรับผิดชอบในการเบิกหรือชำระหนี้ของสมาชิกผู้นั้น

ข้อ 24. ถ้าสมุดบัญชีเงินกู้ของสมาชิกหายหรือชำรุดเสียหายจนใช้การไม่ได้ ให้สมาชิก นั้นรีบแจ้งต่อสหกรณ์โดยเร็ว เพื่อสหกรณ์ยกเลิกเล่มที่หายหรือชำรุดนั้นและออกเล่มใหม่ให้แก่สมาชิก โดยสมาชิกจะซื้อ ต้องเสียค่าธรรมเนียมเล่มละ 10 บาท

ข้อ 25. เมื่อสมุดบัญชีเงินกู้ของสมาชิกลงรายการเต็มแล้ว ให้สมาชิกส่งคืนสหกรณ์เพื่อสหกรณ์จะออกเล่มใหม่ให้แก่สมาชิกโดยไม่คิดมูลค่า

ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน 2546

ไกรฤกษ์ ปานอ่ำ

(นายไกรฤกษ์ ปานอ่ำ)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางไพรพนา ฉ่ำเย็นอุรา
วัน เดือน ปี เกิด	12 สิงหาคม 2509
ภูมิลำเนา	จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2523 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดไทรใหญ่ ตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2526 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไทรน้อย ตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2529 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพาณิชยการบางนา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2531 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยพาณิชยการ บางนา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2538 บธ.บ. (การจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏนครปฐม
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2531 พนักงานธุรการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2535 พนักงานการเงินสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2538 ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จังหวัดนนทบุรี
ปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด จังหวัดนนทบุรี